

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2014
VII. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 15. schůze Poslanecké sněmovny

1. Stanovisko vlády České republiky k sankcím Evropské unie vůči Ruské federaci

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2014
VII. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 15. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané ve dnech 10. až 16. září 2014

Obsah:

10. září 2014

Schůzi zahájil místopředseda PSP Vojtěch Filip.

Usnesení schváleno (č. 398).

Řeč předsedy vlády ČR Bohuslava Sobotky	5
Řeč poslance Tomia Okamury	11
Řeč poslance Radima Fialy	14
Řeč poslance Petra Fialy	15
Řeč místopředsedkyně PSP Jaroslavy Jermanové	18

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč místopředsedy PSP Vojtěcha Filipa	20
Řeč poslance Karla Schwarzenberga	23
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Lubomíra Zaorálka	25
Řeč poslance Jiřího Miholy	29
Řeč poslance Zbyňka Stanjury	30
Řeč předsedy vlády ČR Bohuslava Sobotky	33

Schválen pořad schůze.

1. Stanovisko vlády České republiky k sankcím Evropské unie vůči Ruské federaci

Řeč předsedy vlády ČR Bohuslava Sobotky	34
Řeč poslankyně Kristýny Zeliénkové	39
Řeč poslance Karla Schwarzenberga	39
Řeč poslance Zbyňka Stanjury	40

Řeč poslance Igora Nykla	40
--------------------------------	----

Další část schůze řídil místopředseda PSP Vojtěch Filip.

Řeč poslance Martina Lanka	41
Řeč poslance Jaroslava Foldyny	41
Řeč poslance Ivana Pilného	44
Řeč poslance Miroslava Kalouska	45
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Lubomíra Zaorálka	47
Řeč poslance Jaroslava Holíka	50
Řeč poslance Stanislava Grospiče	50
Řeč poslance Miroslava Kalouska	51
Řeč ministra průmyslu a obchodu ČR Jana Mládky	51
Řeč poslance Miroslava Kalouska	54
Řeč ministra průmyslu a obchodu ČR Jana Mládky	55
Řeč poslance Miroslava Kalouska	55
Řeč poslankyně Dany Váhalové	56

Další část schůze řídil místopředseda PSP Petr Gazdík.

Řeč poslankyně Jany Fischerové	57
Řeč poslance Radima Holečka	59
Řeč poslance Marka Ženíška	61
Řeč poslance Jaroslava Foldyny	64
Řeč poslance Ondřeje Benešika	64
Řeč poslance Stanislava Mackovíka	65
Řeč poslankyně Kristýny Zelenkové	66
Řeč poslance Ivana Gabala	66
Řeč poslance Bohuslava Chalupy	69
Řeč poslance Romana Sklenáka	70
Řeč poslance Miroslava Kalouska	70
Řeč poslance Romana Sklenáka	70
Řeč poslance Miroslava Kalouska	70

Projednávání bodu bylo přerušeno.

16. září 2014

Další část schůze řídil místopředseda PSP Petr Gazdík.

Pokračování v projednávání bodu

1. Stanovisko vlády České republiky k sankcím Evropské unie vůči Ruské federaci

Řeč poslance Jaroslava Holíka	72
Řeč poslance Milana Šarapatky	75
Řeč poslance Františka Laudáta	75
Řeč poslance Jaroslava Holíka	77
Řeč poslance Františka Laudáta	77
Řeč poslance Petra Adama	78
Řeč poslance Antonína Sedi	78

Další část schůze řídil místopředseda PSP Vojtěch Filip.

Řeč poslance Martina Komárka	78
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Lubomíra Zaorálka	80
Řeč poslance Ondřeje Benešika	81
Řeč poslance Karla Schwarzenberga	81
Řeč poslance Tomáše Jana Podivinského	82
Řeč poslance Karla Fiedlera	82
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Lubomíra Zaorálka	83
Řeč poslance Marka Bendy	83
Řeč poslance Pavla Blažka	84
Řeč poslankyně Dany Váhalové	87
Řeč poslance Ivana Gabala	88
Řeč poslance Františka Laudáta	88
Řeč poslance Radima Fialy	89
Řeč poslance Zdeňka Soukupa	90
Řeč poslance Ondřeje Benešika	90
Řeč poslance Zbyňka Stanjury	90
Řeč poslance Jaroslava Foldyny	91

Usnesení schváleno (č. 401).

Řeč poslance Františka Laudáta	98
--------------------------------------	----

Závěrečná řeč místopředsedy PSP Vojtěcha Filipa.

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny
10. září 2014
Přítomno: 159 poslanců

(Schůze zahájena v 14.56 hodin.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážený pane předsedo vlády, členové vlády, zahajuji 15. schůzi Poslanecké sněmovny a všechny vás tady vítám. Tuto schůzi svolal předseda Poslanecké sněmovny podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu na základě žádosti 42 poslanců. Pozvánka vám byla rozdána prostřednictvím poslaneckých klubů dne 3. září 2014, a tedy všechny lhůty byly splněny.

Prosím, abyste se všichni přihlásili identifikačními kartami a případně mi nahlásili náhradní karty, které používáte, pro protokol. Zatím oznamuji, že čísla náhradních karet pro 14. a 16. schůzi zůstávají v platnosti.

Dovolte mi, abych přistoupil k určení dvou ověřovatelů této schůze. Navrhuji, aby ověřovateli této schůze byli poslanci František Laudát a poslanec Jiří Mihola. Má někdo jiný návrh? Není tomu tak. Abychom mohli tento návrh odhlasovat, požádám tedy, aby předsedové poslaneckých klubů reagovali na gong a pozvali další kolegy a kolegyně do sálu. Já vás pro pořádek odhlásím, požádám vás o novou registraci, a jakmile se ustálí počet přihlášených, návrh na ověřovatele schůze schválíme. (Po chvilce:)Myslím si, že je dostatek přítomných.

Budeme hlasovat v hlasování číslo 1 o schválení ověřovatelů Františka Laudáta a Jiřího Miholy. Kdo je pro? Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 1: z přítomných 101 poslance pro 98, proti nikdo. Návrh byl přijat. Konstatuji, že ověřovateli 15. schůze Poslanecké sněmovny jsme určili poslance Františka Laudáta a poslance Jiřího Miholu.

Pokud jde o program této schůze, byl stanoven podle pozvánky. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Poslanecká sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu, rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad.

Nyní se přihlásil ještě před hlasováním o pořadu schůze pan předseda vlády Bohuslav Sobotka. Vzhledem k jeho přednostnímu právu mu dávám slovo a konstatuji, že tady mám další přihlášky s přednostním právem ještě před zahájením rozpravy. Budu je podle zákona o jednacím řádu respektovat. Prosím, pane předsedo vlády, máte slovo.

Předseda vlády ČR Bohuslav Sobotka: Děkuji. Vážený pane místopředsedo, vážené dámy, vážení pánové, já jsem uvítal tu iniciativu opozice, nebo části opozice, iniciovat svolání mimořádné schůze Poslanecké sněmovny na téma vztahu České republiky k té aktuální bezpečnostní situaci, která je na Ukrajině. Já bych rád využil

této možnosti, abych vás informoval o postupu České vlády v této věci. Koneckonců to téma se neobjevuje na pořadu jednání Poslanecké sněmovny poprvé, už v minulosti tady na plénu proběhly debaty, které se týkaly situace na Ukrajině. Touto věcí se zabýval i výbor pro evropské záležitosti, schválil v tomto směru doporučení pro postup vlády. A já si myslím, že je naprosto přirozené, že se na půdě českého parlamentu taková debata vede, protože ona se vede v každé hospodě dneska, vede se na náměstích, vede se tam, kde se lidé potkají, vede se v domácnostech, u televizních zpráv. Prostě lidé v České republice se o situaci na východě Ukrajiny velmi intenzivně zajímají a bylo by naprosto nepřirozené, pokud bychom se tady v Poslanecké sněmovně tvářili, že je všechno v pořádku a že bychom se měli zabývat jenom jinými otázkami, než je právě ta aktuální krize na Ukrajině.

Já bych si dovilil na začátek, aby bylo zřejmé, o čem diskutujeme, seznámit Poslaneckou sněmovnu se závěrem posledního jednání Evropské rady v této věci. Nebudu se vracet k tomu, co Evropská rada schválila v minulosti, ale myslím si, že je potřeba podívat se na ten poslední aktuální postoj, který byl zaujat v noci z 30. srpna, v sobotu v noci, bylo to ještě předtím, než bylo dosaženo současného příměří, které je v tuto chvíli na Ukrajině.

Musím říci, že Česká republika dohodu mezi prezidentem Porošenkem a povstalci o uzavření příměří velmi výrazně uvítala.

Dovolte mi, abych ocitoval závěr Evropské rady, ke kterému se připojila také Česká republika. Je to tedy část třetí – Vnější vztahy, Ukrajina: Připomínajíc prohlášení hlav států a předsedů vlád o Ukrajině ze dne 6. března a 27. května a své závěry z 21. března, 27. června a 16. července – z toho je tedy zřejmé, že Evropská rada se tématu Ukrajině věnovala takřka na všech svých zasedáních, která proběhla během jara a léta letošního roku, a opět se vracím k citaci – Evropská rada je nadále nanejvýš znepokojena pokračujícími a zostřujícími se boji na východní Ukrajině a nepřestává ostře odsuzovat nezákonnou anexi Krymu. Odsuzuje narůstající příliv bojovníků a zbraní z území Ruské federace na východní Ukrajinu, jakož i agresí ruských ozbrojených sil na ukrajinském území. Vyzývá Ruskou federaci, aby okamžitě stáhla všechny své vojenské prostředky a síly z Ukrajiny. Evropská unie znovu opakuje, že je naléhavě zapotřebí udržitelné politické řešení založené na respektování svrchovanosti, územní celistvosti, jednoty a nezávislosti Ukrajiny.

A dále tedy v závěru Evropské rady se píše: Evropská rada zdůrazňuje význam bezodkladného provádění mírového plánu prezidenta Porošenka. První krok by mělo představovat vzájemně dohodnuté a realizovatelné příměří, zajištění toho, aby Ukrajina znovu získala kontrolu nad svými hranicemi, a okamžité zastavení přílivu zbraní, materiálů a vojenského personálu z Ruské federace na Ukrajinu, jakož i neprodlené propuštění všech rukojmí držených nelegálně ozbrojenými skupinami i vězňů zadržovaných v Ruské federaci. Evropská rada rovněž opět vyzývá k tomu, aby byl v rámci příměří umožněn okamžitý, bezpečný a neomezený přístup na místo dopadu letadla linky MH 17. Evropská rada opět vyjadřuje podporu cennému úsilí Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě.

A další závěr Rady k této věci: Evropská rada vítá trojstranné rozhovory, které byly zahájeny mezi Evropskou unií, Ukrajinou a Ruskou federací o praktických otázkách v souvislosti s prováděním dohody o přidružení, prohloubené komplexní zóny volného obchodu a rozhovory o energetice. Evropská rada všechny strany vyzývá, aby udržely tuto dynamiku v zájmu dosažení hmatatelných výsledků v dohodnutém časovém horizontu. Rovněž je vybízí, aby podporovaly a usměrňovaly stabilní a bezpečnou dopravu zdrojů energie, zejména plynu. Evropská rada vyzývá všechny strany, aby v souladu s mezinárodním humanitárním právem a zásadami neprodleně podpořily a usnadnily činnost mezinárodních humanitárních organizací. Humanitární dopad konfliktu na civilní obyvatelstvo by neměl být využíván k politickým ani k vojenským cílům. Evropská rada vyzývá všechny přispěvatele, včetně Ruské federace, aby podpořili toto mezinárodní úsilí o pomoc probíhající pod záštitou OSN, a to při plném uznání prvořadé úlohy ukrajinské vlády. Evropská rada i nadále monitoruje a vyhodnocuje omezující opatření přijatá Evropskou unií a s ohledem na vývoj situace na místě je připravena přijmout další významné kroky.

Tímto přecházím k odstavci, který se týká takzvaných unijních sankcí: Evropská rada žádá Komisi, aby společně s Evropskou službou pro vnější činnost urychleně provedla přípravné práce a do týdne předložila návrhy ke zvážení. Žádá Komisi, aby do svého návrhu začlenila ustanovení, na jehož základě bude každá osoba a instituce jednající se separatistickými skupinami v Donbasu zařazena na příslušné seznamy.

A konečně poslední část závěru Evropské rady k situaci na Ukrajině: Evropská rada vítá mimořádná opatření přijatá Komisí, jejichž cílem je stabilizovat zemědělské a potravinové trhy Evropské unie, a to za účelem zmírnění dopadů omezení, která na dovoz některých zemědělských produktů Evropské unie uvalilo Rusko. Vyzývá Komisi, aby situaci monitorovala a zvážila případné přijetí dalších opatření.

To je citace ze závěru Evropské rady, který schválily všechny členské země Evropské unie včetně České republiky. Já jsem ho tady záměrně ocitoval celý, protože ve veřejném prostoru, ve sdělovacích prostředcích, ve vyjádření opozice se ten závěr Evropské rady redukuje pouze na debatu o článku 12, kde Evropská rada dává úkol Evropské komisi, aby – abych znovu ocitoval – urychleně provedla přípravné práce a do týdne předložila návrhy ke zvážení. To je závěr Evropské rady z 30. srpna k otázkám dalších sankcí zaváděných Evropskou unií vůči Rusku.

Vážené dámy, vážení pánové, já jsem zaznamenal poté, kdy Evropská rada přijala tento závěr, kritiku ze strany opozice, zejména ze strany TOP 09 a ODS. Tyto dvě politické strany požadovaly, abych podpořil sankce, které bude zavádět Evropská unie vůči Rusku.

Dámy a pánové, já jsem nemohl v tu noc z 30. na 31. srpna podpořit sankce připravované Evropskou komisí především proto, že žádný konkrétní návrh sankcí nebyl na stole. Já se pak ještě samozřejmě vyjádřím ke všem těm otázkám, které nás napadají a které napadají velmi často i občany České republiky, pokud jde o smysl sankcí, jejich efektivitu v té současné situaci. Ale dovoďte mi, abych se nejprve soustředil na ten okamžik sám, na to, co se skutečně odehrálo na jednání Evropské rady 30. srpna. Dne 30. srpna byl schválen ten závěr, s kterým jsem vás seznámil.

Byla zaúkolována Evropská komise, aby připravila návrh, konkrétní návrh na zavedení dalších sankcí. V situaci, kdy jsem neznal podrobnosti tohoto návrhu, zachoval jsem se tak, že jsem si vyhradil právo, abych s některou z částí tohoto návrhu vyjádřil nesouhlas. Vyhradil jsem si také právo jako předseda vlády České republiky, abych vůči tomu návrhu Evropské komise uplatnil připomínky. Pokládal jsem za naprosto nemožné, abych podepsal bíanco šek v oblasti hospodářských sankcí zejména proto, že nebyla známa jejich přesná podoba, zejména proto, že nebyla známa jejich struktura, a zejména proto, že nikdo nemohl v tu chvíli vědět, jaký bude přesný dopad těchto nově zaváděných sankcí na českou ekonomiku.

Dámy a pánové, domnívám se, že každý z vás, pokud by byl na mém místě a chtěl se zachovat odpovědně vůči občanům České republiky, by se musel zachovat stejně. Prostě není možné podepsat dopředu něco, o čem neznáme žádné podrobnosti. A kdybych to podepsal a odsouhlasil a dopředu řekl "ano, Česká republika se všim, co navrhne Komise, bude souhlasit", tak byste se mě zcela oprávněně ptali: "Vážený pane premiére, a s čím jste tedy souhlasil na jednání Evropské rady? Popište nám ty podrobnosti sankčních opatření. S čím vlastně Česká republika vyjádřila souhlas?" Já bych vám v takové situaci k tomu nemohl říci vůbec nic.

V sobotu v noci byl přijat tento obecný závěr Evropské rady. Já jsem si vyhradil právo, abychom uplatnili připomínky ke konkrétní podobě sankcí. Teprve v úterý ráno po deváté hodině Evropská komise předložila konkrétní návrh sankcí v té struktuře, která navazuje na minulou fázi. V úterý ráno ho dostala i Česká republika. Ten návrh jsme postoupili příslušným ministerstvům, požádali jsme je, aby vyhodnotila potenciální dopady na Českou republiku. Požádali jsme je, aby označila rizika, která se týkají českého exportu a české ekonomiky, a možné dopady do obchodní bilance, do zaměstnanosti. Připravili jsme poziční materiál a ve středu vláda schválila mandát pro naše vyjednavče. Součástí toho mandátu bylo uplatnění připomínek k těm částem návrhu sankcí, kde jsme identifikovali největší možná rizika pro český průmysl a pro zaměstnanost lidí tady v České republice.

Jsem přesvědčený, vážené dámy, vážení pánové, že vláda nemohla postupovat jinak. Jako vláda suverénního státu přece musí zohledňovat národní zájem, musí zohledňovat zájem České republiky při vši snaze udržet jednotný postup Evropské unie a NATO vůči krizi na Ukrajině. Je to vláda, která odpovídá občanům České republiky, a posouzení tohoto návrhu sankcí a vyhodnocení dopadu přece patří mezi základní úkoly každé odpovědné vlády. Mohu vás ujistit a mohu ujistit i zástupce ODS a TOP 09, že podobným způsobem postupovaly všechny další členské země Evropské unie. Všechny státy si analyzovaly dopad návrhu Komise na jejich ekonomiky. A mohu vás také ujistit o tom, že připomínky nevznesly jenom státy, které vyjádřily skepsi nad eskalací sankcí na jednání Evropské rady 30. srpna večer, ale i řada dalších zemí.

Vláda tedy na svém středečním zasedání schválila mandát pro české vyjednavče a já bych rád vyjednavčům poděkoval, protože během čtvrtěčního a pátečního jednání se v Bruselu podařilo všechny zásadní výhrady České republiky uplatnit.

Jednalo se nám – a teď se vrátím k tomu věcnému zaměření – jednalo se nám za prvé o to, abychom uchránili strojírenský export v oblasti tzv. zboží dvojího užití. Hrozilo tady, že bude zastaven export obráběcích strojů do Ruska v rozsahu zhruba ročního obchodu kolem tří miliard korun. Stejně tak hrozilo, že bude ohrožen export technologií, které souvisí s fungováním rafinérského průmyslu v oblasti zpracování ropy v Rusku. Tam se potenciál ohrožení našeho exportu pohyboval v rozsahu pěti miliard korun. Ta opatření, která jsme navrhli do sankcí, a úpravy, které jsme prosadili do aktuální podoby sankcí, znamenají pozitivní dopad, to znamená, snížili jsme riziko ohrožení našeho exportu v rozsahu cca osmi miliard korun. Své návrhy prosadily i další státy, své připomínky uplatňovaly i další země. A návrh byl tedy v konečné fázi v pátek doladěn a bylo dosaženo shody mezi všemi členskými státy.

Vzhledem k tomu ale, že současně v pátek bylo uzavřeno příměří mezi Ukrajinou, ukrajinskou vládou, prezidentem Porošenkem na jedné straně, a ukrajinskými povstalci na druhé straně, tak Evropská rada, respektive Evropská komise po konzultaci s členskými zeměmi odložila proceduru formálního schvalování páteční dohody s tím, aby byl poskytnut časový prostor, aby mohlo být příměří vyhodnoceno. Italské předsednictví požádalo určité odložení termínu, kdy sankce vstoupí v platnost, a současně se bude ještě hledat mechanismus, aby bylo možné následně, pokud příměří bude trvat a situace na Ukrajině se zčásti zklidní, tak jak to požadovala Evropská rada ve svém politickém závěru, tak aby Evropa mohla od těchto sankcí ustoupit.

Situace je tedy nyní taková, že Česká republika prosadila své připomínky k podobě nových sankcí, české vládě se podařilo ochránit velkou část našich hospodářských zájmů a sankce v tuto chvíli čekají na to, kdy formálně vstoupí v platnost. Na půdě Evropské unie se vede debata o tom, jestli teď je ta vhodná chvíle v situaci, kdy došlo k uzavření příměří, kdy podle prohlášení prezidenta Porošenka se část ruských vojáků stahuje do Ruska, jestli teď je ta vhodná chvíle, aby přišla Evropská unie s tím, že bude dále eskalovat hospodářské sankce vůči Rusku.

Já osobně jsem přesvědčen o tom, že by bylo vhodným gestem ze strany Evropské unie, pokud by se připravené sankce odložily, pokud by se jejich účinnost pozastavila právě v závislosti na tom, jestli na Ukrajině bude i nadále dodržováno příměří. Pokud jste poslouchali závěry Evropské rady, tak řada těch procesů, ke kterým Evropská rada 30. srpna vyzvala, se konečně rozběhla. Bylo uzavřeno příměří, dochází k výměnám zajatců. To jsou první pozitivní kroky, ke kterým došlo. A podle mého názoru by Evropa měla podpořit jednoznačně politicky pokračování dialogu.

Vážené dámy, vážení pánové, to byl stručný popis toho, co se odehrálo na Evropské radě a co se odehrálo po jednání Evropské rady. Jsem přesvědčený o tom, že vláda postupovala odpovědně. Postupovala jako vláda suverénního státu.

Dovolte mi ještě v druhé části mého vystoupení, abych se vyjádřil v diskusi o sankcích jako takových. Evropská unie postupně přijala sérii hospodářských sankcí vůči Rusku. Rusko na to reagovalo první vlnou svých protisankcí a v tuto chvíli diskutuje a hovoří o další vlně protisankcí, které chce přijmout proti ekonomikám

zemí Evropské unie. Pokud se podíváme na to, jaký vliv měly hospodářské sankce ze strany Evropské unie na chování Ruska, je evidentní, že sice sankce poškodily ruskou ekonomiku, ale chování Ruska nezměnily. Když se podíváme na to, jaký vliv sankce měly na vnitropolitickou situaci v Rusku, tak nepochybně došlo k tomu, že sankce stmelily ruskou společnost kolem prezidenta Putina. Ruská opozice kritizuje sankce, to znamená, sankce nemají podporu ani mezi ruskými opozičními stranami. A pokud se podíváme na příčiny krize na Ukrajině, tak je zřejmé, že ty příčiny jsou ryze politické a že jde o politické cíle ze strany Ruska, které nemohou být a nebyly žádným způsobem změněny nebo vychýleny tím, že Evropská unie začala zavádět hospodářské sankce.

Jsem přesvědčen o tom, že spirála sankcí a spirála růstu napětí mezi Evropskou unií a Ruskem, mezi západním světem a Ruskem, nemůže vyřešit podstatu sporu, ke kterému došlo na východní Ukrajině a na Ukrajině jako takové. Ten spor souvisí s rozdílnými geopolitickými ambicemi, které má na jedné straně Rusko a které má na druhé straně Evropská unie a které má NATO. Ten spor souvisí s tím, že Rusko nechce akceptovat právo Ukrajiny, aby sama rozhodla o tom, do jakého integračního uskupení bude patřit. Ten spor souvisí s tím, do jaké míry je Ukrajina historicky, kulturně, ekonomicky, jazykově s Ruskem propojena. Ten spor souvisí s tím, do jaké míry byly a nebyly řešeny národnostní problémy, které na Ukrajině objektivně existují.

Celou řadu těchto složitých problémů nemohou vyřešit sebestvdší plošné hospodářské sankce, které bude přijímat Evropská unie vůči Rusku. Ten problém může vyřešit pouze změna diplomacie a taková aktivní diplomacie, která předejde tomu, že se ten geopolitický konflikt bude řešit formou současné války, k níž dochází na východě a jihovýchodě Ukrajiny.

Já jsem skeptický, pokud jde o efektivitu sankcí. Tu skepsi na jednání Evropské rady jsem nevyjádřil jenom já. Vyjádřila ji i řada dalších předsedů vlád jednotlivých členských zemí. Já jsem skeptický, pokud jde o ten postup, který byl zvolen ve vztahu k řešení krize na Ukrajině. A jsem především skeptický k tomu, aby byla zde snaha řešit ten problém bez toho, aniž by tady probíhala jednání i mezi Ruskem a Evropskou unií i mezi Ruskem a Ukrajinou.

Myslím si, že je také důležité, abychom mluvili nejenom o dopadu hospodářských sankcí na Rusko, ale abychom také nezakrývali skutečnou ekonomickou a sociální realitu na Ukrajině. Určitě je dobře, že Evropská unie poskytla Ukrajině v této složité situaci podporu, a nepochybně jí Evropská unie bude tu podporu poskytovat, ale ty vážné hospodářské a sociální problémy, které na Ukrajině existují, nemohou být vyřešeny pouze tím, že budou financovány ze strany Evropské unie nebo Mezinárodního měnového fondu. Ukrajinu čeká celá řada složitých reforem. Pokud se nepodaří dosáhnout míru na Ukrajině a dohody s Ruskem, tak Ukrajinu možná letos v zimě čeká vážná humanitární krize. Pokud nebudou obnoveny dodávky plynu, tak tady je vážný problém, který bude muset Ukrajina řešit. Pokud se nepodaří najít nová odbytiště pro ukrajinský export, který byl směřován do Ruska, tak Ukrajinu čekají i vážné hospodářské problémy. Já si myslím, že tyto věci není možné zjednodušovat,

není možné si nasadit růžové brýle a není možné ignorovat reálné problémy, které tady hrozí a které nás čekají. Tím, že Evropská unie uzavřela asociační dohodu s Ukrajinou, tak logicky na Ukrajinu vstoupila a bude muset se aktivně podílet na řešení těch problémů, které na Ukrajině jsou. Ale sama Evropská unie ukrajinské problémy skutečně vyřešit nemůže.

Já chci jednoznačně za vládu České republiky – a učinil jsem to i na jednání Evropské rady – podpořit mírové iniciativy prezidenta Ukrajiny Porošenka. Myslím si, že uzavření příměří se separatisty byl významný státnický čin. Dokážu si představit, že na obou stranách ti, kdo se dohodli na příměří, musí čelit tlaku radikálů, kteří žádné příměří nechtějí a tlačí na obou stranách na pokračování bojů. Čili chci jednoznačně ocenit krok prezidenta Porošenka, chci jednoznačně ocenit jeho mírový plán. Česká republika nepochybně bude podporovat prodloužení příměří a realizaci mírového plánu, který umožní, aby se na východní Ukrajině lidé přestali zabíjet, aby se tam nezhoršovala sociální, ekonomická i humanitární situace. Tady musí hrát důležitou roli také Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, důležitou roli musí hrát i Organizace spojených národů, prostě všechny síly a diplomatické iniciativy, které mohou pomoci k uklidnění situace na východě Ukrajiny.

Vážené poslankyně, vážení poslanci, tolik velmi stručně na úvod té diskuse, kterou očekávám v Poslanecké sněmovně, popis postupu vlády v této věci. Jsem přesvědčen o tom, že vláda skloubila rovnovážným způsobem náš zájem na tom, aby se Evropa neštěpila, aby vůči krizi na Ukrajině vystupovala společně, a současně jsme se snažili maximálním způsobem prosadit naše národní zájmy a snažili jsme se maximálním způsobem ochránit naši ekonomiku. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu předsedovi vlády za jeho úvodní projev. Jsme stále ještě před zahájením schůze, ale mám zatím sedm přihlášených k tomuto tématu, tedy k pořadu schůze, ke kterému diskutujeme. Nyní pan předseda Okamura, připraví se pan poslanec Radim Fiala s přednostním právem. Poté pan poslanec Petr Fiala, paní kolegyně Jermanová, poté já, pan kolega Schwarzenberg a Zaorálek. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážený pane předsedající, dámy a pánové, nejsem rozhodně rusofil ani obdivovatel Putina a snažím se vždy každou událost vidět nezaujatě a posuzovat ve všech souvislostech. Z tohoto pohledu mi nezbyvá než k situaci na Ukrajině konstatovat, že politika sankcí je pro Českou republiku cestou do pekla. A to nijak nehodnotím nebo nechci rozebírat to, že mnoho tvrzení v této souvislosti nebylo dodnes řádně doloženo, konkrétně dodnes ani oficiálně nevíme, kdo např. sestřelil malajsijské dopravní letadlo, přestože mnohá média měla už od začátku jasno a podsouvala nám toho správného viníka. Lži a výmyslů ohledně Ukrajiny jsme slyšeli za těch mnoho měsíců dost a dost. Vzpomenu si např. na údajnou kolonu ruských obrněnců, kterou sice nikdo nikdy neviděl, ale kterou vzápětí zničila ukrajinská armáda, a to tak, že po ní nezbyl ani šroubek.

Naše argumenty – a my je říkáme dlouhodobě a konečně dochází na naše slova –, že sankce s Ruskem nijak zásadně nehnou a jen poškodí českou ekonomiku, jsou myslím již nyní pomalu všem postupně, nebo většinou postupně jasné a nemá smysl je opakovat. A musím říci, že tohle podle mého názoru ví i TOP 09 a ODS. Ale mám dojem, že pro TOP 09 a ODS platí v opozici někdy, a možná i v tomto případě, celkem logické heslo, že čím hůře, tím lépe. To znamená udělat si v rámci boje za demokracii dobré jméno, poškodit ekonomiku země, a tím i současnou vládní koalici a vylepšit si pozici pro příští volby. Bohužel tak jako jsou falešné argumenty pro ekonomické sankce jako řešení ukrajinské krize, tak je podle mého názoru falešné také blouznění pravicové opozice o demokracii. Ani jedna z těchto dvou stran si přece nikdy skutečnou demokracii nepřála a nepřejí, a kdykoli to šlo, tak pokusy o demokratické změny v této zemi, tím myslím v České republice, zadupávala do země a naopak z České republiky udělala za poslední léta stát ovládaný konglomerátem stranických elit a podnikatelských kmotrů. Pokud by někdo uvažoval jako demokrat, tak by přece musel nahlas říct, že pokud kdekoli na světě drtivá většina, část občanů, žádá autonomii či samostatnost v zemi, kde jsou původními obyvateli, v zemi, kterou táhnou také ze značné míry ekonomicky a své nároky vyjádří ve veřejném a všeobecném referendu, pak by takto demokraticky legitimizovanou vůli občanů měli přece demokraté respektovat.

A když už hovoříme o invazi Rusů, bavme se tedy nejen o dobrovolnících z Ruska na straně lidí, kteří brání své domovy, ale bavme se také vyváženě o invazi pravidelné ukrajinské armády, která plošně bombarduje a ostřeluje těžkými děly i raketami bezbranné civilisty. Bavme se o jednotkách složených z dobrovolníků z řad ukrajinských profašistických a nacistických uskupení. Bavme se o stovkách, nebo velkém množství profesionálních žoldněrů placených ukrajinskými oligarchy a profesionálech ze zemí NATO, což v médiích prosáкло, že jsou např. z Polska či Litvy, a opět v řadách ukrajinské armády.

To, že Rusové pomáhají svým krajanům na Ukrajině, kteří jsou vražděni armádou země, jejímiž jsou sami občany, to znamená Ukrajinci Ukrajince, ukrajinští občané ukrajinské občany, a nikým neřízenými šílenými polovojenskými tlupami, má svou logiku, protože slušný člověk nemůže zůstat k takovým zločinům chladný. I proto zde bojují dobrovolníci z celé Evropy včetně České republiky. A nezapomínejme – a to chci zdůraznit – že bez Majdanu a protiruských zákonů v ukrajinském parlamentu by se Krym neodtrhl a samozřejmě by nenásledoval Doněck a další.

Pokud jde o samotné sankce, souhlasit s nimi může skutečně jen hodně nepřemýšlivý člověk anebo člověk, který chce mermomocí z válečného štvání vytřískat politické body bez ohledu na české občany. My v Úsvitu již od začátku ukrajinské krize prosazujeme mírovou cestu jednání, demokratického sebeurčení, a nikoli konfrontace a stupňování napětí. A jsme rádi, že po mnoha měsících, co to tvrdíme a dokola opakujeme, a mnoha zmařených životech nevinných lidí, k tomuto řešení konečně docházejí i další. Kdyby chtěli být Rusové skutečně na nás opravdu zlí, tak prostě na podzim pod záminkou sankcí zavřou kohoutky s plynem a máme po legraci. Ostatně, jak víme, i Evropská unie se sankcím na Gazprom vyhýbá a hovoří

jenom o jakýchsi dceřiných firmách právě proto, že by byly narušeny dodávky zemního plynu. A neměli bychom po legraci jenom my, ale celá Evropa.

Jak víme z veřejných zdrojů, tak v tuto chvíli Putin jedná po celém světě a hledá obchodní partnery. Až je najde, vymění Evropany za Číňany, Indý, Brazilce nebo Mexičany a zjistíme, že ne Rusko, ale my jsme v místech, která se ve slušné společnosti nepojmenovávají. Je to smutný fakt, milí přátelé, ale svět se bez Evropy obejde. Neexistuje totiž bohužel nic, co by jinde neuměli vyrobit stejně, nebo dokonce lépe.

Máme za sebou ekonomickou a hospodářskou krizi a jen skutečný hlupák se může pokoušet ji znovu přivolat. Jen skutečný gauner může ničit to, co naši čeští exportéři horko těžko v uplynulých letech vybudovali. Ruský trh jsme opustili jako blázní už jednou v devadesátých letech a byli jsme okamžitě nahrazeni Západoevropany. Trvalo léta práce než jsme si znovu nějakou pozici vybudovali. Je opravdu "velmi moudré" to vše znovu spláchnout, a to jen kvůli podpoře pučistů z Majdanu, kteří vraždí své spoluobčany za to, a s nimi potom navazující lidé, že se demokraticky v referendu rozhodli, že s nimi nechtějí žít v jednom státě.

Nikoliv NATO, ale OSN by měla okamžitě zasednout a rozhodnout o mechanismu, který by umožnil demokratické volby na Ukrajině, spojené s referendem, v němž by se občané mohli svobodně rozhodnout o svém sebeurčení.

Všichni se tady ohánějí demokracií, ale když přijde na lámání chleba a občané se rozhodnou demokraticky jinak, než rozhodla centrála NATO nebo USA, tak přicházejí na řadu bombardéry. Ti, co odpočátku podporovali násilné řešení na Ukrajině, a my v Úsvitu jsme to odpočátku nebyli, od události na Majdanu počínaje – a byla to tady ve Sněmovně značná část, jelikož počítám, že i mlčení je souhlas –, by měli být alespoň upřímní a říci nahlas, že jde o to, oslabit Rusko a přivlastnit si další kus Evropy. A zdůrazňuji, že nejsem žádný rusofil, a už vůbec ne obdivovatel Putina.

Vážení kolegové, dovolte mi připomenout několik principů, na nichž stojí skutečná demokracie. Nositelem suverenity je lid. Svou moc lid v demokracii zastupitelům jen propůjčuje, a to dobrovolně, a kdykoliv ji může zastupitelům odebrat. Občané mají nezcizitelné přirozené lidské právo kdykoliv v referendu závazně vyjádřit svou vůli a také rozhodovat o sebeurčení vlastní země. Pokud nějaká vláda koná proti demokratickým rozhodnutím svých občanů, pokud je za jejich přání žít po svém, hromadně vraždí, pak je tato vláda zločinná a odsouzenihodná.

Já tady na tomto místě vyzývám vládu České republiky, aby přestala podporovat takový režim, který vraždí bezbranné civilní občany vlastní země za to, že nechtějí žít ve společném státě. Vyzývám vládu, aby přestala podporovat režim, který bombarduje své jinak smýšlející spoluobčany.

Podpora režimů, které vyvolávají občanské války, které páchají válečné zločiny proti vlastnímu civilnímu obyvatelstvu, proti obyvatelstvu se stejným občanstvím, jako mají oni sami, je podle mého soudu nelegitimní. Chápu, že zabijeni jsou hlavně Rusové, a to se našim jestřábům líbí, a dokonce mají drzost vydávat to za boj o demokracii, ale přese všechno, co nám v minulosti Rusové udělali, si troufám tvrdit,

že i ukrajinský Rus je člověk a má právo nejen na sebeurčení, ale i na svůj život a bezpečí.

Děkuji za pozornost. (Potlesk některých poslanců.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Tomiu Okamurovi. Další s přednostním právem pan poslanec Radim Fiala. Připraví se pan poslanec Petr Fiala. Prosím, pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji, pane předsedající, za slovo. Vážené kolegyně, kolegové, já jsem tady už k Ukrajině mluvil několikrát a vždycky to byl jakoby takový další díl, navazující v tom, co se pravděpodobně stane. Bohužel se to splnilo, takže bych v tom rád pokračoval a věřím, že když řeknu, že by to mělo mít nějaký optimistický konec, tak že se to také stane.

Rád bych všem zde přítomným zastáncům vzájemných hospodářských sankcí s Ruskem připomenul, že celou zimu a první polovinu jara jsem spolu s jinými poslanci Úsvitu písemně i zde u tohoto pultíku v Poslanecké sněmovně důrazně varoval před rozpoutáváním občanské války na Ukrajině. Říkali jsme: Nepodporujeme svržení demokraticky zvoleného prezidenta Janukovyče, ať už byl jaký chtěl, který dokonce sám byl ochoten přistoupit na předčasné prezidentské volby. Nepodporujeme snahu jedné poloviny ukrajinské společnosti potlačit práva druhé poloviny vlastních spoluobčanů. Neposlechli jste. Nová kyjevská vláda cítila podporu celé Evropské unie za svými zády a zašla tak daleko, že v zemi vypukla občanská válka.

Od poloviny jara doteď vám říkáme: Přestaňte tlačit pouze na jednu stranu konfliktu. Žádná občanská válka nemá nikdy vojenské řešení. Tím řešením může být pouze jednání mezi Kyjevem a povstalci, jednání, ke kterému máme společně s Ruskem tlačit obě dvě strany konfliktu. Válka sankcí vede pouze k dalšímu vyhocení krveprolití a k eskalaci konfliktu. Vzpomeňme si na naši vlastní nedávnou historickou zkušenost. Kdyby se po roce 1989 tehdejší představitelé Československa řídili dnešní logikou kyjevské vlády, pak bychom dost dobře mohli zažít naši vlastní občanskou válku.

Takhle to nejde. Dokud Kyjev i nadále bude vnucovat občanům východu své země věci, které oni kategoricky odmítají, bude na východě našich hranic téci krev. Pokud však začnou spolu jednat, bude jim dnešní blízký kulturní, hospodářský i společenský prostor Čechů a Slováků příkladem toho, že vzájemné spory lze mírově urovnat. Ano, taková jednání mohou trvat měsíce, dokonce i roky, ale je to vždy lepší možnost než hodina války.

V konfliktu na Ukrajině stojí hnutí Úsvit na straně českých národních zájmů – nesnažme se říci, že hnutí Úsvit stojí na té či oné straně – a těmi jsou mír, mír, spolupráce a obchod.

Na závěr si dovolím znovu varovat všechny, kteří zaujímají jednostranná stanoviska a mají černobílý pohled. Ženete nás do obchodní války s Ruskem. Cenou budou ekonomické ztráty, nezaměstnanost a růst cen.

Děkuji vám. (Potlesk některých poslanců.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Radimu Fialovi. Slova se ujme pan poslanec Petr Fiala, připraví se paní místopředsedkyně Jermanová. Prosim, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Petr Fiala: Vážený pane předsedající, dámy a pánové, já se pokusím vysvětlit a zdůvodnit, proč jsme požádali o svolání této mimořádné schůze a co nám připadá na celé té věci tak důležité. Není to rozhodně stanovisko Evropské rady, se kterým nás tady pan premiér seznamoval, ale je to způsob, jakým tato vláda a pan premiér v jejím čele hájí české zájmy, je to způsob, jakým tato vláda realizuje zahraniční politiku, která je podle mého názoru – pokud vůbec nějaká existuje – ohrožující zájmy a bezpečnost České republiky a českých občanů.

Já se přiznám, že nerozumím naší zahraniční politice, nerozumím cílům, které pan premiér svým jednáním sleduje, a budu rád, když to na této mimořádné schůzi Poslanecké sněmovny vysvětlí.

Kroky pana premiéra Sobotky a jeho vlády jsou v ostrém kontrastu s tím, co deklaroval před evropskými volbami. Tehdy sliboval, že jeho cíl je být v hlavním proudu evropské integrace, že nechce Evropskou unii překvapovat, že chce být součástí takzvaného evropského jádra. Já tuto politiku samozřejmě nesdílím, nepovažuji za správnou v naprosté většině věcí, ale myslím si, že zrovna v otázkách bezpečnosti, kde nejde o Evropskou unii, ale jde o evropské demokratické státy, které chtějí zaujmout společný postoj, tak tam by ten společný postoj měl být i ze strany České republiky deklarován, protože je to v našem zájmu, a právě to je ten jediný případ, kdy pan premiér Sobotka neposlouchá slepě to, co mu říká Brusel, ale snaží se jít nějakou vlastní cestou.

Navzdory tomu, co vláda deklarovala, tak nemáme žádnou společnou zahraniční politiku, nemáme společné postoje, máme různé typy zahraniční politiky, každý si myslí, říká a dělá něco jiného. Takto se nedá ani v Evropské unii ani na mezinárodní scéně nic udělat. České republice chvílemi nějaká zahraniční politika, vůbec nějaká zahraniční politika, jako by chyběla. A vidíme ty výsledky, vidíme, čeho dosáhla Česká republika nebo tato vláda při vyjednávání o postu evropské komisařky, a jestli je pan premiér spokojen s tím, že máme spravedlnost a rovná práva, tedy my, že vyjednal pro naši kandidátku do Evropské komise tento post, tak nikdo jiný s tím spokojen není, protože to je stejně zbytečná pozice, jakou zastává v jeho vládě pan ministr Dienstbier.

Pan premiér také opakovaně mění názor a nemá ujasněný názor na některé klíčové zahraničněpolitické záležitosti. Také nám třeba tvrdí, že sankce nefungují – na základě čeho? Jak to víme? Jak víme, že sankce nefungují, když ještě nezačaly ani

pořádně platit? To tedy tvrdí kolegové z Úsvitu, ale mohli by si třeba všichni, i pan premiér i kolegové z Úsvitu, když zde zastávají stejný názor, položit otázku, jestli třeba do příměří a to, že dnes směřujeme možná k mírovému řešení, není už výsledkem sankcí a není také výsledkem toho, že jsme konečně západní demokracii ukázali, že jsme připraveni nějaký společný postoj mít a nějakým způsobem Rusko tlačit k tomu, aby se chovalo v souladu s mezinárodním řádem.

Navíc nechápu, proč pan premiér Sobotka říká, že sankce nefungují, ale přitom je několikrát při rozhodování – nebo několikrát, aspoň jednou, při rozhodování v Evropské unii dobrovolně podpořil. Pokud tedy pan premiér změnil názor, tak by to měl říci, měl by to přiznat, měl by nás seznámit s tím, jaké budou další kroky české diplomacie a české zahraniční politiky a jeho osobně.

K pocitu bezpečí a zajištění bezpečnosti, a o to tu jde, bezpečnosti České republiky určitě nepřispívá, když většina lidí kroky pana premiéra nechápe, když je podstatná část novinářů označuje dokonce za zbabělé a když vlastní vicepremiér mluví o druhém Mnichovu. Myslím, že to je dost důvodů pro to, aby nám pan premiér jasně vysvětlil, co dělá, co nám to přinese, jaké zájmy hájí a čeho chce dosáhnout. A to jsme zatím neslyšeli.

Dámy a pánové, část naší politické reprezentace opravdu jedná proti bezpečnostním zájmům České republiky, a to mimo jiné proto, že zcela podceňuje dění na východní Ukrajině a vůbec nerozumí tomu, co se tam odehrává, a nechce si připustit, že ten konflikt má mnohem větší rozsah, než jak se tady uklidňujeme. Není to žádný místní konflikt, není to žádný lokální konflikt, na který se podíváte večer u zpráv, mávnete nad tím rukou, dáte si další pivo a jdete spokojeně spát. Ten konflikt, který se odehrává na východní Ukrajině, má všechny rysy potenciálního světového nebo globálního konfliktu, a to minimálně ze tří důvodů.

Za prvé je v něm zapojena jaderná velmoc s tradičními imperiálními cíli, za druhé jsou tam narušovány dříve deklarované zájmy Evropy a Spojených států – které na to nejsou schopny adekvátně odpovědět, to je také potřeba si přiznat. A za třetí, jedná se o geopoliticky citlivý bod, historicko-kulturní konfliktní linii, na níž snadno propukají konflikty nebo střety širšího dosahu. Tak to prostě je a to, že dáme hlavu do písku a řekneme nás se to netýká, to je dobré, to si tam nějak vyřeší Rusko s Ukrajinou, to nás opravdu neochrání, protože to je jenom slepota před realitou a nepřiznání si toho, že je zde narušován mezinárodní řád a že zde dochází k něčemu, co nás všechny a naše děti může fatálním způsobem ohrozit.

Když toto říkám, tak sám sebe bych chtěl jednoznačně odlišit od těch, kteří situaci vidí černobíle a pro které je Ukrajina jednoznačně dobro a Rusko jednoznačné zlo. Když tady mluvím o mezinárodní situaci, o mezinárodním řádu a mluvím o nebezpečí pro západní demokracie, tak to vůbec neznamená, že vidím Ukrajinu a Rusko v tomto černobílém schématu. Ukrajina, kterou dobře znám, není žádným vzorem demokracie a za sebe říkám, že nápady třeba ji rychleji přijmout do Evropské unie nebo do NATO považuji za úplný nesmysl. Stejně tak prezident Putin není diktátor, je tvůrcem a produktem režimu, který je pro ruskou společnost adekvátní a který odráží její politickou vůli. Pro mě – a mělo by to být tak i pro ostatní – není ale důležité, co se

odehrává uvnitř Ruska a co se odehrává uvnitř Ukrajiny. Být v tomto případě proti ruskému postupu na mezinárodní scéně, a to já jednoznačně jsem, to neznamená být proti Rusku. Člověk může být i rusofilem, ale každý, každý, kdo se dívá na věci se zdravým rozumem a kdo se hlavně dívá na ně z hlediska zájmu naší země, což se obávám, že tedy mnozí nedělají, tak každý takový musí být ruským postupem na Ukrajině zneklidněn. Rusko zde nepostupuje proti Ukrajině, ale postupuje proti mezinárodnímu řádu, jehož jsme součástí, a ohrožuje zájmy západních demokracií. Rusko také, a to si připomeňme, porušuje mezinárodní závazky. Rusko dělá to, co se nedělá, v tomto případě třeba porušuje Budapešťské memorandum z prosince roku 1994, tedy smlouvu, kterou samo podepsalo, dohodu, ke které se samo zavázalo. A už to samo je dostatečný důvod k sankcím a určitě také k posilování vojenské přítomnosti na východních hranicích Severoatlantické aliance.

Vůbec nepochybnuji to, že je možné mít legitimní připomínky k sankcím a chránit vlastní zájmy, ale to musí být na základě diplomatických jednání, která se vedou kuloárně, která vedou k nějakému výsledku, která se snaží najít alternativní řešení u jednacího stolu, to nemůže být přes média. Ano, jiné země také měly své představy, jak mají sankce vypadat, ale nedělaly to a priori, nepochybovaly společný postoj, vyjednávaly. A my v tomto případě bohužel vyjednávat neumíme, anebo pan premiér předvádí vyjednávací styl, kterému nerozumím nejen já, ale ani naši spojenci.

Musím říci, že jsem také rád, že české firmy mohou vyvážet do Ruska obráběcí stroje, já ty firmy znám, byl jsem v nich, mám je rád a přeji jim to. Ale dámy a pánové, od vlády bych očekával, že se bude starat i o něco jiného, že bude rozumět tradičnosti, hloubce a dosahu konfliktu, který není omezen na území, kde se odehrává, a podle toho bude jednat –

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Pane předsedo, já vás na chvíli přeruším a požádám Sněmovnu o klid. Prosim, pokud máte diskusi netýkající se tématu, přeneste ji do předsálí, ať může pan poslanec Fiala v klidu dokončit svůj projev. Děkuji vám. Prosim pokračujte.

Poslanec Petr Fiala: Jenomže vláda podle toho nejedná, nepřipouští si rozsah a nebezpečí tohoto konfliktu pro Českou republiku a to je jedna z největších chyb současné zahraniční politiky.

Dámy a pánové, v zahraniční politice a v mezinárodních vztazích platí jedno pravidlo: Neukazujete-li sílu, neukazujete-li odhodlání tuto sílu použít, nemáte-li jasně definovanou vůli, tak vás dříve či později někdo dostane. A i když se nám to nelíbí, tak to prostě v mezinárodní politice je. Pokud chcete zachovat svoji pozici, pokud chcete udržet mír, pokud chcete zabezpečit svoje zájmy, tak k tomu potřebujete mít sílu a potřebujete mít také projevené odhodlání tuto sílu použít.

To západní demokracie, Západ, v současné době dělají jenom nedokonale, ale když už to aspoň dělají v některých věcech, tak je v zájmu České republiky se k nim

připojit naplno a jejich společný postoj nezpochybňovat. My, a vidím to i v některých komentářích, máme zase tu tragickou tendenci být někde mezi, stát se jakýmsi mostem, udržet se mezi těmi silami, které dnes vytvářejí nějaký mezinárodní konflikt, nepřiklonit se ani úplně k Západu, ani úplně k Rusku, ale nejít ani proti nikomu.

Dámy a pánové, podívejte se do naší historie. Kdykoliv jsme takový to postoj zaujali, tak se nám nevyplatil. Být mezi se v mezinárodní politice nevyplácí. Je to ta nejlhoupější strategie, kterou můžeme vůbec zastávat. A my dnes nemáme žádnou alternativu. My máme jedinou alternativu, jak zajistit naši bezpečnost, a to je spolupráce v rámci Severoatlantické aliance, to je spolenectví se západními demokraciemi, protože nic jiného nedokáže Evropě zajistit bezpečnost a trvalý mír. Proto není žádná jiná cesta pro Českou republiku. Že to vláda nevidí, tak to neznamená, že to tak není. Česká republika nemá jinou variantu, nemá jinou rozumnou variantu než stát plně na straně západních demokracií, které nás neohrožují. To je jediná síla, která nás opravdu neohrožuje a která jediná nám mohou zajistit bezpečnost.

Dámy a pánové, já se ptám všech, kteří zpochybňují naše spolenectví se Západem, kteří zpochybňují jednoznačný postoj České republiky na straně západních demokracií, kteří mají spoustu nápadů, jak mají jinak vypadat sankce, nebo že vůbec nemají být. Tak já se jich ptám: Máte nějakou rozumnou alternativu k zabezpečení České republiky, k zajištění zájmů České republiky? Já žádnou neznám. Pokud ji znáte, pokud ji zná pan premiér, tak ho prosím, aby nám ji představil. Ale pokud nemáme žádnou rozumnou alternativu, tak se nechovejme jako chytrá horákyně, nechovejme se jako malé děti, ale chovejme se rozumně a odpovědně, jinak zájmy České republiky ohrožujeme.

Já vás, pane premiére, vyzývám, abyste začal realizovat rozumnou zahraniční politiku, která důsledně chrání zájmy České republiky a její bezpečnost. Zatím se to neděje. (Potlesk poslanců ODS.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Petru Fialovi. Ještě než vystoupí paní místopředsedkyně Jermanová, omlouvá se od 17 hodin pan kolega Milan Šarapatka a jedna z kolegyně sháněla pléd. Pokud někdo o něm ví, tak by měl být potom u prezence, aby kolegyně o něj nepřišla. Jestli už je to vyřízeno, protože jsem to nestačil říct, tak je to v pořádku.

Jakmile se sál zklidní, udělím slovo paní místopředsedkyni Jermanové. Paní místopředsedkyně, máte slovo.

Místopředsedkyně PSP Jaroslava Jermanová: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážení členové vlády, vážené kolegyně, vážení kolegové, malajsijské letadlo sestřelili Rusové, Ukrajinci, proruští separatisté, ozbrojenci, rebelové, ruští nacionalisté, ukrajiniští nacionalisté, americké tajné služby, Putin. Človče, vyber si! Důkazů nalezneš ke každé variantě spoustu. Odposlechy někoho, nevíš koho, fotografie jakýchsi raket, o nichž nevíš, ze kdy a odkud jsou, jestli odjíždějí nebo

příjždějí a kam. Každý věří, čemu chce. Stejně tak verze o událostech na Majdanu atd. Ale pozor! Oficiální, politicky korektní a v médiích přípustná verze je u nás vždy jen jedna. Jak se v tom vyznat? Jak nepodlehnout mediální masáži, neztratit se v informační mlze, neohluchnout v dezinformačním šumu? Jak nepodlehnout tezí o humanitárním bombardování, kdy raketami jsou na východě Ukrajiny ostřelovány civilní čtvrti? Jak reálně podpořit snahy o jednotnou demokratickou Ukrajinu tváří v tvář lidí v uprchlických táborech?

Jedinou cestou je pečlivě věci studovat kritickým rozumem. Ukrajina za to stojí. Je i významnou součástí našich českých dějin a o tom tady vůbec nehovoříme. Na Ukrajině dlouho žila velká česká menšina, která se velmi zasloužila jak o podobu dnešní Ukrajiny, tak o náš stát. Migrace Čechů na území dnešní Ukrajiny, tehdy samozřejmě Rusko, začala přes 300 lety. Masově se Češi stěhovali na Ukrajinu v druhé polovině a na konci 19. století. Za zemědělskými kolonisty následovala inteligence, obchodníci, vědci, odborníci nejrůznějšího zaměření, učitelé, hudebníci, umělci a také podnikatelé, inženýři, technici a kvalifikovaní řemeslníci a pracovníci. Česká a slovenská migrace v tehdejšímu Rusku čítala před první světovou válkou na sto tisíc lidí. Byli to právě Češi, kteří se podíleli na vybudování základů ukrajinského průmyslu a dalších odvětví včetně bankovníctví. Následovníci bývalých českých továren fungují často dodnes. Třeba základ ukrajinského gramofonového průmyslu – Jindřiškova továrna Extrafon. Nebo dopravně strojírenský závod Česká vozovka, Křivánkova a Gretherova strojírna a slévárna, která byla přímým konkurentem Škodových závodů a ještě donedávna pod názvem Bilšovyk patřila k předním průmyslovým podnikům i ve světovém měřítku. Dnes z průmyslového concernu nezbylo nic. Ungermannovy a Nejedlého slévárny kujné slitiny jsou předchůdcem dnešního ukrajinského strojírenského gigantu ATEK. Dnešní kyjevský závod automatiky Petrovského je bývalá fabrika autoinženýra Homoly. Strojírna Františka Paula se dnes jmenuje Radar. Vondrákův hotel Praha stojí v Kyjevě také dodnes. Jen v Kyjevě do roku 1918 měli Češi školu, divadlo, kde hrál Zdeněk Štěpánek se dvěma divadelními soubory. Vlastní časopisy, kam psal Jaroslav Hašek, pěvecký sbor, řadu spolků, působil zde Sokol, knihovna, kavárny, a dokonce tu Češi měli vlastní park, který založili. Jmenoval se Stromovka. V Kyjevě bylo založeno Čechy zde žijícími české vojsko, později nazývané Československá legie. Několik dnů po vypovězení války Rusku ruský car souhlasil se založením českých jednotek. Ty se vyznamenaly na ruské frontě od začátku první světové války. Československé legie se pak staly jedním z hlavních pilířů vzniku Československa.

O období, kdy tzv. Podkarpatská Rus neboli Zakarpatská Ukrajina patřila pod československý stát, není ani nutné hovořit. Bylo to období vzrůstající prosperity a rozkvětu této oblasti. Pro představu, ještě v roce 1947 po obrovských vlnách brutální nacistické a stalinské genocidy jen na Volyni, což je malá oblast v severozápadní části Ukrajiny, žilo 40 tisíc Čechů v 638 obcích, z nichž mnohé byly ryze české, a má rodina z nich pochází. Ukrajině se dařilo vždy, kdy nikdo nikoho nekádroval, zda je Ukrajinec, Čech nebo Rus, kdy vedle sebe stál hotel ruského a českého podnikatele a vzájemně si ho nepodpalovali, kdy české strojírní zaměstnávaly vedle Čechů i tisíce Ukrajinců, kdy v kyjevské Stromovce se hrálo české divadlo.

Nejhorší pro Ukrajinu byly doby, kdy bolševici zdecimovali české fabriky, kdy většinu Čechů poslali do koncentráků nebo postříleli jako cizácké špiony. Nejhorší doby byly ty, kdy německé jednotky vypalovaly české vesnice, kdy u Kyjeva v roklí zvané Babí Jar jen pár kilometrů od Majdanu, kde si dnes otevřeně kdosi troufá nosit nacistické symboly, nacisté zmasakrovali na sto tisíc jiných Židů, Romů, Ukrajinců, Rusů, Čechů. Nejhorší doby byly pro Ukrajinu, kdy se hlásal nacionalismus a neshášenlivost.

Dodnes žijí na Ukrajině tisíce Čechů. Podle sčítání z roku 2001 se jich hlásí k naší národnosti 5 912. Podle střízlivých odhadů zde žije nejméně 20 tisíc Čechů. Pracuje tu na dvacet národnostně kulturních spolků. Když začaly ukrajinské události, prosily nás mnohé české rodiny o pomoc.

Nedařilo se jim dobře. Byli vystaveni i atakům ukrajinských nacionalistů. Na rozdíl od Polska nebo Maďarska, kde se o své krajany postarali, jsme nepomohli nikomu. Nestálo by nás to skoro nic. Jen projevit zájem. Zeptat se. Naše společné ukrajinsko-české dějiny za to stojí. Stojí za to se ptát, porovnávat, zamýšlet se a opatrně zvažovat, zda hospodářské zájmy jsou v tuto chvíli přednostnější než zájmy společenské a morální.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám, paní místopředsedkyně. Než budeme pokračovat v rozpravě, tak se od 16 hodin omlouvá z dnešního jednání pan předseda Poslanecké sněmovny pan Jan Hamáček.

Dále s přednostním právem je přihlášen pan Vojtěch Filip. Máte slovo.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Vážený pane předsedající, pane premiére, členové vlády, paní a pánové, já nejdřív musím říct, že ten bod, o kterém máme jednat, nazvali svolavatelé Stanovisko vlády České republiky k sankcím Evropské unie vůči Ruské federaci. Jak už zaznělo ve slově předsedy vlády, sankce případně byly podmíněné a rozhodnutím o příměří bylo jejich uplatnění odloženo. Podle mého soudu tedy bod jako takový k projednávání není zralý a podle mého soudu také není k diskusi. Možná bychom mohli diskutovat, tak jak tady někteří začali, o jiných věcech. A to si myslím, že by si určitý bod zasloužilo. V každém případě bychom se mohli vrátit k tomu, jakým způsobem a pod jakým tlakem se tady jednalo v únoru a březnu o situaci na Ukrajině a jakým způsobem se k tomu kdo vyjádřil a co z toho vzniklo. Protože ten samotný postup, který je, je možná trochu nepochopením té situace a možná že je dobře, že mluvíme právě po paní místopředsedkyni Jermanové, která vzpomenula historii Čechů a Ukrajinců.

Víte, já jsem přesvědčen, že v současné době se ocitáme v situaci, kdy bychom si měli upřesnit některé priority české zahraniční politiky. A ti, kteří tady hovoří, by měli používat stejný metr na všechny. Nikoliv metodu dvojího metru. Ti, kteří tady vyzývají k nějakým zásadním postupům a k sankcím, by měli říct, kolik na těch sankcích jsou ochotni sami ztratit. Omluvit se za to, že neměli stejně razantní názor

na to, když vypukla a prohloubila se bojová situace a válečná situace v Palestině a umírali tam lidé. A neslyšel jsem od těch, kteří tady dnes zásadně mluví o tom, jak se chovat k těm agresorům, o tom, jak se bude postupovat vůči vládě Izraele. A to jsem si vzpomněl jenom díky tomu, že jsme tady dnes a včera měli návštěvu izraelského Knesetu. A prosím, nepoužívejme metodu dvojího metru. Je to velmi nebezpečné. Je to nebezpečné pro Evropu, pro Českou republiku. Je to nebezpečné pro další vývoj.

Pan předseda Fiala tady hovořil o tom, jakým způsobem Ruská federace porušuje práva Ukrajinců. Já se ptám, jestli jsme zaujali stejné stanovisko k porušování práv jiných, když došlo k použití zbraní na jiných územích. Kde bylo zásadní stanovisko k tomu, že byla narušena bezletová zóna? Jakým způsobem jsme se chovali k tomu, když vznikl konflikt v Libyi a co se z Libye stalo? Z funkčního státu, který měl pohledávky po celé Evropě, se stal stát, který je těsně před rozpadem, kde nevíme, kdo ovládá ropné zdroje, a zejména nevíme, kam se ztratily miliony na státních účtech, resp. miliardy dolarů na státních účtech. Kdo to zavinil, se tady nikdo nezeptal. Stejně tak bychom se mohli bavit o situaci v Sýrii. Kdo způsobil ten konflikt a jakým způsobem se rozhodli občané Sýrie ve volbách a koho zvolili? Zvolili toho, kdo byl odmítán a kdo byl neustále označován za toho, kdo je škůdce státu. Přesto občané Sýrie znovu zvolili do čela svého státu. Protože mají jiný názor než ti, kteří chtějí zneužít jejich přírodní a ekonomické zdroje.

Pokud jde o situaci, kterou tady nastínili jiní. Dovolte mi, abych připomněl svá slova z března letošního roku, když jsme o tom tady hovořili. Říkal jsem o tom, že jsem seznámen dobře se situací na Ukrajině a že jsem informován svými kolegy z ukrajinské komunistické strany. Ano, fašizující moc na Ukrajině se pokusila zrušit frakci v ukrajinském parlamentu, pokusila se postavit ukrajinskou komunistickou stranu mimo zákon. A víte, jak to ve čtvrtek dopadlo? Jednání soudu se nekonalo, protože nefungoval u soudu elektrický proud. Tak daleko to dovedla současná kyjevská moc. Že nefungují státní orgány. Když jsme tam podle příslibu poslali advokáta, který se zabývá mezinárodním právem, který tam byl na straně ukrajinských komunistů, tak byl jedním ze současných mocných panem poslancem Ljaškem a jeho gorilami napaden, včetně kolegů advokátů z Portugalska, z Řecka, z Ukrajiny, a před zraky zástupců Generální prokuratury Ukrajiny, policie mu bylo vyhrožováno, stejně jako bylo vyhrožováno soudkyni. Já se té konkrétní soudkyni ukrajinského soudu nevíím, že využila toho, že tam nejde proud, a soudní řízení přerušila. Tak daleko jsme došli v podpoře moci, která není schopna zabezpečit nejzákladnější principy fungování demokratického státu! To znamená alespoň nezávislost soudů, soudní řízení, do kterého nevstupují lidé, kteří u soudního řízení nemají co dělat. A to už ani nemluví o tom, že samotné soudy nefungují, protože nemají dostatek elektřiny.

V tomto ohledu tedy chci připomenout, že i nás čeká velmi dramatické jednání o tom, jak Česká republika bude reagovat na to, co se odehrává na Ukrajině, a to zejména z důvodů, které jsou pro nás zásadní: Bude-li dostatek plynu a ropy a kdo bude zabezpečovat dodávky plynu a ropy přes ukrajinské území. Jestli to bude moc, která nebyla schopna ani čtyři hodiny udržet dohodu se třemi ministry zahraničních věcí Evropské unie, která není schopna zajistit průběh soudního jednání, která nařídí

své pravidelné armádě útok na vlastní obyvatele, anebo jestli to bude někdo jiný, kdo po příměří 26. října bude zvolen do ústavních funkcí v Ukrajinské republice. To je přece zásadní otázka. Jak se bude chovat Evropská unie? Jak se bude chovat česká politika, až budeme tady stát před problémem, jestli budeme mít dostatek plynu, nebo jestli ho někdo na Ukrajině ukradne a do České republiky ten plyn ani nedoputuje? Jak se budeme chovat? Koho požádáme o to, aby ty dodávky sem plynuly? Bude nám stačit ona smyčka u Ingolstadtu? A odkud ten plyn budeme kupovat, když nejsme schopni mít normální politiku s těmi státy, se kterými nemáme jinak žádný konflikt?

Podle mého soudu má pravdu pan ministr zahraničních věcí Spolkové republiky Německo Steinmeier, který říká, že nezbyvá Evropské unii nic jiného, než postupovat způsobem, který bude respektovat zájmy Evropské unie v celém světě. Nikoliv zájmy euroatlantické, ale zájmy Evropské unie, tzn. vlastních unijních států. A to neříkám nic, co by nebylo z veřejných zdrojů.

Víte, on samotný dopad sankcí, pokud budou uplatněny a budou protisankce, bude pro Českou republiku velmi zdrcující. Ruská federace ty sankce, které jsme uplatnili jako Česká republika nebo Evropská unie, jistě přežila bez úhony. Ekonomický potenciál se možná na čas zmenšil, ale dodávky od nás Čínská lidová republika nahradila po dvou dnech, dodávky masa nahradila Brazílie a čeští, slovenští, polští a ostatní výrobci v Ruské federaci budou mít smůlu do budoucna.

Sankce v bankovní oblasti povede jenom k tomu, že ještě bude urychlen vznik zlatého rublu podloženého zlatem. To bude stát samozřejmě monetární systém Evropské unie a zejména zadlužených Spojených států amerických kroky, které nebudou schopny nějakým způsobem s Ruskou federací vyjednat bez dohody. Protože věřitelé Spojených států amerických je Čínská lidová republika, a to největším věřitelem, za ní následuje Japonsko a nevím, jak dlouho bude chtít Japonsko splácet americké dluhy, které udělaly tím, že tisknou bezcenné zelené papírky. Hodnota dolaru je dána pouze tím, že je dolarů na světových měnových trzích tolik, že by jimi věřitelé Spojených států amerických podrazili vlastní ekonomiku. A dovolím si tady říct tak, jako to řekl kolega Radim Fiala, jeden odhad, že hodnota dolaru bude v současné době stejně vysoká jenom do té doby, než si věřitelé Spojených států amerických spočítají, že je pro ně ztráta z těch přebytečných dolarů a shoení té hodnoty větší, než je ztráta z případného válečného konfliktu. Jak se ty váhy obrátí a ztráty, které by vyvolal případný válečný konflikt, by měly být větší, než je ztráta z hodnoty těch přebytečných dolarů, tak v ten okamžik bude dolar znehodnocen. To není jakási úvaha, která se narodila teď, že bych si ji vymyslel. To je dlouhodobá diskuse řady ekonomů na různých světových fórech. A podotýkám, že je podložená hodnověrnými ekonomickými rozbory těch bank, které se opravdu nebojí toho, jakým způsobem postupuje Mezinárodní měnový fond.

Založení banky v BRICS je před námi. A jediné, co nám v Evropě zbývá k rozhodnutí, je, jakým způsobem budeme postupovat jako emancipovaná součást multipolárního světa. Bipolární svět skončil v roce 1989–1990. Jednopolární svět skončil v roce 2008. Jestli ani po šesti letech ti, kteří si představovali, že tady bude jednopolární svět, kde rozhodují bez Rady bezpečnosti OSN Spojené státy americké,

tak se nedá nic dělat, jejich kroky jsou sečteny. (Ozývá se smích zprava.) Pád Říše římské také nikdo nepředpokládal. A věřte mi nebo ne, v tomto ohledu ty státy, které mají co mluvit do světové ekonomiky, do světové politiky, se nesmíří s tím, že o jejich osudech budou rozhodovat jiní. A nemluví o nikom jiném než o Evropě, o Číně, o Brazílii, o arabském světě. Ti všichni budou chtít mít rovnoprávný přístup k rozhodování o dalším světovém pohybu.

Podle mého soudu bychom měli velmi racionálně uvažovat o tom, jakým způsobem bude Evropská unie přispívat k tomu, aby dosažené příměří mezi ukrajinskou vládou a představiteli Doněcké, Luhanské republiky, tedy těch, kterým se říká separatisté, bylo co nejdelší, skončilo dohodou, která ukončí vraždění nevinných lidí a která skončí i dalším normálním demokratickým vývojem na Ukrajině i v Evropě. Nerad bych přispěl čímkoliv, co by mohlo podnítit spory mezi válčícími stranami. Jsem přesvědčen o tom, že dohoda o příměří je společným vítězstvím těch, kteří uvažují o tom, že v multipolárním světě nelze na úkor jiných rozhodovat a sami nenést odpovědnost.

Dovolte mi, abych řekl, že vzhledem k tomu, že nejde hovořit o sankcích, o jejich rozměru, protože ta podmínka tady je a Evropa je neuplatňuje, abych prohlásil, že klub KSČM tento bod programu nebo tuto schůzi nepodpoří. Myslím si, že bude určitě vhodný čas, kdy bychom se měli zabývat možná postojem vlády k dalšímu postupu České republiky v rámci Evropské unie, v rámci OBSE tak, abychom zabezpečili pro občany České republiky co nejlepší a mírovou budoucnost.

Děkuji vám. (Potlesk poslanců KSČM.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Další přihlášený s přednostním právem je pan poslanec Schwarzenberg. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Karel Schwarzenberg: Pane předsedající, vážené poslankyně, vážení poslanci, nebudu tady mluvit o situaci na Ukrajině, neboť o čem můžu mluvit, je o našem chování po anexi části Ukrajiny, útoku na pohraničí Ukrajiny a obsazení této části Ukrajiny ruskými vojsky spojenými s tamními povstalci. To je totiž pravdivá výpověď o tzv. situaci na Ukrajině. Bylo to řadové vojsko, které dobylo Krym, bylo to řadové vojsko, které rozhodlo boj teď na ukrajinském pohraničí. To nebyli povstalci. Povstalci, rebelové vypadají jinak. Chcete-li je dnes vidět, typické výjevy jsou řekněme v bojovnících islámského státu. To byly disciplinované oddíly vycvičeného řadového vojska, mluvící rusky, s ruskými vojáky ze všech oblastí Ruské federace řízené z ruského vnitrozemí. O tom musíme mluvit, jak se k tomu chováme.

Ano, tady zazněly pochyby o působnosti sankcí. Příznávám, že ty sankce byly bohužel nešťastně dělány po vzoru sankcí proti Íránu, kdy se objevilo nebezpečí, že Írán si vyhotoví jaderné zbraně a rakety. A tak začaly sankce. Každý věděl, že vývoj těchto zbraní bude trvat léta letoucí, a tudíž byl čas zakročit postupnými sankcemi a přimět Írán k jistému ústupu, který teď pozorujeme.

V tomto případě byla situace jiná. Byl zde otevřený útok jedné země na sousedskou evropskou zemi. Tady nebyl čas na pozvolné vstupování. Tam jsme měli ihned co nejrazantněji zasáhnout, aby útočník, agresor, ihned pocítil následky svého chování. Bohužel se tak nestalo. Když slyším diskuse, kde se vyhýbáme slovům jako válka Ruska proti Ukrajině – co je to jiného než válka, když vysílám ozbrojené oddíly do sousední země nebo když anektuji její část? Je to podle mého názoru válka. Nic jiného. Ale my si netroufáme o tom mluvit. A tudíž také bylo naše chování bohužel v této situaci poněkud nešťastné. Zpochybnění očividných faktů, ať to bylo ze strany hlavy státu, která vyžadovala další důkazy, když už celý svět viděl fotky, slyšel zajatce, kteří mluvili rusky, rozpoznali nejnovější ruské zbraně atd., ale ještě si vyžadoval důkazy v ruské ingerenci.

Musím taky zmínit náš přístup země, která zažila a strašně si stěžovala na zradu v roce 1938, na mlčení světa. Když vnikly 21. srpna armády Varšavského paktu do Československé republiky, tak jsme si stěžovali, že jsme opuštěni. Tentokrát ale, když byla země nám spřátelená, nedaleká Ukrajina, přepadena, hlavní byla starost, jestli náhodou při sankcích neutrpíme taky. Ano, budeme asi také jistě ztráty zaznamenávat. Válka vždycky vyžaduje oběti a toto je válka, kterou vedlo Rusko nejenom proti Ukrajině, nýbrž ve skutečnosti proti celé Evropě. Neboť co byla příčina ruského tažení na Ukrajinu? Že Ukrajina se odvážíla přistoupit na asociační dohodu s Evropskou unií, a tím se vymanit z ruské suverenity. Považuji to z naší strany, která tolik zažila, opravdu za smutný postup. Před 75 lety napsal veliký český básník verš "zvoní, zvoní zrady zvon". Přiznávám, že u nás to nebyl zvon, u nás to bylo jenom cinkání, nikoliv ale klíčů z Václavského náměstí, nýbrž takového zvonečku zrady. Jenom zpochybníme naší účast. Ať nám proboha nikdo nevyčítá, že jsme si snad troufali obrátit se proti velkému gosudarovi. Ale jenom když jsme si jisti, že jsme úplně zajištěni ostatními evropskými státy, tak potom souhlasíme, místo abychom jako stát a republika se zkušenostmi, které máme z minulosti, byli v přední řadě těch, kteří bojují proti agresi.

Pánové, nejsme tak veliký stát, aby slova našich státníků nebo politiků nebo taky řekněme zdržení sankcí a uvolnění a oslabení napáchalo velikou škodu. Bohudíky jsme na to příliš malý stát. Ale přiznejme si, že aspoň jsme se pořádně zoustudili. Ukrajinci, kteří věřili, že obzvláště Češi se svými zkušenostmi jim budou stát po boku, pochopitelně byli poněkud zklamaní. Údiv v Evropě byl. Připomínám dotaz švédského ministra zahraničí, a kdo Carla Bildta zná, to je jeden z nejuvážlivějších, nejpřemýšlivějších ministrů zahraničí, který v Evropské unii existuje, jestli má naše hlava státu přístup k tajným službám. To všechno nám vyjednálo mizernou pověst. A to popravdě řečeno vyčítám naší vládě a našemu prezidentovi, že v této kritické situaci, kdy bylo útočeno na evropskou mírumilovnou zemi otevřenou agresí, jsme nenašli jasná, rozhodná slova od začátku a nebyli v čele těch, kteří se této agresi postavili. Je mi líto, že takto musím mluvit o vlastním prezidentovi, o vlastním vládě, ale musím říci, že málokdy jsem se tak styděl jako v posledních týdnech.

Děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců TOP 09.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji, pane poslanče. Nyní je řádně přihlášen do diskuse pan ministr Zaorálek.

Ministr zahraničních věcí ČR Lubomír Zaorálek: Děkuji. Přeji dobré odpoledne, dámy a pánové.

Já jsem tady pozorně vyslechl vystoupení, která se týkala zahraniční politiky vlády České republiky. Pozorně jsem sledoval. Pamatuji si některé věty, které tady zazněly. Vybavuji si, že tady padla věta "já ve svém vystoupení nebudu černobílý, ale vláda vůbec neví, co se na Ukrajině děje". Také padlo, že neexistuje česká zahraniční politika a že se snad o ní tady dnes něco dozvíme.

Dovolte mi tedy několik slov. Já bych vám rád sdělil, že dnes ráno navštívila Prahu poměrně vzácná návštěva – pan Didier Burkhalter, který je předsedou Švýcarské federace, který je ministrem zahraničí Švýcarska a který v této chvíli předsedá OBSE. Doprovázel ho pan Lamberto Zannier, generální tajemník OBSE. Já se s panem Burkhalterem vídám poměrně často, ale dnes jsem byl velice rád, že tady byl, byl jsem tedy opravdu šťastný, že tady byl. A víte proč? Protože OBSE je jediná mezinárodní instituce, která je součástí mírového plánu pana Petra Porošenka, protože mírový plán, který vám tady můžu přečíst celý: první bod je okamžité uzavření příměří, druhý monitoring OBSE, třetí decentralizace a čtvrtý monitoring rusko-ukrajinské hranice. V těchto bodech najdete OBSE několikrát. Opakuji, že to je jediná mezinárodní instituce, která je přímo zahrnuta do řešení tohoto konfliktu.

Já jsem dnes mluvil s panem Didierem Burkhalterem, který mi líčil své poslední rozhovory s panem Vladimírem Putinem, poměrně velmi čerstvé. Pan Zannier mě informoval o jednáních, která měl s proruskými separatisty. Dokonce i jmenovitě mi říkal poslední jednání s konkrétními osobami. Říkám to proto, že jsem cítil tuto návštěvu, a nejenom tuto návštěvu, u nás dneska zasedalo OBSE ve velké síle, protože Praha pořádala ekonomickou a environmentální konferenci OBSE. Já jsem byl hostitelem této konference, které jsem se i v úvodu účastnil. Ale dal jsem si samozřejmě čas a poměrně důkladně jsem se bavil s oběma dvěma pány, které jsem tady dnes hostil.

Mám dojem, že tyto rozhovory měly pro mě obrovskou cenu proto, že byly neuvěřitelně čerstvé informace o tom, co se v této chvíli na Ukrajině děje. Rád bych vám připomněl, že OBSE v této chvíli má za úkol rozmísťovat monitory na linii příměří mezi oběma stranami, že jsem se s nimi zabýval otázkami monitorování hranic, možnostmi, které mají, a co by potřebovali, aby mohli tuto funkci plně splňovat.

Nezlobte se, říkám to s určitou hořkostí, protože jsem musel vyslechnout slova o tom, že tady nikdo nic neví o tom, co se na tom území děje.

Já si trůfám tvrdit, že ta jednání, která jsem zrovna dnes měl, byla s těmi, kteří možná o tom vědí víc než kdokoli jiný. Protože já k tomu dodám ještě to, že Evropská unie a COREPER si vyžádaly na dnešní odpolední jednání právě zprávu OBSE o tom, jak je dodržováno příměří na východní Ukrajině. OBSE je instituce,

kteřá byla požádána, aby o tom podala zprávu. Skoro je mi líto, že jsme této návštěvě v této zemi nevěnovali větší pozornost, protože lepší zdroj snad v této chvíli byste těžko hledali. Když se tady tedy bavíme o tom, kdo co v této místnosti ví o tom, co se na východě Ukrajiny děje, a když tady byla vláda obviněna, že o tom údajně neví nic. Chápete? A to bylo prezentováno jako nečernobílé hodnocení situace.

Víte, já rozumím tomu, že celá ta věc asi jittí veřejnost. Sám jsem byl v Orlové a ve Frýdku-Místku, kde jsem sledoval, jak se občané rozestupovali na dvě skupiny, které se staly dvěma soupeřícími skupinami o názor na Ukrajinu. Takže já vím, jak to štěpí společnost. Já bych chtěl na začátku vyzvat – mně to připadá, že v něčem ten spor je vadný, protože mně připadá, že v této zemi, i když jsem pozoroval občany na tom náměstí, tak jsem přesvědčen, že v podstatě těm lidem tam jde o stejnou věc. Mají strach o to, co se děje, a chtěli by zajistit bezpečnost, prosperitu svých životů, chtěli by žít normální život. Mám pocit, že tohle je to, co nás spojuje, a že bychom na to měli myslet i v této Sněmovně, když se debatuje o takových věcech, jako jsou vážné konflikty na našich hranicích.

Víte, připadá mi, že jsme národ, který prostě putuje na určité cestě společně a putuje v poměrně nejistém světě. A měli bychom si pamatovat, že i když situace je složitá a budoucnost není vždy úplně jasná, tak bude důležité, jak se v této zemi dokážeme bavit o tom, co se kolem nás děje, a jestli v tom dokážeme vytvořit určitou jednotu. Jestli ten národ bude držet pohromadě. Já bych chtěl na to apelovat. Debata, jsou to těžké věci, ale přesto si myslím, že by nemělo nic bránit tomu, abychom se nakonec shodli na tom, že to hlavní, oč nám jde, je společné. A měli bychom si v tom trochu věřit: opozice koalici a my jako koalice jsme připraveni v tom věřit opozici, že to vlastně s touhle zemí myslíme dobře a že nám to nesmí přerůst přes hlavu.

A teď mi dovoľte, abych tedy se vrátil k tomu, čím jsem začal. Mně pan Didier Burkhalter řekl, a řekl mi to dokonce dvakrát, že by chtěl ocenit postoj České republiky, protože mu postoj České republiky připadá reasonable – zdůvodněný, přiměřený, rozumný, soudný, tak by se to dalo přeložit. A proč mu připadá ten postoj České republiky soudný a přiměřený? On říkal proto, protože mu připadá, že česká vláda a český premiér chápou, že sankce samy o sobě nejsou strategie, že vlastně sankce jsou nástroj, který musí být součástí nějakého celkového plánu. On řekl – že ho tak tlumočím, ale on část toho řekl i na tiskové konferenci, tak snad neprozrazuji nic, co bych neměl. On řekl, že existuje strategická úroveň, to je to rozhodnutí, které jsme učinili o sankcích, a pak ta operační, ten způsob, jak ty sankce budeme nasazovat, protože podle něho sankce nebudou mít smysl z hlediska toho, co se dneska na Ukrajině děje, pokud nebudou doprovázeny příslušnou diplomatickou aktivitou. A ta diplomatická aktivita je podle něho strašně důležitá. V opačném případě, říkal, pokud budou jenom sankce, tak se budeme navzájem trumfovat jeden vůči druhému a bude eskalovat ta spirála, o které tady shodou okolností mluvil také premiér Bohuslav Sobotka. Pak to bude jenom spirála, která poroste nahoru, a to samo nevede k řešení. On řekl, že to vůbec neznamená, že je jednoduché řešení nebo že existuje jednoduchá cesta nebo že existuje nějaký zaručený recept, ale že někde je třeba prolomit tu spirálu toho, jak se budeme trumfovat z jedné nebo druhé strany. V opačném případě nemusíme dojít daleko.

Já bych chtěl podpořit to, co jsem tady včera citoval. V New York Times vyšel článek tří amerických diplomatů, pana Jacka Matlocka, Thomase Pickeringa a Jamese Collinse, je to ze věřejšího New York Times, a v něm stojí vlastně něco velice podobného. Když si to najdete, tak si to můžete přečíst sami. Oni tam říkají, že jestli přestane dialog, budeme za to těžce platit. Oni tam říkají, že pouze diplomatickými prostředky, a pokud budou správně, efektivně, tvořivě použity diplomatické prostředky, jediné pak má Petro Porošenko šanci využít možností mírového plánu a obnovit suverenitu Ukrajiny. Je to veliký apel na to, aby si politici uvědomili, že bez diplomacie – a je tam řečeno – se budeme pohybovat podle starozákonního pořekadla oko za oko, zub za zub. A nemáme šanci z toho... Je to vlastně něco velice podobného, co jsem citoval dneska švýcarského prezidenta.

Já to říkám proto, abyste zvážili, když tady zaznívají odsudky, že "styděl jsem se za vládu", nebo když tady zaznívá, že vláda nemá politiku, že to, co se stalo, nebo to, co děláme, že si premiér této země dovolil položit otázku, jaké sankce, že si dovolil prostě myslet o těchto sankcích. Dneska, když jsem jednal s představiteli OBSE, tak mě sami upozornili na to, že ten způsob, jak se ty sankce dějí, pro ně také vyvolává otázky. To, že například GASPRO může vydávat bondy ve Frankfurtu a v jiných zemích ne. A že bylo správné, že jsme řekli, že je třeba o tom mluvit právě z hlediska třeba efektivity těch sankcí.

Je to tedy tak špatně, když premiér České republiky řekl, že chce o tom mluvit, aby to bylo skutečně efektivní? Je to chyba? Je to nepochopitelná politika vlády? Je to něco, kvůli čemu se někdo tady chce stydět? Já si prostě myslím, mohu vás ujistit, že kdybych necítil, že mám důvody obhajovat tuto pozici, tak bych to nedělal. Já to nemám zapotřebí. A myslím si, že to, co tady premiér řekl, prostě logiku má, a já jsem schopen to doložit dalšími argumenty.

Já bych si prostě, přátelé – víte, tady bylo řečeno, že my vůbec nechápeme, jak vážné je to, co se na Ukrajině děje. Vláda je tedy zřejmě omezená a vůbec si neuvědomuje, že to, co hrozí, jak tady jsme slyšeli, je možná dokonce globální konflikt. Nezlobte se, to nás tedy opravdu nenapadlo, tak daleko jsme nikdo z nás zřejmě nedomysleli. Ale to je přece triviální, tady tohle. Rozumíte, já vás ujišťuji, že nás ve vládě napadlo, že to, co se děje na Ukrajině, je nebezpečné, a mohu vám i říci proč, svými slovy. Ono se o tom třeba velice mluvílo na summitu NATO, třeba v tom smyslu, že tady se stalo to, že se součástí takovéhoho nerespektování bezpečnostní architektury stal stát, který ten bezpečnostní řád budoval, který se na něm podílel, který je členem Rady bezpečnosti a který samozřejmě disponuje druhým největším potenciálem jaderných zbraní. Tohle je přece konstatování, které je jasné. Není pravda, že nevíme o tom, jaké hrozby nás obklopují. Já bych vás chtěl ujistit, že o nich víme velmi dobře. A mě také těší, že je tady požadavek, abychom o tom mluvili, protože je to povinnost vůči našim občanům, abychom o tom mluvili.

A možná bychom měli mluvit i o dalších hrozbách. Já bych vás rád upozornil, že na tom vrcholném jednání nejvyšších představitelů států, členských států Aliance se mluvílo jako o hlavní hrozbě ne o konfliktu na Ukrajině, který já tedy vůbec nechci ani chvíli podcenit, ale mluvílo se tam o Islámském státu. Ta jednání nebyla zcela

zveřejněna a asi ani nebudou. Já vám to tady říkám, ale to snad říci mohu. Sedmdesát procent času se věnovalo Islámskému státu. Chceme-li mluvit o hrozbách, tak bychom si měli někdy udělat čas také na tohle. Víte proč? Protože tam bylo řečeno, že poprvé v historii této planety se stalo, že teroristická, hrubě násilná skupina, nešťtící se ničeho, si dokonce osedlala celý stát. V minulosti Al-Káida byla parazitem Tálibánu, ale dneska tady máme teroristickou skupinu, která disponuje mimořádnými finančními prostředky, sofistikovanými zbraněmi, a dokonce generály z bývalé Saddámovy armády a má vybavení, o kterém se tady nikdy nikomu nesnilo.

A je to z prostředí, do kterého přicházejí tisíce lidí z Evropy, aby se tam vyučili pro válku v zemích Evropy! A dokonce tento islámský stát vyhlásil Evropě válku! Zatímco v případě usnesení, které se týkalo Ukrajiny, jsem už několikrát zopakoval, že NATO dalo jasně najevo, že se v této chvíli necítí ohroženo Ruskem. My to nechápeme tak, že Rusko chystá útok na členské státy NATO. Prostě my se připravujeme vzhledem k tomu, co se děje a co je vážné, ale není to tak, že bychom na summitu NATO mluvili o Rusku jako o nepříteli. Zatímco tady se mluvilo o konfliktu, který vlastně v něčem je ještě překvapivější a vyrostl doslova týdnů před summitem NATO.

Takže já se vůbec nebráním o těch hrozbách mluvit a to celé tady říkám jenom proto, abych vás přesvědčil, že to není tak, že vláda o ničem neví. My to samozřejmě sledujeme se stejnými obavami jako občané v této zemi a jsme připraveni o tom mluvit v této Sněmovně, a dokonce bychom se měli bavit třeba i zde ve Sněmovně i o těch dalších hrozbách, které nám bohužel dnes hrozí. Já to neříkám proto, abych někoho strašil, ale proto, že si myslím, že to je naše povinnost jako politiků, kteří v této chvíli jsou součástí vlády v České republice. Takže já chci apelovat na to, co jsem řekl v úvodu, když říkáme, že nechceme být černobílí, tak abychom tomu dostáli i tady v těch vystoupeních. Aby diskuse v tomhle byla korektní.

Já si nemyslím, že je šťastné nás obviňovat, že nevíme nic, co se děje na Ukrajině. Snad jsem vám prokázal, že se tomu věnujeme dost. A když budete zvažovat kroky vlády, kroky premiéra, tak já na vás apeluji, abyste se na to podívali skutečně třeba i z jiného úhlu než z toho, který se vám nabízel dosud. Já si nemyslím, že je to tak jednoznačné. Chápu, že vám může připadat, že je třeba se ozvat co nejtvrději, co nejrazantněji a že to je jakoby jasný postoj. Na druhé straně když se o tom budete bavit v Německu s jinými politiky, jako je Steinmeier, každý vám řekne: Máme odpovědnost také za to, že se z toho dostaneme ven. Parlament není jenom to, že si tady řekneme dneska svoje. To, co od nás chce veřejnost, je, abychom našli řešení, které nás uchrání požáru, které nás uchrání toho, že ty konflikty budou růst a že je nedokážeme zastavit. Naše povinnost je najít cestu, jak je zastavit.

A proto, jak říkám, sankce jsou nástroj politiky, kterou bychom ale měli dělat jako celkovou strategii a ve které výsledkem bude to, že budeme snižovat míru toho konfliktu a že povedeme Ukrajinu k tomu, aby udělala parlamentní volby, hledat způsoby, jak ty parlamentní volby provést, třeba tím, že se nabídne proruským separatistům, aby se zároveň uspořádaly lokální volby, které oni požadují, spojily

s těmi parlamentními volbami, a tím najdeme způsob, jak vytvoříme novou politickou reprezentaci na Ukrajině. To jsou věci, o kterých je třeba se bavit.

Takže – rozumíte? – kromě těch co nejrazantnějších postupů také potřebujeme tvořivou diplomacii, která opravdu pomáhá hledat řešení v té situaci. Jinak se nám může stát, že zapadneme do bažin, ze kterých bude těžko se dostat.

Omlouvám se, že jsem se nechal unést, protože zřejmě se mě trochu dotkly ty řeči, jak o tom nic nevíme. Tak za to se omlouvám. Jinak jsem to myslel pozitivně a chtěl jsem přispět do toho, aby tady ta debata byla korektní a aby skutečně nebyla černobílá. (Potlesk z řad ČSSD.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám, pane ministře. Další přihlášený s přednostním právem je pan poslanec Mihola.

Poslanec Jiří Mihola: Vážený pane předsedající, vážení členové vlády, dámy a pánové, KDU-ČSL vítá, že Poslanecká sněmovna se dnes mimořádně na svém jednání zabývá tou dramatickou situací na Ukrajině. Možná trochu překvapivě se připojím i k apelu pana předsedy Filipa, že by nemělo zůstat jenom u té Ukrajiny, že bychom neměli být jenom evropocentričtí, ale měli bychom se zajímat i o věci ve světě více. A není to jen Izrael. Těch ohnisek napětí a zla je ve světě plno. Například pronásledování křesťanů v některých zemích světa je nehorázné, barbarské, zločinné, ale je to od nás docela daleko.

Trochu mě tady v tomto ohledu mrzí, že se poněkud méně vyjadřují k těmto dramatickým záležitostem některé významné výbory, jako zahraniční nebo výbor pro obranu, kde si myslím, že veřejnost nějaké jasné postoje, jasná vyjádření či poselství prostě očekává.

Nyní si dovoluji pár slov k situaci samotné, ač tady již bylo řečeno mnoho.

Z úst pana premiéra, pokud jsem dobře zaslechl – dneska už máme třetí schůzi, pokud to nefeknu úplně přesně, tak se dopředu omlouvám, ale měl jsem pocit, že zaznělo, že ruští vojáci opouštějí Ukrajinu. My jsme před pár dny slyšeli z různých zdrojů, nebo mohli číst, že "kdoví jestli tam vůbec nějakí ruští vojáci na té Ukrajině jsou, jestli se to někomu nezdá". Nebo že "chceme díky". Nemusím to asi více rozebírat. Dobře víte, na co narážím. Na různé story typu, že tam snad nějakí jednotlivci jako ruští vojáci nějakým nedopatřením prostě zabloudili.

Já sám osobně se velmi hlásím za prvé k diplomacii a k hledání mírového řešení, a teprve potom, a opravdu po důkladném zvážení, až k nějakým dalším krokům. Ale z historie dobře víme, že ne vždy toto prostě stačí. Mnohdy ta diplomatická jednání a snahy prostě selhávají.

Respektuji, že názor na konflikt se může velmi různit. Já tady tuto otázku poctivě diskutuji s lidmi opravdu různé, ať už filozofické, náboženské, politické orientace, především s univerzitními profesory, ale také s Ukrajinci samotnými, a samozřejmě se dívám na celou tu záležitost svým úhlem politika a historika. Vnímám, že někteří

hovoří jednoznačně o ruské invazi, o rusko-ukrajinské válce. Jiní to nazývají občanskou válkou, tento konflikt. A jsou i tací, kteří říkají, že tam můžeme spatřit rysy obojího.

V každém případě s naší historickou zkušeností bychom neměli přehlížet, jak je suverénní stát připravován o svá území. Nechci se smířit s tím, že zaznělo, když bylo 10 let výročí vstupu do Evropské unie, a to z úst přímo pana prezidenta naší republiky, že Krym je zřejmě ztracen. Včera Krym, zítra Donbas a pozítří si můžeme klást otázku, jak by to šlo dál. A tyto problémy se samozřejmě nemusí týkat jenom Ukrajiny, ale brzy také dalších, jiných zemí.

Ano, Ukrajina je kolos, kolos na hliněných nohou, který vlastně nahrává tou svou dlouhodobě nestabilní situací agresí ať už kohokoliv. Pokud ale máme nějaká jiná řešení, když odmítáme sankce, já se divím, že dávno s nějakým takovým opravdu účinným plánem někdo nevyšel, takže by byl již dávno realizován a možná by bylo vše splněno a nemuseli bychom tady dnes sedět a vlastně vůbec o ničem diskutovat.

Proto osobně já i kolegové z KDU ctíme jasný a srozumitelný postoj vicepremiéra Pavla Bělobrádka a v tomto ohledu mi přijdou nepřípadná, nepřiměřená, neadekvátní vyjádření především ze strany hnutí Úsvit. Obsah a argumenty, které tady zazněly, a nechci být vztahovačný, že miřily přímo jenom na ty, kteří požadovali tvrdší sankce, bez nějakého dalšího ale, považují za natolik slabé, že se jimi nebudu podrobněji ani zabývat nebo na ně dál reagovat.

Byl bych opravdu velmi rád, kdyby se na evropský východ znovu vrátil mír. Dost vážně ale pochybuji o tom, že k tomu dojde nějak samo od sebe nebo díky blahosklonnosti nebo zničeho nic dobrou vůlí pana prezidenta Putina. A co se týká České republiky, pokud nechceme být oním nejslabším článkem řetězu, měly by být naše postoje srozumitelné, jednoznačné a odhodlané.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Další v pořadí s přednostním právem je pan poslanec Stanjura.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Děkuji za slovo. Jsem rád, že přede mnou vystoupil pan předseda klubu KDU, protože se mi jednodušeji navazuje na to, dneska bylo řečeno.

Pan premiér říkal, že je dobře, že o této otázce tady debatujeme, a že to není poprvé v Poslanecké sněmovně. To je pravda. Vždy to ovšem navrhla Občanská demokratická strana buď sama, nebo ve spolupráci s kolegy z TOP 09. Ještě ani jednou vláda nepřišla s tím, že by o tom chtěla s opozicí na půdě parlamentu debatovat. Ano, dobře, pomohli jste nám, zařadili jste ten bod, když jsme ho navrhovali. Dneska, pokud mám dobré informace, bude schválen program této schůze a budou mít možnost se vyjádřit v debatě i další, nejenom ti, kteří mají přednostní právo.

Myslím, že náš základní postoj shrnul náš předseda, a byl bych rád, kdyby ho ministr zahraničí nekarikoval a neinterpretoval, nepřekládal jeho slova z češtiny do češtiny, protože mnohé z věcí, s kterými polemizoval ministr zahraničí, prostě pan předseda Fiala neřekl a určitě s nimi ani nesouhlasí. Já pak konkrétní případy toho, řekl bych té nekorektní debaty a nekorektní argumentace, uvedu.

Spíš chci reagovat za náš klub na vystoupení některých vystupujících a musím říct, že to dneska vůbec není radostný poslech. Slyšeli jsme slohové cvičení jedné z místopředsedkyň Poslanecké sněmovny, pak jsme slyšeli podle mého názoru ideologický projev funkcionáře KSČ z 80. let a slyšeli jsme obranu premiéra. Opakovaně jsem slyšel, že nechtěl podepsat bílko šek. Té větě docela rozumím. Mám dva konkrétní dotazy, možná tři.

Pane premiére, kdo po vás chtěl, abyste podepsal bílko šek? A kdo jiný ho měl v Evropě podepsat? A všichni ho odmítli podepsat, nebo se našli takoví státníci, kteří tento bílko šek podepsali? My jsme přece kritizovali a kritizujeme veřejná vystoupení a zpochybňování sankcí již dopředu před jednáním. Vůbec jsme nezpochybňovali, a naopak doporučovali, aby se v diplomatické rovině případné připomínky či nesouhlas české vlády projednávaly. Ministr zahraničí nám to vyčítá. A my jsme nic takového neřikli, nechtěli ani si to nemyslíme. V pořádku, pokud vláda má nějaké připomínky, aby je na jednání se spojenci jasně artikulovala. Přišlo nám ovšem zbytečné to dopředu vytrubovat a oznamovat. A to je to, co pan předseda Fiala označoval za to, že se snažíme být někde mezi, že si neumíme vybrat.

Taky jsme slyšeli, že sankce nefungují. Zkusme říct, které sankce. Jich bylo několik vln a ekonomické sankce byly zavedeny na počátku července. Už tehdy jsme řikli, že vyjádření premiéra České republiky, že ty sankce nás nebudou nic stát, není prostě pravdivé. Nemůže se stát, že sankce nedopadnou i na toho, kdo je vyhlásí. To prostě není pravda. A je třeba říct, že to vždycky dopadne nejenom na toho, na koho ty sankce vyhlásíte, ale i na ty, kteří sankce uplatňují. Na to jsme upozorňovali už od toho července. Takže není to tak, že bychom si to neuvědomovali nebo že bychom na to neupozorňovali.

Dneska je – a myslím, že jsme všichni rádi – příměří. Myslím si, že je to výsledkem i těch sankcí. Zase jsme nikdy neřekli, jak říkal ministr zahraničí, že mají být pouze sankce a nemají být diplomatická jednání. Naopak. Podporovali jsme a podporujeme, aby diplomatická jednání probíhala. A taky že jich proběhlo! Minimálně víme o všech oficiálních, o těch, které známe z veřejných zdrojů. A možná že probíhají, a zcela jistě probíhají taková jednání, která se v oficiálních zdrojích neobjevila, a je to dobře. Jenom jsme říkali, že oslabuje pozici České republiky takové to veřejné zpochybňování.

Vzpomeňme si na parlamentní debatu na této půdě několik měsíců dozadu o Krymu a předtím o naší účasti v NATO. A jsem moc rád, že pan premiér publikoval v americkém časopise článek, ve kterém se jasně přihlásil k našim spojeneckým závazkům. Opravdu, a neříkám to ironicky, ale myslím to vážně. Ale tady, když jsme o tom debatovali, tak padaly věty: Nepotřebujeme posílení NATO v naší části Evropy, jsme proti. Dneska už padají věty: Podporujeme rozšíření a angažovanost

NATO v jiných částech, vůbec ve východních částech Evropy a v těch státech, které tvoří tu východní hranici. A zase to oceňujeme a podporujeme. Jenom došlo na naše slova. Mohli jsme si to říct společně a shodnout se na tom už v tom březnu, nebo v březnu.

Myslím si, že obecně Evropa vzala fakt, že Krym je ruský. Tečka. Už se o tom nedebatuje, nebo aspoň nevím, že by se o tom debatovalo. A souhlasím s panem předsedou Miholou, že to prostě není normální. Zase pan předseda Fiala řekl, že protestujeme proti postupu Ruska a proti porušování mezinárodních závazků a že to není protiruský postoj, ale protest proti jejich postupu v těchto otázkách. A jasně deklaroval konkrétní mediální smlouvy, které Rusko porušuje.

Takže ten příběh a ten náš postoj není zdaleka černobílý.

Chci podpořit pana vicepremiéra Bělobrádka. Mne se opravdu dotkly věty pana premiéra: To je problém na Ukrajině, ať si ho Ukrajinci vyřeší. A myslím si, že my, kteří žijeme v České republice a kteří jsme hrdí dědici Československé republiky, bychom na takové věty měli být alergičtí a neměli bychom to říkat, že takové věty našim předkům říkali evropští vůdci v roce 1938. Kam to vedlo, sami se můžete dočíst v mnoha historických románech, ale i v mnoha už dneska zveřejněných oficiálních diplomatických análech. A to je věc, kterou my kritizujeme, ta obojakost, jakoby opatrnost. Jsme sice s vámi, ale moc ne, protože co kdybychom to řekli moc nahlas, co by se nám mohlo stát. Klíčem je přece bezpečnost naší země a našich občanů a my ten klíč jednoznačně dlouhodobě spatřujeme ve spolupráci, a v tom my jsme hrdými a platnými členy, s NATO. Na tom nic nezmění ani ta ukrajinská krize. Mluvili jsme o tom dlouhodobě a dávno předtím.

Jsem rád, že pan ministr zahraničí mluvil i o jiných hrozbách, které nám hrozí. Opět chci říct, že my je v ODS artikulujeme i veřejně. O nebezpečí Islámského státu hovořil náš pan předseda v minulých dnech a týdnech.

Když už se bavíme o tom, jestli nějakí teroristé ovládli stát, tak bohužel to není poprvé. Nebo si myslíte, že Pol Pot a jeho hoši, kteří prováděli genocidu v Kambodži, nebyli teroristé, ale byli to jenom soudruzi, kteří pěstovali kult osobnosti a dopustili se nějakých stranických omylů?

Ta debata je podle nás dobrá. Je dobře, že ji vedeme, i když říkám, že někdy jsme z ní smutní, z toho, co všechno tady padne a jaké neuvěřitelné výroky padají. Někdy máme pocit, že se historie opakuje a že to, co možná v bláhové naději říkali naši předci a naši předchůdci a na co potom Evropa jako celek doplatila, že se v těchto dnech, týdnech a měsících mnohdy opakuje z mnoha úst znovu.

A my jsme vlastně říkali jedno jediné – že bychom měli být pevnými spojenci, pevnou součástí NATO, že bychom měli být rozhodní v tom, že pokud se na tom dohodneme, tak budeme uplatňovat sankce i za cenu ztrát, protože žádné sankce beze ztrát prostě neexistují, a že nemáme veřejně zpochybňovat případně možné postupy jak Evropy, tak NATO. To ovšem v žádném případě neznamená, že nemáme vyjednávat a nemáme se snažit uplatňovat naše názory a naše pozice. Opravdu

protestují proti takovému jednostrannému pohledu, že my podporujeme pouze sankce a nechceme diplomatické řešení. Nic z toho není pravda.

A chtěl bych požádat ty, kteří tady nevím z jakých důvodů opravdu velmi kriticky hovoří o tom, co se děje na Ukrajině jako vnitrostátně a podobně, aby vážili slova, aby si dokázali představit situace, kdy přijdete o kus vlastní země, aby si dokázali představit situaci, že se v části vaší země koná regulérní válka. A můžeme se bavit, jestli je občanská, nebo není. My jsme sami svědky těch pokryteckých řečí a tváříme se, že tomu věříme, nebo mnozí se tváří. Na Krymu nebyli žádní ruští vojáci, nikdy – aby po pár týdnech množství ruských vojáků bylo oficiálně vyznamenáno prezidentem Ruské federace za dobrou službu na Krymu. No tak to je přece bláznec. Nemůže platit obojí dohromady, platí jedno nebo druhé.

My jsme chtěli požádat vládu, aby byla silným a stabilním spojencem, nezpochybňovala svými obojetnými vyjádřeními naše postavení, aby tím, že bude tím silným spojencem, přispěla k tomu, aby se naši občané a naše země cítili bezpečně. (Potlesk z poslaneckých lavic ODS.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní byl přihlášen s přednostním právem pan premiér Bohuslav Sobotka.

Předseda vlády ČR Bohuslav Sobotka: Děkuji, vážený pane místopředsedo. Já bych měl jeden návrh. Jsem přihlášený já, jak jsem se informoval, je přihlášený pan ministr Mládek a pan ministr Stropnický. Všichni máme přednostní právo. Pokud to tak dále bude pokračovat, tak bude probíhat diskuse jenom těch, kdo mají přednostní právo, a nedostaneme se k řádné schůzi. Já bych měl návrh, že bychom s pány ministry – já jsem s nimi o tom hovořil – stáhli teď naše přihlášky s přednostním právem, tak aby se vzápětí potom mohlo hlasovat o programu schůze, a pak bychom se tedy přihlásili a pokračovali v diskusi, ale už by se mohli také hlásit i další poslanci a poslankyně, kteří teď mluvit nemohou. Čili jestli by s tím byl souhlas a pokud budou toto naše rozhodnutí respektovat i další poslanci a poslankyně s přednostním právem, tak bych si dovolil i za pány ministry Mládka a Stropnického prohlásit, že se v tuto chvíli vzdáváme přednostního práva, a přihlásili bychom se s přednostním právem už v rámci nově otevřené a zahájené schůze Poslanecké sněmovny, pokud bude schválen její program. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji, pane premiére. Vzhledem k tomu, že všichni tři přihlášení s přednostním právem své přihlášky v tento moment stáhli, já neregistruji nikoho, kdo by byl přihlášen s přednostním právem, a předtím než budeme hlasovat o celém návrhu pořadu 15. schůze, tak udělám to, že vás všechny odhlásím a požádám vás, kolegyně a kolegové, o opětovně přihlášení do systému.

Nyní přistoupíme ke stanovení pořadu 15. schůze, jehož návrh byl uveden na pozvánce. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne

Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti, takže nebylo možné navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu, takže není možné rozšiřovat schválený pořad.

Nyní tedy budeme hlasovat o celém návrhu pořadu 15. schůze Poslanecké sněmovny, tak jak byl písemně předložen.

Zahajují hlasování a táži se, kdo je pro pořad schůze, tak jak byl navržen, ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Končím hlasování číslo 2. Přítomných poslanců je 119, pro tento návrh bylo 80, proti 11. To znamená, že návrh schůze byl schválen.

1.

Stanovisko vlády České republiky k sankcím Evropské unie vůči Ruské federaci

Já tedy prosím, aby se ujal slova pověřený člen vlády. Slova se ujme pan premiér.

Předseda vlády ČR Bohuslav Sobotka: Děkuji. Vážený pane místopředsedo, vážené poslankyně, vážení poslanci, já bych se tedy již přihlásil do diskuse v rámci probíhající schůze Poslanecké sněmovny, jejíž program jsme před malou chvílí schválili. Dovolte mi, abych reagoval na prozatím proběhlou rozpravu před závorkou, tedy před schváleným programem, a vyjádřil se k některým věcem a možná i zčásti doplnil své úvodní vystoupení.

Vážené poslankyně, vážení poslanci, já se snažím využít to období, které je teď před komunálními a senátními volbami, podobně jako řada z vás jezdím po městech a obcích, diskutuji s občany a musím říci, že mezi lidmi skutečně jsou silné obavy. Není to věc, kterou bychom měli jakýmkoli způsobem bagatelizovat. Řada lidí se bojí války. Ptají se, jestli skutečně hrozí konfrontace na východě Ukrajiny, která by mohla být ještě širší než to, co zažíváme teď. Jestli skutečně je tady nějaké riziko, že se může dostat do konfrontace NATO a Rusko na pozadí té krize, která na Ukrajině je. Na tohle se lidé ptají. Lidé se obávají také hospodářské nestability, která souvisí s ukrajinskou krizí. Byly publikovány výsledky o poklesu německého exportu do Ruska. Byly publikovány výsledky o stagnaci německého hospodářského růstu a o hospodářských problémech, které přetrvávají v Itálii a ve Francii.

Věc, která myslím také stojí za zamyšlení, je, že řada občanů přichází s názorem, že o situaci na Ukrajině, o té krizi mezi Ukrajinou a Ruskem, nejsou v naší zemi poskytovány objektivní a vyvážené informace. Řada lidí si stěžuje na to, že zejména ve veřejnoprávním televizním rozhlasu jsou cítit určité propagandistické tendence, které strani jenom jedné straně. I to je pocit, se kterým lidé na ty diskuse, kterých se účastním, přicházejí.

Letošní rok je rokem, kdy jsme si v létě připomněli sto let od vypuknutí první světové války. To vůbec není hezké výročí, které jsme si v letošním roce připomínali, a já chci jenom připomenout, že první světová válka začala také v zásadě nenápadně. Začala tím, že Rakousko-Uhersko uspořádalo trestnou výpravu proti Srbsku,

vyhlásilo válku Srbsku. Počítalo se s tím, že to bude věc, která bude rychle skončena vítězstvím Rakousko-Uherska. Nakonec se z toho stal celosvětový konflikt, který změnil tvář Evropy, do značné míry ovlivnil světové dějiny, ale stál především miliony mrtvých. A i celá Česká republika, ať přijdete do menší obce, nebo většího města, všude naleznete pomníček se jmény těch, kdo zahynuli v první světové válce. S odstupem sta let se téměř všichni historici a odborníci shodli na tom, že to byla ve skutečnosti válka nesmyslná, že to byla válka, která vedla k nesmyslnému, zbytečnému, absurdnímu počtu obětí ze všech evropských zemí. A začala vlastně nenápadně a celý svět se do toho víru nechal vtáhnout.

Já myslím, že je strašně důležité, abychom si hlídali ty aspekty ukrajinské krize, které souvisí s tím, že se eskaluje napětí, a to nejen v oblasti hospodářských a politických vztahů, ale eskaluje se také napětí v oblasti bezpečnosti. Myslím si, že je také důležité, abychom přemýšleli o tom, že jsme součástí západního světa, jsme součástí NATO, jsme součástí Evropské unie, ale myslím, že to, co bychom mohli západnímu společenství přinést a co bychom mohli do západního společenství přinést, je přece hlubší znalost toho prostředí, které existuje na východě Evropy, hlubší znalost mentality lidí, kteří na východě Evropy žijí, protože já mám velmi často pocit ze stanovisek některých kolegů ze zemí Evropské unie nebo kolegů z NATO, že ve skutečnosti ty reálie na Ukrajině, na východě Ukrajiny, v Rusku, příliš neznejí a jejich reakce z té znalosti nevycházejí.

Myslím si, že je potřeba se zeptat, jestli našemu regionu, střední a východní Evropě, pomůže hospodářská válka s Ruskem. Je potřeba se zeptat, jestli našemu regionu pomůže, pokud se v důsledku toho napětí a eskalace sankcí spustí nějaká nová železná opona na východní hranice Ukrajiny, co to vlastně bude znamenat. A je potřeba se zeptat, jestli našemu regionu pomůže růst bezpečnostního napětí. A je potřeba se také zeptat, jestli je to skutečně dobrý a odpovědný postup, jestliže přetahování o Ukrajinu, přetahování o to, jestli Ukrajina bude patřit do ruského integračního uskupení, nebo evropského integračního uskupení, bylo dovedeno až na samou hranici rozpadu Ukrajiny a bylo dovedeno až na samou hranici občanské války na Ukrajině, protože to je mimo jiné důsledek právě toho geopolitického tlaku a různých geopolitických zájmů, které se nyní právě na Ukrajině promítají. A právě proto, že jde o vážné geopolitické zájmy a geopolitické tlaky a my jsme jejich součástí, tak je nesmyslné si myslet, že se to vyřeší hospodářskými sankcemi západního světa proti Rusku.

Když jsem mluvil o těch obavách lidí, o čem přemýšlejí, z čeho mají strach, tak řada občanů má pocit, že je to tlak, který směřuje vůči Rusku, a že je to právě tlak, snaha rozšiřování Evropské unie a NATO, že to je něco, co vyvolává v Rusku právě jeho agresivní chování, které se teď projevuje na Krymu a na Ukrajině.

Tady se zmiňovaly hospodářské sankce. Mě tedy potěšilo, že i zástupci pravicových stran vítají, že se sankce nedotknou naší ekonomiky, ale musím říci, že to, co se odehrává, ta diskuse, která se odehrává kolem podoby hospodářských sankcí, trošku připomíná to, co už jsme si v České republice v minulosti zažili.

Já si vzpomínám, že v devadesátých letech řada českých firem odešla z východních trhů, odešla z nich zčásti z ideologických důvodů, zčásti z nich odešla, protože se tady u nás provedla divoká privatizace a řada firem se prostě rozpadla, přestala mít schopnost na východ exportovat. Co se stalo? To místo po českých firmách obsadily podniky, které přišly z velké části ze západní Evropy, přišly tam firmy z Holandska, z Německa, z Francie a obsadily místo, které v minulosti zaujímaly české podniky.

V minulých deseti patnácti letech – a je jedno, jestli tady byly pravicové, nebo levicové vlády – se české firmy snažily na východní trhy včetně ruského trhu vrátit. Bylo to úsilí, které nebylo jednoduché, trvalo to řadu let, ale podařilo se velké části českých podniků do Ruska zpět dostat. A dnes se ptají nejen zaměstnanci z těchto firem, ale ptají se i podnikatelé, jestli znovu tedy z Ruska odejdeme, a řada z nich má obavu, že už se tam prostě nikdy nevrátíme, prostě proto, že ty firmy nejenom z České republiky, ale i ty evropské firmy, které v důsledku sankcí z Ruska odejdou nebo budou odejity v rámci protisankcí, to místo zaujmou firmy úplně z jiných částí světa. To znamená, že Evropa v rámci sankcí vyklidí trhy v Rusku a přijdou tam firmy z Číny, nebo tam přijdou třeba firmy z Brazílie, ale Evropa už nebude nikoho zajímat. Totéž se týká otázky exportu plynu, který jde dnes z Ruska do Evropy, a Rusko se snaží závislost na evropských odběratelích přeměrovat například do Číny. To jsou otázky, které si legitimně řada českých podnikatelů klade, a já si myslím, že je potřeba, aby o těchto obavách s českými firmami vláda vedla dialog. Proto chci připomenout, že vedle toho, že jsme vyjednávali o podobě sankcí, tak jsme také jako vláda připravili a spustili pracovní skupinu, která vede dialog se zástupci zaměstnavatelů, s podnikatelskými svazy, s obchodní hospodářskou komorou, vede také dialog s odbory a snažíme se hledat opatření tak, abychom eliminovali potenciální negativní dopady sankcí na naši ekonomiku.

Tady už byla řeč o tom, že nové, aktuální sankce, které jsou teď připraveny, nejsou první. Ano, to je pravda. My jsme i vůči těm minulým kolům sankcí, které připravoval Brusel, uplatňovali svoje připomínky a snažili jsme se, aby co nejméně na naši ekonomiku dopadly, ale problém je mimo jiné v protisankcích, které přicházejí ze strany Ruska, pokud bude eskalovat obchodní válka. My jsme schopni jako česká vláda vyjednáváním ovlivnit podobu evropských sankcí vůči Rusku, ale samozřejmě nemáme nejmenší šanci zasáhnout do toho, co bude připravovat a předkládat Rusko jako svoje protiopatření, jako svoje protisankce. A mohu vás ujistit, že ten opatrný postoj České republiky k hospodářským sankcím rozhodně nezastávala v diskusí, kterou jsme vedli v rámci Evropské unie, jenom Česká republika. Chci poukázat na velmi rezervovaný postoj Itálie, na rezervovaný postoj Rakouska, Francie, ve velké části té debaty také Holandska a mimo jiné i zemí Visegrádu, jako je Slovensko nebo Maďarsko. Čili rozhodně jsme nebyli sami, kdo se ptal na efektivitu sankcí, rozhodně jsme nebyli sami, kdo se ptal na to, jaký je vlastně cíl této sankční strategie Evropské unie a kam se chceme v rámci tlaku na Rusko dostat. Prostě nebyla to jenom Česká republika a podle mého názoru jsou to naprosto legitimní otázky, které jsem i na půdě Evropské rady vznesl.

Bylo tady otevřeno téma bezpečnostní politiky. Opět, já myslím, že to je úplně v pořádku. Opozice má nepochybně právo, aby k tomu řekla svůj názor, ale my jsme v situaci, kdy tady pravicová opozice, která vládu kritizuje, že údajně málo hájí naše bezpečnostní zájmy, tak jsme v situaci, kdy ta pravicová opozice tady řadu let vládla. A já si vzpomínám, že krátce poté, kdy jsem nastoupil do funkce předsedy vlády, přijel do České republiky na návštěvu odcházející generální tajemník Severoatlantické aliance a ten rozhovor s ním vůbec nebyl příjemný, protože on mě informoval o oblastech, kde Česká republika neplní své závazky vůči spojencům. Prostě zdědili jsme situaci, kdy nás kritizovali za to, že neplníme své závazky. A zdědili jsme situaci, kdy tady klesal řadu let obranný rozpočet země. A musím tedy říci, že se usmívám tomu, když nás dnes ODS a TOP 09 kritizují za to, že jsme údajně málo věrohodní v obranné a bezpečnostní politice, když to byly vlády zejména Petra Nečase, které dramaticky sekaly a osekávaly výdaje na obranu v České republice, takže to začalo být kritizováno mezi našimi spojenci. A dnes jsme země, která vydává skoro nejméně z členských zemí Evropské unie.

Také mě zarazí, a je to zvláštní a rád bych se zeptal představitelů pravicové opozice, když tak podporujete to, abychom tedy v bezpečnostní oblasti fungovali solidárně v rámci NATO, proč pravice nepodpořila dohodu o postupném navyšování výdajů na obranu. My jsme se ještě před summitem NATO dohodli jako koalice, že budeme deklarovat, že se Česká republika pokusí zvýšit výdaje na obranu až na úroveň 1,4 % hrubého domácího produktu v roce 2020, což je podle mého uměřený a rozumný nárůst výdajů na obranu, a vyzvali jsme také pravicovou opozici a ostatní opoziční strany, aby se k tomu závazku připojily. Ale nikdo z opozice se nepřipojil. To znamená, ODS a TOP 09, které nás tady kritizují, samy odmítly podpořit deklaraci politických stran o tom, že se bude postupně navyšovat obranný rozpočet České republiky, poté, kdy za vlády pravice byl ten rozpočet Ministerstva obrany naprosto zdevastovaný.

Takže neztekejte se na mě, ale ty vaše připomínky a námítky vyznívají naprosto pokrytecky. Vy jste měli možnost postarat se o to, abychom plnili naše závazky v NATO, vy jste to zanedbali, neudělali jste nic, dnes s tím máme problém, musíme to napravovat a dnes ani nejste ochotni podpořit záměr vlády, aby se zvyšoval obranný rozpočet České republiky.

Jak už jsem řekl, Česká republika je součástí západního světa, jsme členy Evropské unie a jsme členy NATO. A já musím říci, že ten postup, který jsme v uplynulých sedmi měsících volili, byl vždy postup, který umožnil společný postoj jak Evropské unie, tak NATO vůči krizi na Ukrajině. My jsme nikdy jako Česká republika ten postoj nerozlomili, nikdy jsme ho nezablokovali. A je to nejvážnější bezpečnostní krize, které čelíme od konce studené války v Evropě. Ale to neznamená, že bychom v rámci Evropské unie a že bychom v rámci NATO neměli říkat náš názor, náš postoj k tomu, co se na Ukrajině odehrává, a že bychom se měli chovat pokrytecky a tvářit se, že sankce představují nějaké řešení této krize, když hospodářské sankce žádné řešení krize nepřinesou a neznamenají.

Byl tady dotaz na to, jaké budou další kroky naší zahraniční politiky. Ty kroky budou i nadále koordinovány s našimi spojenci v Evropské unii a NATO. Budou to kroky, které podpoří snížení napětí na východě Ukrajiny, které podpoří udržení příměří na východě Ukrajiny. Budou to kroky, které budou směřovat k tomu, abychom zastavili spirálu eskalace sankcí, která nepřináší nic dobrého. A budou to také kroky, které budou směřovat k tomu, abychom se postarali o uprchlíky na východě Ukrajiny, protože ať už směrem na západ Ukrajiny, nebo směrem do Ruska uprchly z těch oblastí, kde se bojovalo, stovky tisíc lidí. Chci připomenout, že OSN zveřejnila zprávu o tom, že ze svých domovů odešlo kolem 800 tisíc lidí ať už směrem na Ukrajinu, nebo směrem za ruské hranice. To je obrovské množství uprchlíků. A pokud si třeba vzpomeneme na to, jak reagoval západní svět v okamžiku, kdy Miloševićům režim začal vyhánět lidi z Kosova a byli tady uprchlíci z Kosova, tak jenom připomínám, jaká byla reakce západního světa vůči Srbsku. Čili musíme se také – a měli bychom k tomu přispět jako Česká republika, aby se tito lidé mohli v klidu vrátit domů, a musíme také přispět k tomu, aby se Ukrajina vyhnula humanitární a ekonomické krizi, která jí v důsledku toho, co se odehrávalo, vážným způsobem hrozí.

Poslední věc, kterou bych chtěl říci. Je podle mého názoru nutné udržet komunikaci s Ruskem a udržet politický dialog s Ruskem. Pokud má Evropa ambice na své budoucí rozšiřování, pokud má NATO ambice na své budoucí rozšiřování, není možné rozšiřovat tyto integrační struktury za cenu eskalace vojenského napětí mezi západní Evropou a Ruskem. Prostě tato cena se může ukázat jako příliš vysoká a může se to ukázat jako příliš nebezpečné pro stabilitu ve světě.

Byla tady zmíněna i další ohniska nestability, místa, kde je potřeba, abychom spolupracovali. Chci připomenout, že pokud se bavíme o nebezpečí terorismu ve světě, o nebezpečí islámského fundamentalismu ve světě, tak přece Evropa v těchto oblastech potřebuje spolupracovat jak se Spojenými státy, tak také s Ruskem. A v řadě těchto aktivit přece my, Rusko i Spojené státy jsme na jedné lodi a komunikace a spolupráce by se tady neměla přerušovat. Takže jsou tady i další věci, na které musíme myslet. Není jenom Ukrajina, není jenom konflikt na Ukrajině, ale jsou i další vážná bezpečnostní rizika v dnešním světě, se kterými jsme konfrontováni, a to vyžaduje, abychom ve vztazích s Ruskem zachovali chladnou hlavu, nepodlehli hysterii, vynucovali si přirozeně dodržování mezinárodního práva a těch norem, na kterých stojí rozumné mírové uspořádání, ale současně je strašně důležité, abychom nepodléhali kampaním, které mohou směřovat ke krátkodobé eskalaci napětí, které se promítne do dlouhodobého zhoršení vztahů.

Chci jasně říci, že si nepřeji ani jako předseda sociální demokracie ani jako předseda vlády, abychom se dostali do nějaké nové fáze studené války, do nějakého opakování studené války, aby Evropa znovu byla rozdělována nějakou formou železné opony, protože na to bychom dopltili na jedné i druhé straně té opony, pokud by se spustila, pokud bychom dovolili, aby se nová železná opona tady v Evropě spustila. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám, pane premiére. Než budeme pokračovat v jednání, přečtu dvě omluvenky. Od 16 hodin se z osobních důvodů omlouvá pan poslanec Komárek a od 17 hodin se omlouvá paní poslankyně Havlová.

Registruji dvě faktické poznámky. S první faktickou poznámkou vystoupí paní poslankyně Zeliénková, po ní s faktickou poznámkou pan poslanec Stanjura. Máte slovo.

Poslankyně Kristýna Zeliénková: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážená vládo, dámy a pánové, jakkoliv chápu vyjádření pana premiéra, neztotožňuji se s některými body, které pan premiér zmínil. Tato schůzka je mimo jiné svolána z důvodu údajně nepřijatelného a republiku poškozujícího postoje premiéra Sobotky k sankcím Evropské unie vůči Ruské federaci. Pokud se podíváme na podstatu věci, premiér řekl pouze to, že chce o sankcích s partnery v EU dále jednat a některé z položek ekonomicky významných pro vývoz by chtěl ze sankčního seznamu vyjmout. Jakkoliv tento postoj může někomu připadat jako defetistický, premiér udělal přesně to co jeho kolegové z jiných zemí EU. Vložil se do jednání o sankcích a snažil se při nich skloubit odmítavý postoj k ruské agresi s minimalizací ekonomických dopadů na jeho zemi.

Na této schůzi bychom se ale raději měli pobavit o podstatě problému a našem dalším postupu. Je mi jasně, že boje na Ukrajině mohou mít jen politické řešení, a události posledních dní v nás budí nesmělý optimismus, že zbraně skutečně utichají. Zároveň ale je zcela jasné i to, že politické řešení je přesně tím, co Moskva dodnes odmítala. Všichni víme, že Rusko podniklo na Ukrajinu opakovanou invazi počínaje nezákonným obsazením a anexí Krymu a poté vyprovokováním konfliktu na východě země, kam posílá zbraně, peníze, vojenské specialisty a nakonec i pravidelné vojenské jednotky. A všichni víme, že tento konflikt se vojensky vyřešit nedá prostě proto, že Rusko nikdy nedopustí porážku separatistů ani svých vlastních vojáků. Pokud tedy dnes vidíme na Ukrajině drobné náznaky politického řešení, je to výsledkem tlaku, který svobodný svět na Rusko vyvíjí. Je mi jasně zcela zjevné, že nebýt našeho odporu vůči politice prezidenta Putina (upozornění na čas), jeho teritoriální ambice by byly podstatně větší. (Poslankyně je opět upozorňována na čas.)

Dokončím větu. Nerozumím příliš těm politikům, kteří mluví o tom, že sankce nepřinesly úspěch. Prosím, aby si tito lidé uvědomili, že sankce jsou nejsilnější politický nástroj, který západní svět má. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: S další faktickou poznámkou je přihlášen pan poslanec Stanjura. Dáváte přednost. Dobře. Pan poslanec Schwarzenberg.

Poslanec Karel Schwarzenberg: Pane předsedající, vážené poslankyně, vážení poslanci, děkuji panu premiérovi za jeho zevrubnou zprávu, jak se na vládě o sankcích radili. Zajímalo mě to už kvůli tomu, že se tam radili pouze o dopadu na českou ekonomiku. Nikdo vlastně nemluvil o účelu sankcí, totiž nikdo nemluvil, které

sankce nejvíce působí, které opravdu jsou citelné pro agresora, to je Ruskou federaci. Já bych uvítal, kdyby o tom taky jednou byla debata. Ne pouze jestli to či ono hospodářské odvětví u nás bude nějak trpět. Nějak zapomínáme, že jsme členy Aliance, nějak zapomínáme, že na čem se usnese Evropská unie, je naše usnesení, neboť jsme částí Evropské unie. Nemůžeme mluvit o Evropské unii a nás. My jsme její součástí a bylo by dobré, kdybychom toto také přijali.

Ano, jsem pro vyjednávání s Ruskem. Je to nutné. Samozřejmě musíme udržovat dialog s Ruskem. Nicméně když se tady vyslovuji obavy o obnovení studené války, rád bych připomenul, já jsem ještě pamětník, že studená válka začala tím, že byl puč v Praze a že Rusko zahájilo blokádu Berlína. Tím začala studená válka. To bychom neměli zapomenout. Ne že by to byly nějaké anglické, francouzské či americké kroky tehdy. Německo bylo ještě obsazené. Ano, máme vyjednávat, je to správné. Je. Ujišťuji vás o jedné věci. S plnými kaťaty se velmi špatně vyjednává.

Děkuji mnohokrát.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Další s faktickou poznámkou je pan poslanec Stanjura. Máte slovo.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Děkuji. Já jsem bedlivě a trpělivě poslouchal druhé dlouhé vystoupení pana premiéra. Já jsem vám, pane premiére, prostřednictvím zřejmě pana předsedajícího, položil dvě otázky poměrně jednoduché, jasné, k bílým šekům a odpovědi jsem se nedočkal. Já vím, že vás k tomu nemohu donutit. Tak vás slušně podruhé prosím, jestli byste mi mohl, a nám všem, odpovědět, kdo po vás chtěl podpis toho bílým šeku a po kom ostatním ho chtěl a kdo ho tedy podepsal a kdo se přidal k těm, kteří ty bílým šeky nepodepsali. My nechceme, aby někdo podepisoval bílým šeky.

Musím souhlasit s vystoupením paní poslankyně Zelenkové, protože my nejsme ti, kteří říkají, že sankce nefungují. My naopak říkáme, a já jsem to jasně říkal na mikrofon, že pokud je dneska příměří, a jsme všichni rádi, tak to mimo jiné je výsledek těch sankcí. My nepatříme k těm, kteří zpochybňují výsledky. Jenom říkám, že ty ekonomické sankce začaly až v červenci. Předtím byly sankce typu zákaz vycestování v okruhu nějakých lidí apod. ale ty skutečné ekonomické sankce začaly v červenci. Takže pokud po dvou měsících už zabraly, tak já myslím, že je to dobře a nemá cenu je zpochybňovat, naopak říct, je to ten nástroj, který vedle té diplomacie, vedle těch diplomatických jednání, která se vedou, prostě funguje.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Děkuji i za dodržení času a chci se zeptat... Tak ještě jedna faktická poznámka. Pan poslanec Nykl. Vaše dvě minuty.

Poslanec Igor Nykl: Dobré odpoledne. Já bych trochu polemizoval s těmi sankcemi, při vši úctě k panu Stanjurovi. Profesor Milan Zelený je náš nejuznávanější, nejcitovanější ekonom z newyorské univerzity. Asi před týdnem

mluvil v televizi, že bohužel sankce, ekonomické sankce, jsou věc, která je účinná na malé bezvýznamné země, které nemají dokonalou ekonomiku, nejsou gigantem. Bohužel Rusko je země, která je trochu jinde. Je to země mezi top 10 zeměmi světa. V hospodářství je energeticky soběstačná. Netroufál bych si říkat, že sankce je to, co je optimální. Samozřejmě ty sankce budou poškozovat i nás. A jsou asi jiné cesty. A já tedy profesorovi Milanu Zelenému asi věřím více než tady názorům takových těch poloeconomů, při vši účtě ke znalostem mnoha lidí zde. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu kolegovi za dodržení času. Nyní faktická poznámka pana kolegy Lanka. Prosím, pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Martin Lank: Budu velice stručný. Krásné odpoledne, dámy a pánové. Když se tady bavíme o sankcích, tak jsem se podíval schválně na jednu věc. Podle studie – a to vás asi nepotěší, zastávce sankcí – podle studie, která porovnávala úspěšnost ekonomických sankcí historicky, srovnává asi 204 případů, tak pokud bylo cílem těchto sankcí narušit relativně třeba i malé vojenské dobrodružství někde jinde, tak uspěla, tak nějak, přibližně každá pátá. A to je ještě optimistický odhad. Když se podíváme třeba na Kubu, tak tam 50 let sankcí, ekonomické škody přibližně jeden bilion dolarů a nemám úplně pocit, že by to s tou Kubou nějak zamávalo nebo že by se tam něco změnilo výrazně k lepšímu. Že by tam snad měli demokracii nebo něco podobného. Já se prostě nemůžu zbavit přesvědčení, že sankce poškodí naprosto všechno. A to jak země, na které jsou namířené, tak i ty, které je jakoby poskytují, a to hlavně ty nejmenší. Myslím si, že Ameriku nějaké ekonomické sankce příliš nepoškodí. U nás už to bude asi o něčem trochu jiném. Nemůžu si pomoci, ale nedokážu se přimět představit si, že prezident Putin, když uslyšel, že Česká republika se připojuje k ekonomickým sankcím, tak že se mu dozajista rozklepala strachy kolena. Děkuju.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času. Nyní pan kolega Foldyna. Prosím, pane poslanče, máte slovo. Já vás zároveň požádám vzhledem k tomu, že jste byl první přihlášený v té rozpravě, ještě než byla schválena schůze, tak abyste z rozhodnutí Sněmovny zaujal místo u stolu zpravodajů, až domluvíte. Jestli proti tomu nic nemáte, já to nechám odhlasovat.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Je mi ctí, pane předsedající.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Dobře, tak po vašem projevu to dám odhlasovat. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Pane předsedající, pane předsedo vlády, páni ministři, moji kolegové, vedeme tady jakousi diskusi. Někdo si říká, že na celé věci

nic nezmění. No, vyslechli jsme si spoustu projevů a vystoupení. Já začnu jednou věcí, kterou jsem probíral s občany tak, jak to dneska je možné, a to na sociální síti.

Pane premiére prostřednictvím pana předsedajícího, celá řada lidí je vám vděčná, že jste konečně jako jeden z mála lidí vystoupil na summitu Evropské unie, kde jste prokázal, že jsme členem. Nejenom být členem, ale jsme plnohodnotným členem Evropské unie, protože plnohodnotný člen může předkládat své návrhy a může požádat, aby se o nich diskutovalo, a může chtít, aby se také dodržovaly. Nejsme jenom členem – nejsme jenom členem, jak se tady neustále zdůrazňuje. Jsme plnohodnotným členem a plnohodnotný člen má možnost uplatňovat názory a prosazovat názory, které reprezentují věci, které se týkají jeho vlastní země. A vy jste jako premiér České republiky v této chvíli takto vystoupil a většina národa si to cení a vnímá.

Chtěl bych vám dále říci, pane premiére, nedělejte si nic z poznámek některých kolegů, zejména z TOP 01. TOP 09! To by bylo číslo! Z TOP 09. Podívejte se, on ten pokrytecký přístup, ten dvojitý metr v přístupu k zahraniční politice a k diplomacii z těch projevů doslova kape. Doslova z toho kape. Když se podíváte na obhajování a kritizování mezinárodního práva. Mezinárodní právo dostává na frak již 20 let, ale já jsem ani jednou neslyšel vystoupit pány z TOP 09, zejména někdejšího ministra zahraničních věcí pana Schwarzenberga – bohužel tady není –, aby kritizoval porušení mezinárodního práva. Měl k tomu možnost! Například nedávno izraelská vláda vystoupila a řekla: Postavíme na okupovaném území v Palestině na 400 kilometrech čtverečních nové osady. To je přeci porušování mezinárodního práva. Mezinárodního práva, je tam porušování lidských práv! Vystoupil tady někdo z TOP 09, aby kritizoval porušování lidských práv Palestinců a porušování mezinárodního práva? Nevystoupil. Vystoupil tady někdy předtím v té minulosti, protože vždycky všichni víte, že mluvím o Jugoslávii a o Kosovu. Vystoupil pan Schwarzenberg, aby hájil mezinárodní právo, které bylo porušeno tím, že bylo odtrženo Srbsku jeho území Kosovo a vznikl tam jakýsi kvazistát, který tehdy ministr zahraničních věcí pan Schwarzenberg uznal? A to nekritizovali to mezinárodní právo? To je jiné mezinárodní právo?

Tady se pořád něco předkládá, moralizuje, ale v této chvíli se domnívám, že to je velmi pokrytecké. My jsme plnohodnotným členem Evropské unie, jsme plnohodnotným členem NATO a budeme dodržovat všechny věci. Ale jsme také součástí té diskuse, kterou můžeme přednášet.

Já se domnívám, že to, co se odehrává na Ukrajině, to především, dámy a pánové – kdo to odnáší? Odnášejí to ti, co volají po těch sankcích, odnášejí to lidé na Ukrajině. A jako by o ně ani nešlo v této chvíli.

Víte, když se tady hovoří o tom, že jsou tisíce uprchlíků, tak OSN a OECD hovoří o tisících lidí, kteří utekli z Donbasu. Kam utekli? Na kterou stranu toho konfliktu utekli? Utekli do Kyjeva? Ne, oni utekli na druhou stranu do Ruska. Tak já se ptám, proč utekli do toho Ruska? A o čem to mluvíme? O jakých diplomatických nástrojích? Sankce je diplomatický nástroj k tomu, abychom toho, proti komu ty sankce vedeme, přivedli k jednacímu stolu. Řekněte mi jeden jediný příklad, kdy se to

povedlo! Kdy se změnil režim nebo kdy se změnila toho režimu jeho zahraniční nebo vnitřní politika? Vyjmenujte mi jednu zemi, kdy se to povedlo!

Kdybych dal jeden příklad. Kuba – více než 50 let Spojené státy uvalily sankce na Kubu. Co se tam změnilo v politice kromě toho, že tyto sankce odnesli nevinní lidé na Kubě? Co se změnilo v Íránu? Írán v době uvalení sankcí v roce 2005 měl 6 tisíc odstředivek na výrobu jaderné hmoty. Dneska jich má 16 tisíc. Jejich politika se vůbec nezměnila.

To, co se teď mění, jsou problémy, které dopadají na českou veřejnost, když tedy budeme mluvit o českých národních zájmech – samozřejmě z pohledu mezinárodní politiky. My přece máme, a to tady zaznělo a shodujeme se na tom asi všichni, máme zájem na tom, aby na Ukrajině byl mír. Mír, který je i mírem pro nás, protože jakákoli jiná verze politiky, která je spojena se studenou válkou nebo i s tou válkou, která začala hrozit, nás ohrožuje! Ohrožuje naše děti! Já mám čtyři děti a dva vnoučky a já prosím mám o ně strach ve chvíli, když některé lidi poslouchám, jak lehce vypouštějí, jak je třeba přitvrzovat. Jak někteří začínají připouštět, že je možné, abychom poslali další vojáky někam poblíž ruských hranic.

Vzpomínám si, že v roce 2002 jsem měl možnost v Karlových Varech hovořit s panem Gorbačovem, a celá řada lidí jsme se tam ptali na jednu věc. Co říkáte, pane Gorbačove, v roce 2002, tedy je to dvanáct let zpátky, co říkáte na to, že NATO se neustále rozšiřuje a přibližuje se k vašim hranicím? A on mi říkal a na té tiskové konferenci prohlásil: "No, my jsme se tehdy s Bushem starším dohodli úplně na jiné věci. A my sečjas kak duraki! My jsme teď jako hlupáci!" Takže nestalo se to, že toto je důsledek určité ne dobré strategie a dobré politiky některých plánovačů ze štábu NATO, že se neustále přibližuje k jakési zemi a říkáme – co ještě dál? Ještě dál! Zkusíme, kolik ještě můžeme vydržet? Kolik ještě oni vydrží? Jaká trpělivost to bude?

Když se tady mluví o těch vojácích. Víte, je tam na obou stranách celá řada lidí, kteří bojují za ty či ony zájmy. Zřejmě ano, jsou tam někteří ruští dobrovolníci, kteří bojují na straně tzv. separatistů, lidí, kteří chtějí jiné uspořádání Ukrajiny. Víte, není to jenom o tom, že oni chtějí odtrhnout a že chtějí odejít z Ukrajiny k Rusku. Ono těch prohlášení tohoto typu je minoritně. Je tam celá řada lidí, a včera jsem to měl možnost poslouchat i od té populární zpěvačky, nebo přečíst si to od té populární zpěvačky z Kyjeva, která byla hvězdou Majdanu. Jela si poslechnout a vyslechnout ty vůdce separatistických republik. A ona také říká: "Oni se mnou jednali a říkali, především jsme Ukrajinci a chceme, aby v naší zemi existovalo právo, aby tady byla spravedlnost. A chceme mít možnost do těch věcí hovořit. Chceme určitý typ federalizace." To je přeci něco po čem Evropská unie volá. Evropská unie regionů.

Proto snad se schválilo to, že došlo v 90. letech k odtržení Chorvatska, Slovinska a dalších zemí od Jugoslávie. Nemluvíme o Kosovu, protože to byla jednostranná záležitost. Ale ta paní tam říkala, že s těmi lidmi mluvila. Oni chtějí jiné uspořádání Ukrajiny. Občané Ukrajiny jsou bombardováni svojí vlastní vládou, jsou nuceni utíkat ze svých domovů. A vedle toho působí jakési oddíly pravého sektoru, nikým nejmenovaných oligarchů, kteří bojují vedle té ukrajinské pravidelné armády. Já jsem

ani jednou nikoho neslyšel tady z těch pánů, kteří tak moralizují, že by tady pozvedli svůj hlas nad tím, že v nějaké zemi v Evropě bojují jednotky miliardářů, které jsou určeny k tomu, aby zabíjely své spoluobčany. Tak kde je to právo? Ten jeden metr? Já tady vidím dva metry a velké pokrytectví.

Tak znovu opakují, pane premiére, veřejnost, tak jak já mám možnost se s ní stýkat, vám to nezazlívá. Je to jenom politikem určitých pánů. A samozřejmě já si nemyslím, že všichni lidé v TOP 09 jsou jako její pan předseda. Já bych se nedokázal urazit. Docela pro mě bylo složité nevystoupit s tím, co jsem chtěl, když jsem slyšel, že pan Schwarzenberg řekne o našem prezidentovi, že je jako Hácha. Hácha přece byl na konci své kariéry označen za zrádce a zločince de facto a zemřel v tom vězení. Já si to nemyslím. Mně to připadá v této chvíli trošku jako nadsázka. Zřejmě mi to připadá jako nadsázka, že to říká pan předseda zahraničního výboru. No, trošku mě tím pobavil, škoda, že tu není, když tady recitoval tu českou básničku. Víte, v roce 1850 také vznikla jedna básnička Karla Havlíčka Borovského a ta říkala: Zle, matičko, zle, Švarcenberci zde. Tím tady končím. Díky. (Potlesk zleva.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu kolegovi Foldynovi a žádám ho, aby zaujal místo u stolku zpravodajů.

S faktickou poznámkou pan kolega Pilný a pak s přednostním právem pan předseda klubu TOP 09 Miroslav Kalousek. Prosím, pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Ivan Pilný: Vážené kolegyně a kolegové, bylo tady konstatováno, jestli jsme, nebo nejsme plnohodnotnými členy Evropské unie. Já myslím, že plnohodnotným členem jsme by definition, protože jsme k ní přistoupili. Ovšem státníkem se nikdo nestává by definition, ale svým chováním.

Myslím si, že je velmi předčasné se vyjadřovat k dokumentům, třeba k profilu těch sankcí, které nebyly ještě na stole, a odvolávat se na prohlášení zemí, které takticky mlčely. V současné době je nesporné, že silný protivník potřebuje silného protihráče. A je také nesporné, že v tomto okamžiku, ať už se nám to líbí, nebo nelíbí, je protivníkem Putinovo Rusko. Přimlouval bych se tady proto, abychom v této pozici jako plnohodnotní členové Evropské unie podporovali tu jednotu, protože jinak nikdy silnými hráči nebudeme a celá ta věc Ukrajina–Rusko se výrazně zkomplikuje, protože převaha bude na jedné straně. Děkuji. (Potlesk ze středu.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času. Ještě než dám slovo s přednostním právem kolegovi Kalouskovi, nechám pro jistotu odhlasovat zpravodaje, ač to vyplývá z jednacího řádu a z nepsaných pravidel, že první vystupující v řádné diskusi je zpravodajem.

Takže žádám vás o hlasování v této věci, že zpravodajem bude pan kolega Foldyna.

Ptám se, kdo je pro. Zahájil jsem hlasování číslo 3. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 3. Z přítomných 125 pro 71, proti nikdo. Návrh byl přijat. Kolega Foldyna je zpravodajem.

Prosím o slovo pana kolegu Kalouska. Máte slovo, pane předsedo.

Poslanec Miroslav Kalousek: Děkuji za slovo, pane předsedající. Dámy a pánové, dovoluji pouze krátkou reakci na pana zpravodaje a potom stanovisko předsedy poslaneckého klubu. Zdůrazňuji jenom předsedy, neboť jsem ho nestihl konzultovat.

Možná bude pan zpravodaj překvapen, ale pan prezident Hácha nebyl ani obviněn ani obžalován. On byl prostě v rozporu s veškerým právním řádem Československé republiky zatčen, internován a uvězněn jako bezmocný senilní stařec, který opravdu nevěděl, co říká v tom vězení. Aniž by byl obviněn nebo obžalován, také zemřel. Dej Bůh, aby to byl poslední takový příklad našeho prezidenta, byť si tím samozřejmě nejsem tak jist. Takže to je ta první poznámka.

Druhá poznámka. Obávám se, dámy a pánové, že tato rozprava se nám začíná velmi rozměšňovat do neuchopitelných detailů. Důvod, proč jsme vyvolali tuto mimořádnou schůzi, byla snaha, aby Poslanecká sněmovna naprosto jasně, nezamlženě, nezastíraně, bez toho, aniž by říkala ano, ale – nebo bez toho, aniž by říkala jasně nekompromisní zásadové lidovecké možná (šum i úsměv mezi některými poslanci), aby jasně řekla, kde jsou její priority zahraniční politiky v této chvíli, která je možná pro nás nejdůležitější od listopadové revoluce, od pádu železné opony za posledních 25 let.

My jako země, která byla v minulosti součástí sovětského satelitu, jako země, která zažila invazi, jako země, která zažila okupaci a vůli cizí mocnosti, bychom logicky v rámci Evropské unie měli být frontmany mezi těmi, kteří varují před nebezpečím, které už poznali. Když se jednou o tu plotnu spálím, tak bych měl ty druhé varovat. A když už ty druhé nevaruji, tak alespoň se nesnažit se o tu plotnu spálit podruhé. Za předpokladu, že mezi námi není dost těch, kteří profitovali z toho, že ti jiní se o tu plotnu spálili, a velmi by si přáli, aby mohli říct – my jsme tenkrát byli rádi, když se ti druzí spálili o tu plotnu, my jsme byli kamarádi! A jsme připraveni být kamarády znovu.

Upozorňuji tím teď zcela otevřeně a zcela vážně na zjevnou pátou kolonu, na zjevnou Putinovu pátou kolonu ve veřejném prostoru, ať už mezi některými českými novináři, ať už mezi některými českými politiky. Ta pátá kolona tady je, vystupuje – a vystupuje ať už aktivně, kdy zcela jasně říká: Prosím vás, o co tady jde? Tady se hájí právo ruských obyvatel na východní straně Ukrajiny, ten Putin to dělá dobře, za to všechno mohou ti zločinní Američani a ta zločinná Evropská unie! A pak jsou taková, kteří dokonce se zdobí některými ústavními pravomocemi, které legitimně získali ve volbách, a ti říkají: Já tomu nerozumím, ale hlavně nás to nesmí nic stát. To říkají i tehdy, když třeba zastávají pozici prvního místopředsedy vlády. Tato pasivní poloha je možná horší než ta aktivní, protože to je také pátá kolona. (Úplné ticho)

v sále.) Ta říká: Svoboda mě nezajímá. Mezinárodní právo, demokracie mě nezajímá. Mě zajímá můj bezprostřední ekonomický zájem. A takovýto pohled je zničující. Zničující pro každou lidskou bytost, zničující pro společnost a zničující pro stát, který je státem ne velkým, ne malým, je středním, ale chce zůstat suverénním státem a byl sovětským satelitem a dobře ví, jakému nebezpečí čelí.

A my jsme si v této situaci přáli – a vláda dobře věděla, že i když jsme opozice, může počítat s naší absolutní podporou –, aby naše vláda řekla: My jsme jednou tu invazi zažili. My jsme jednou byli satelitem té imperiální mocnosti, která měla hranice na Šumavě. My si uvědomujeme, že oni by zase chtěli mít tu hranici na Šumavě, a my uděláme všechno pro to, aby tomu tak nebylo. I kdyby nás to mělo něco stát. Náklady, které bychom vynaložili teď, budou mnohem menší než náklady, které bychom vynaložili mnohem později.

To se nestalo. Kdyby vláda, vůči které jsme v opozici, vystoupila a řekla "my si myslíme, že to ten Putin dělá dobře, a my teď stojíme za Putinem", tak bychom to pokládali za šilené stanovisko, ale srozumitelné. Ale to, co dělá vláda České republiky, je nesrozumitelné nikomu. Ani nám, ani Evropské unii, ani světové veřejnosti. My bychom chtěli být těhotní, ale jenom tak trochu. My bychom se chtěli opálit, ale jenom tak trochu. My samozřejmě chceme být partneři, ale nesmí nás to nic stát. My vnímáme Evropskou unii jako bankomat, ke kterému ve vztahu k našim občanům zásadně přistupujeme jako k bankomatu, kdy říkáme: My, česká vláda, z toho bankomatu vymlátíme co nejvíc. Oni nám musejí všechno zaplatit, protože jsme ti spojenci. Kdyby, nedej bože, po nás někdo chtěl, abychom nesli trochu nákladů na údržbu bankomatu nebo na jeho obranu, ochranu, aby z toho bankomatu nikdo nic neukradl, tak to my, česká vláda, slibujeme vám, sociálně demokratičtí voliči, že nedáme ani korunu Bruselu, protože my z toho bankomatu chceme jenom brát a rozhodně nechceme být věrohodní spojenci.

Takhle to vnímá určitá část české veřejnosti, která se cítí být velmi ponižena. A my se cítíme být těmi, kteří zastupují tuto poniženou část české veřejnosti, která je uražena tímto defetistickým postupem české vlády. A pokud chce česká vláda nějakou zpětnou vazbu, tak nechť se seznámí, což už asi udělala, s dnešním portfoliem rozdělení komisariátů Evropské unie. Několik týdnů a měsíců jsme slyšeli, jak zásadní prioritou je pro českou vládu získání ekonomického portfolia. Několik týdnů a měsíců jsme slyšeli, jak zásadní prioritou je získání portfolia regionálního rozvoje pro Věru Jourovou. A možná vás to překvapí, já si myslím totéž. Já si myslím, že by to byla velmi dobrá komisařka pro toto portfolio. A ještě komictejší je, že na toto portfolio nebyla vůbec žádná tlačenice, že o něj nikdo moc nestál. Problém je, že Evropská unie, zhnusena naším postojem v zahraniční politice, zhnusena ostudou, kterou učinil prezident republiky ve Walesu, přemýšlela, komu tedy portfolio dát jinému, tak ho dala Rumunům. Nemohl dostat předseda vlády a první místopředseda vlády Babiš větší diplomatickou facku, než že portfolio, o které česká vláda usilovala, dostali Rumuni, i když ho nijak zvlášť nechtěli, ale holt na ně zbylo. A naše komisařka Věra Jourová získala portfolio, na které je zcela jistě odborně připravena. Ted' nevím přesně, jak se to jmenuje. Myslím že pro pohlavně vyváženou spravedlnost nebo tak nějak. Promiňte, pokud to neříkám úplně přesně. Já jí přeju

v tomto portfoliu vše dobré. A je to totální diplomatický debakl české zahraniční politiky a je to srozumitelná odpověď našich spojenců v rámci Evropské unie české vládě a české zahraniční politice. My vám nevěříme! My nevěříme, že jste věrohodní partneři! Děláte politiku, které nerozumíme. Děláte takovou lidoveckou politiku. Na straně výdajů chcete mít samé plus a na straně příjmů nechcete nést žádné náklady. Na takové spojení se můžeme maximálně usmát, ale rozhodně jim nemůžeme poskytnout svoji důvěru ani portfolio, kterému bychom věřili. To je důsledek toho, kam jste to dovedli.

Česká zahraniční politika, která od dob Václava Havla, prezidenta Klause, prezidenta Zemana, Paroubkova vláda, přes všechny výhrady všechny předcházející vlády držely jednu konzistenci autority České republiky, která ttila jako zásadní prioritu svobodu, demokracii a mezinárodní právo. Teď je to zahraniční politika, která říká: Co je naše, to je i moje, a co je moje, na to mi nesahej. A my chceme být věrní spojenci za předpokladu, že nás to nebude nic stát. Děláme politiku, za kterou se každý slušný člověk musí stydět. Děláme politiku, která je ostudou, a teď možná dám polibek smrti ministru zahraničí a on se mnou bude nesouhlasit, ale zdá se, že ministr zahraničí je poslušná loutka v rukou pánů Babiše, Sobotky a Bělobrádka. Děláme politiku ostudnou, alibistickou a nedůstojnou pánů Babiše, Sobotky a Bělobrádka. Děláme politiku, na základě které jsme ztratili svůj mezinárodní kredit o několik tříd během několika měsíců. Děláme politiku malých nedůvěryhodných vychánek.

Velmi bych si přál, aby tímto jednáním a usnesením, o kterém bude Poslanecká sněmovna České republiky hlasovat, se pokusila navrátit České republice důstojnost, protože Poslanecká sněmovna jako zdroj moci všeho lidu zcela jasně řekne, že chceme být věrohodným partnerem našich západních sousedů a že za prvořadý český národní zájem pokládáme zastavení Putinovy rozpínavosti. Řekneme-li "ano, ale", nebude vám věřit vůbec nikdo. A před tím vás varuji. (Potlesk z řad poslanců TOP 09.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: To byl pan předseda klubu TOP 09 Miroslav Kalousek. Nejdříve jsem vyvolal faktické poznámky, které byly později staženy, abych vyvolal zpět přednostní právo, o kterých jsem si myslel, že nebudou tak častá, ale jsou. Tedy s přednostním právem vystoupí ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek, poté pan kolega Mládek – a ptám se pana ministra Stropnického, jestli také trvá na svém přednostním právo. Ano. Takže před řádnou rozpravou ještě tato tři přednostní práva. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr zahraničních věcí ČR Lubomír Zaorálek: Vážení kolegové, dámy a pánové, poslední řečník tady začal výrokem, že Sněmovna začíná téma rozměšňovat. Nicméně pokud taky to téma někdo rozměšňoval, tak to nebylo nic proti těm bažinám a mokřinám, do kterých nás zavedl on sám. Pokusil bych se z toho najít cestu, protože mi připadá, že tohle byl skutečně výkon, který vás musel minimálně pořádně zmást.

Vážení kolegové, účastnil jsem se summitu NATO společně s prezidentem Milošem Zemanem a ministrem obrany Martinem Stropnickým. Rád bych tady řekl, že vystoupení, která tam zazněla z úst českých představitelů, si myslím, že znám všechna. Samozřejmě vím, co jsem na třech klíčových vystoupeních, která měli ministři zahraničí, řekl sám. Víím, co řekl na vystoupeních pan prezident Miloš Zeman. Pokud jsem na nich nemohl zrovna být, protože jsem měla vlastní, tak jsem se o tom nechal informovat.

K tomu, co tady zaznělo a co mi připadalo chvilkami docela nehorázné, bych rád řekl, že česká delegace a český prezident na summitu Aliance vystupovali naprosto konzistentně. Vystupovali jsme všichni na základě mandátu, který jsme obdrželi z jednání vlády, které předcházelo summitu. Mohu tady prohlásit, že vystoupení, která tam byla, se všechna držela mandátu, který vláda stanovila. My jsme se s panem ministrem obrany a s prezidentem sešli zhruba týden před summitem na poměrně důkladné diskusi, kde jsme si řadu věcí vyjasňovali, informovali jsme se a udělali jsme všechno pro to, abychom se na tom summitu nepřekvapovali.

A teď, protože já vím, že ta vystoupení, třeba to klíčové na těch neformálních velkých večerech, byla confidential, to znamená, že nejsou veřejně přístupná, a já také nehodlám a asi ani nemohu přesně líčit tady jejich obsah, tak bych přesto tady využil té příležitosti vzhledem k tomu, co tady zaznělo, a Sněmovnu bych informoval, že prezident Zeman na těchto vystoupeních řekl, že pokud čelíme tedy těm dvěma velkým výzvám ve světě, to je Islámský stát, nebo tzv. kvazistát islámský, anebo krize na Ukrajině, tak prezident Miloš Zeman řekl, že obě výzvy jsou závažné a naléhavé, i když jejich podstata je rozdílná, a řekl, že se ovšem liší ty přístupy a nástroje, jak s nimi zacházet. Já jsem řekl, že vystoupení prezidenta bylo konzistentní, on ve svém vystoupení položil důraz na boj s terorismem, což není překvapivé, protože jsem řekl, že na té večeri tzv. Islámský stát zaujímal prakticky sedmdesát procent té debaty. Takže to rozhodně nebylo něco, čím by překvapil shromáždění, protože to bylo vlastně v duchu toho, co se tam odehrávalo.

Rád bych vám řekl, že prezident na těch svých vystoupeních, která jste asi nemohli vidět a slyšet, řekl, že podporuje opatření na posílení východní politiky Aliance. Rád bych vám řekl, že prezident na těchto svých vystoupeních sdělil a ohlásil, on ohlásil příspěvek České republiky do sil velmi rychlé reakce a řekl tam čísla. Mluvil i o prostředcích, které jsme připraveni konkrétně, jmenovitě, číselně poskytnout, a tu nabídku, kterou tam učinil, já pokládám za významnou. Je to podle mě, když si to vybavím, v naprostém kontrastu, co jsme tam slyšeli o tom, jak se Česká republika chová jako údajně země, která se chce nechat chránit, ale není schopna nic nabídnout. Tak já vám tady říkám, že naše vystoupení – a protože tady byl prezident napaden, tak říkám, jeho vystoupení bylo konkrétním závazkem České republiky dodat bojovníky, dodat techniku do sil velmi rychlé reakce. To jsou ty síly, které budou zítra zasahovat o tolik rychleji než síly reakce, protože ty jestli zasahují rychlostí třicet, šedesát dní, tak tyhle by měly zasahovat rychlostí tři až pět dní, což je, řekněme, podstata toho, v čem se ještě ta situace mění. Já si myslím, že ten závazek tam všechny hlavy států slyšely a rozhodně nevnímaly Českou republiku jako někoho, kdo se někam schovává nebo kdo se chce nechat vézt jako nějaký černý

pasážer. To jsou prostě fakta. A myslím si, že v debatě je možné zajít daleko, ale neměly by se ignorovat takovéto skutečnosti. A stejně tak se prezident jasně vyjádřil na podporu onoho akčního plánu, který Aliance schválila. Tady vyjádření nakonec i mé, ale i prezidentovo bylo naprosto jasné.

Takže já se tady dovolávám toho, aby pokud tedy dochází k napadání představitelů českého státu, aby se neignorovaly základní skutečnosti. A já je tady poskytuji, protože vím, že všechny nemusí být známy.

Další věc, kterou bych chtěl komentovat. My jsme tady slyšeli takovou plamennou výzvu, že by si pan poslanec představoval, aby někdo vzpomenul zkušenost České republiky z roku 1938, z roku 1968, a že to je to, co by si přál, to, co by chtěl slyšet, to by byla pozice České republiky, která by vycházela z naší historické zkušenosti. Je mi trapné, že to říkám, ale chtěl bych ujistit pana poslance, že něco podobného s podobným odkazem na to, že v České republice v roce 1938 Nazi troops, to znamená nacistické oddíly, překročily hranice České republiky pod záminkou ochrany národnostní menšiny, přesně tohle jsem dokonce řekl víckrát na těch fórech, kde mám možnost o tom mluvit. A nejen že jsem to řekl, ale bylo to dokonce hojně citováno, dokonce jsem byl až překvapen, jak hojně to bylo citováno možná v celé řadě zemí Evropy. Takže to není něco, co by nezaznělo. Pokud tohle jste potřeboval, tak kdybyste se trochu zajímal, tak jste věděl, že to zaznělo. Dokonce jsem slyšel komentáře, že od České republiky není divu, že má tyhle vzpomínky a že používá tato srovnání. Takže to přání a to naše údajné selhání, že jsme to neudělali, podle mě tady naprosto jde do prázdna.

Ale já bych řekl, co mi připadá úplně nejvíc do nebe volající, vážení kolegové, je ta poslední pasáž vystoupení pana poslance, ve které řekl, že to portfolio, které dostala Česká republika, je údajně dopadem a důsledkem toho selhání, v tom údajném selhání těch vystoupení a chování České republiky. Dovolte, abych vám řekl – to je samozřejmě velmi odvážná spekulace, která nevím, jak mohla vůbec vzniknout. Ale já bych vám chtěl sdělit, že jednak si myslím – zase to je to, abychom mluvili pokud možno přesně. Portfolio, které získala paní Jourová, nebo které možná získá, protože to bude muset obhájit, to ještě není konec toho procesu, je portfolio, které do této chvíle měla paní Redingová, která na tomto portfolio se stala jednou z nejvýraznějších postav, protože téma ochrany spotřebitele v současné době je jedno z nejsilnějších témat v Evropě. To, co se odehrálo kolem roamingu a podobně, to bylo něco, co ji poměrně proslavilo. Toto portfolio měla Itálie, měla ho Francie, to znamená země, které by zřejmě nepohrdly portfolioem, které je tak opovrženíhodné, jak řekl pan poslanec Kalousek.

A další věc. Pokud tedy opravdu Česká republika nedostala to portfolio čerpání, které je spojeno s čerpáním regionálních fondů, tak já bych si bohužel dovolil tady něco, co je podle mě daleko pravděpodobnější úvaha, a to je to, že to souvisí s tím, že jsme tu měli vládu, ve které byl pan ministr Kalousek ministrem financí, ve které byl premiér Petr Nečas, a v průběhu vládnutí této vlády se Česká republika suverénně propracovala úplně na dno těch zemí, které tady zacházely s regionálními prostředky způsobem, který vedl dokonce k určitým sankcím a opatřením po mnoha varováních,

kteřá jsme dostali. A mně připadá jako chuče, když politik, který je odpovědný za pověst, kterou Česká republika v této oblasti získala, ani na chvíli nepřipustí, že možná ten důvod, proč je dnes obtížné pro Českou republiku spravovat nebo se zabývat regionálními kohezními fondy, je právě proto, že Česká republika díky jemu a ministrům minulé vlády si zasloužila pověst, nad kterou každý pokrčí rameny a řekne: proč zrovna tihle, kteří rozhodně nedokázali, že byli dobrými hospodáři. Takže myslet na podobná portfolia budeme moci až tehdy, až tahle vláda – doufám, že se jí to povede – prokáže, že ona je schopna být dobrým hospodářem, a přinutí Evropu zapomenout na pana Kalouska a na pana Nečase. (Potlesk poslanců ČSSD.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu ministru zahraničních věcí. Ještě než budeme pokračovat, přečtu omluvy, a to je omluva paní Adamové z jednání od 17.30, pan poslanec Štětina od 17.30 a paní Jana Lorencová také od 17 hodin z dnešního jednání.

Nyní faktické poznámky: nejdřív pan kolega Jaroslav Holík, poté pan kolega Grospič a poté pan kolega Kalousek. Prosím pana kolegu Holíka. Prosím, pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Jaroslav Holík: Pane předsedající, dámy a pánové, dobrý večer. Přiznám se, nejsem ve Sněmovně tak dlouho, abych dokázal odhadnout, jak to bývalo dřív. Od zahájení tohoto bodu uplynuly tři hodiny. Je tady řada řádně přihlášených, ale místo toho tady slyšíme rétorická cvičení, popřípadě slovní souboje těch, kteří mají přednostní právo. Rád bych věděl, jaká je účta k ostatním. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Nyní pan kolega Grospič a potom pan kolega Kalousek. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Stanislav Grospič: Děkuji, pane místopředsedo. Vážené kolegyně, kolegové, když sleduji tu diskusi kolem Ukrajiny a pozice České republiky a porovnávám to přetahování mezi současnou, dnešní vládou a bývalou vládou a bývalým panem ministrem zahraničí Karlem Schwarzenbergem, tak si vzpomínám na to, že skutečně česká diplomacie dělala občas ostudu, možná i dělala občas ostudu České republice, a Karel Schwarzenberg by si mohl na to – prostřednictvím pana předsedajícího – vzpomenout, protože právě za něj tehdy také jednou Česká republika hlasovala například třeba v neprospěch Palestiny, a to tehdy, když se po vzoru Spojených států amerických přidala – a zůstala pak osamocena – s několika, respektive šesti ostrovními státy. Možná že by to bylo takové hluboké poučení pro ten dnešek a pro to moralizování TOP 09 a právě bývalého ministra zahraničních věcí, když se tady tváří tak mírumilovně, a na druhou stranu vlastně se snaží Českou republiku vehnat přímo do té ukrajinské krize na jednu stranu pozice a vytvořit to zdání, že Česká republika vlastně musí být tím, kdo bude plnit špičku razícího štítu pro velké kapitálové a mocenské skupiny a zájmy právě jiných, podstatně větších

cizích států, které si brousí zuby ať už na Ukrajinu, nebo na ten podbřišek Ruska kolem Černého moře.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Nyní pan kolega Kalousek k faktické poznámce. A pak už pan ministr Mládek. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Miroslav Kalousek: Děkuji za slovo. Promiňte, prosím, ale já bych se chtěl ohradit proti vyjádření pana ministra zahraničních věcí, že tady byl napaden prezident republiky. Já jsem prezidenta republiky nenapadl. Já jsem konstatoval, že nám pan prezident ve Walesu udělal ostudu. Což si myslím, že je zpráva, kterou jsme vstřebali nejenom my, ale celý svět. Faktem je, že český prezident udělal České republice ve Walesu svými vystoupeními ostudu. Protože on sám z Ústavy není odpovědný, je za něj odpovědná česká vláda, volal jsem k odpovědnosti zástupce české vlády, tedy ministra zahraniční, jestli by to nemohli nějak zařídit, aby ten prezident nedělal ostudu, vzhledem k tomu, že jejich politická strana a pan ministr Zaorálek osobně tohoto prezidenta doporučovali české veřejnosti ke zvolení. Toť vše. My jsme přesvědčeni společně s 90 procenty Evropské unie, že pan prezident Zeman ve Walesu dělal České republice ostudu, a prohlédnete-li si světová média, tak nám dávají za pravdu úplně všechna. Předpokládám, že si pan ministr Zaorálek nemyslí, že jsme zvládli zaplatit všechna světová média. Prostě pan prezident Zeman nám dělal ostudu a odpovědná je za to vláda České republiky, a já bych si přál, aby se vláda České republiky snažila nedopustit to. To za prvé.

Za druhé – prostě svět žije ve zkratce a my chceme jasně slyšet od vlády České republiky, zda patří k našim stoupcům, k zemím Evropské unie, či patří spíše k panu prezidentu Putinovi, či žije v blouznění, že by mohla být mostem mezi těmito dvěma póly. Pak se obávám, že Zaorálek, Sobotka a Babiš si tuto zakázku koupili od firmy Bögl a Krýsl. (Potlesk z řad TOP 09.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji i za dodržení času. Nyní pan ministr Mládek – ještě s přednostním právem, ale už v rozpravě. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jan Mládek: Vážený pane předsedající, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, já začnu tím, že bych rád sdělil, že závidím všem, kteří to mají tak jasné, kteří to vidí 0:1, kteří vidí, kde jsou ti dobří, kde jsou ti špatní. Závidím samozřejmě – prostřednictvím pana předsedajícího – panu předsedovi poslaneckého klubu Kalouskovi, který to má také jasné a který si myslí, že to všechno vyřeší tím, že označí někoho za lumpa a jiného za toho správného kovboje. Já tam bohužel vidím možná ani ne 50 odstínů šedi, možná dokonce 500. A dokonce chci doufat, že ti, co to mají tak jasné, tak že to není podle hesla "čím méně o věci vím, tím lépe se mi o ní přijímají zásadní posudky a rozhodnutí".

Nicméně nechci tady mluvit o anexi Krymu, která je pro Českou republiku jako malou zemi samozřejmě nepřijatelná. Nechci tady explicitně mluvit o sankcích jako takových. Tady mohou jediné poděkovat panu premiérovi za to, že udělal všechno pro to, aby nedopadly na český průmysl. Chtěl bych ale také vyjádřit naději, že Evropa a všechny její instituce, které se zabývají občanskými právy a jejich ochranou, rozšiřováním demokracie a svobody, pošlou signál na Ukrajinu, že je třeba také se zabývat démony minulosti, kteří tam vystupují ve formě nacionalismu, antisemitismu a fašismu, a ne že všechny budou legitimizovány pouze tím, že přece nepřítel našeho nepřítel je náš přítel. EU má tady obrovskou zodpovědnost.

Nicméně cítím povinnost se vyjádřit ke dvěma věcem, a to je k energetice, o které už tady padla mnohá slova, a o obecně ekonomické situaci na Ukrajině, která na nás bude mít nepochybně přímé dopady.

Současné dění na Ukrajině ukazuje, že v otázkách energetické bezpečnosti máme obrovskou závislost a propojenost. Zcela dominantním dodavatelem energetických zdrojů do České republiky je Ruská federace. Podílí se téměř 100 procenty na fyzických dodávkách zemního plynu. Nedejme se zmást tím, že obchodně jde o podíl pod 70 % – dvěma třetinami dodávky ropy. Česká vláda je si dlouhodobě vědoma této situace. Od počátku 90. let se řeší energetická bezpečnost s tím, že byly vystavěny alternativní zdroje zásobování, takže je možné odebírat prakticky všechny energetické komodity z jiných teritorií. Skutečností ovšem zůstává, že za normálních podmínek je pro nás ekonomicky nejvýhodnější odebírat komodity přímo z Ruska.

V oblasti ropy dovážíme 98 % naší spotřeby, 2 % je vlastní těžba, zhruba dvě třetiny importu jdou z Ruska a třetina ze Střední Asie. Z hlediska dopravních cest to máme zajištěno dvěma ropovody. Jeden se jmenuje Družba, druhý se jmenuje IKL TAL, který vede z Terstu přes Ingolstadt do České republiky. V případě výpadku dodávek ropovodem Družba jsme schopni během zhruba dvou měsíců zajistit alternativní dodávky ropovodem IKL TAL a vysoká úroveň strategických zásob ropy a ropných produktů zajišťuje pokrytí na víc jak 90 dnů dovozu, čili by to bylo bez větších problémů. Dlouhodobě je možné odebírat všechnu ropu přes ropovod IKL TAL, byť krátkodobě by tam byly problémy.

V oblasti dodávek zemního plynu je Česká republika závislá na dovozu z 98 %, roční spotřeba zemního plynu je 8,5 miliardy kubických metrů, špičková spotřeba 70 milionů metrů krychlových denně. V roce 2013 byl zemní plyn dovážen z Ruské federace – 63 %, z Norského království 3 % a z Evropské unie 34 %. Fyzicky je ovšem dopravován tranzitním plynovodem z Ruska v podstatě veškerý plyn, norský plyn je skupován na západoevropském trhu. Kapacita vstupního bodu na hranici se Slovenskem je 147 milionů kubických metrů za den. Díky tomu, že Německo udělalo strategické rozhodnutí a postavilo plynovod Nord Stream přímo z Ruska přes Baltické moře, na který navazuje plynovod OPAL a Gazela, máme alternativní zdroje plynu, kterými nejsme závislí na dodávkách přes Ukrajinu, dodávky by mohly být nahrazeny plynovodem Nord Stream a také Jamal. Česká republika má jedny z největších podzemních zásobníků plynu v regionu s kapacitou téměř 3 miliard kubických metrů plynu, tedy okolo 40 % celoroční spotřeby. Tyto zásobníky jsou od

včerejšího dne plněny na 100 % a jsou připraveny zajistit nejen pokrytí zimní špičky, ale i případné výpadky.

Spolu s Evropskou unií byly udělány zátěžové testy, které simulovaly různé scénáře přerušení dodávek, a je třeba říci, že scénář, že nepůjde žádný plyn přes Ukrajinu měsíc nebo půl roku, nebude mít žádný vliv na spotřebu plynu v České republice. Dokonce jsme schopni ustát i úplné zastavení dodávek jakéhokoli plynu z Ruska na jeden měsíc, nikoliv však dodávky na půl roku. V tom případě by bylo nutné přejít do nouzového režimu a plyn by dostávaly pouze domácnosti, nemocnice a podobní spotřebitelé. Ekonomika by byla omezena.

Čili dobrá zpráva je, že Česká republika je na tom dobře. Jsme schopni ty problémy vyřešit. Ale chtěl bych upozornit, že by nás docela mělo zajímat, že tato situace je daleko horší v ostatních zemích regionu střední a jihovýchodní Evropy. V nejhorší situaci je zřejmě samotná Ukrajina, která od 17. června neimportuje žádný plyn z Ruska, protože neplatila za dodávky, předplatby není ochotna platit. V tomto okamžiku má v lepším případě zásobníky naplněny jen z poloviny a dodávky z Polska a i ze Slovenska spolu s vlastní těžbou pokrývají méně než polovinu zimní spotřeby. Je otázkou samozřejmě, jak budou fungovat reverzy, protože německá firma RWE začala již v těchto dobách dodávat plyn na Ukrajinu z Polska a ze Slovenska, a zatímco ze Slovenska se to zdá být lege artis, v případě Polska byly porušeny mezinárodní smlouvy s Gazpromem a Gazprom v tomto objemu dnes omezil dodávky, protože reverzní dodávky plynu na Ukrajinu samozřejmě byl opět jenom ruský plyn.

Situace na Ukrajině může být kritická i proto, že zásobování uhlím nefunguje. Většinou bylo těženo na Donbasu, spotřebováno ve zbytku země. Katastrofální situaci dovršuje absolutní nedostatek peněz, pokles výběru plateb od obyvatel i podniků, rozsáhlá platební neschopnost. Pro zimní období tedy hrozí problémy nejen v dodávce plynu, ale i elektřiny a pevných paliv.

Ukrajina je součástí ruského energetického systému, fyzicky odděleného od našeho, takže tyto problémy se naštěstí nemohou přelévat do zemí střední Evropy přímo.

Slovensko má vlastní, již téměř naplněné zásobníky plynu a je možno jej prostřednictvím českého přepravního systému zásobovat i reverzními toky ze západu. V případě přerušení dodávek přes Ukrajinu by se již nemusel na Slovensku opakovat scénář roku 2009, kdy byli omezeni velkoobchodatelé. Podobně je na tom Polsko.

Složitější je zásobování Maďarska a Bulharska. Obě země jsou plně závislé na dodávkách plynu přes Ukrajinu. Jejich zásobníky jsou v případě Bulharska naplněny na 75 % a v případě Maďarska podle dostupných dat jenom 60 %. Úplné zastavení dodávek přes Ukrajinu i přes určitou pomoc prostřednictvím reverzních toků ze západu by znamenalo nepochybně významné omezování spotřeby.

Proč to říkám? Nejenom proto, abych ujistil tento ctěný sbor, ale i veřejnost, že České republice nehrozí žádné problémy z hlediska zásobování energiemi, ale také proto, že hrozí jinde a může to na nás poměrně nepřímo a rychle dopadnout.

Potřebujeme nutně dohodu. Potřebujeme dohodu o mnoha věcech, nejenom o těch vojenských, politických, geopolitických. Je nutná dohoda optimálně Ukrajina, Rusko, EU a Spojené státy.

V ekonomické oblasti nepochybně především je nutné řešit asociační dohodu a její dopady. Je pěkné, že jsme udělali "A" a udělali asociační dohodu s Ukrajinou, ale neudělali jsme to "B". Nikdo jasně neřekl, co bude s ukrajinským obchodem, s ukrajinským exportem do Ruska. Tato země je jednou třetinou svého exportu závislá na ruském trhu. Zavedení zóny volného obchodu pomocí asociační smlouvy vyvolalo ze strany Ruska obavy o tom, jak dopadne na jeho ekonomické zájmy. Jde o technické standardy, celní řízení, procedury prosazování shody či sanitární či fytosanitární opatření.

Je třeba také říci, že pokud tedy, jak si někteří představují, že na rusko-ukrajinské hranici bude zeď a nebude tam probíhat žádný obchod, tak co tedy Evropa udělá s těmi ukrajinskými podniky, které exportovaly do Ruska. Kdo dá těm lidem práci. Aby se také sdělilo, jestli Evropa je připravená platit za to. Jestli je připravená skutečně otevřít si trhy pro ukrajinské zboží, jestli vůbec ukrajinské firmy jsou schopné exportovat na evropské trhy. Všechno svědčí o tom, že nejsou. A já se obávám, že tohle to byla největší forma nezodpovědnosti vyvolávání nerealistických očekávání u obrovského národa, který čítá více jak 40 milionů lidí, o tom, že spolupráce s Evropou znamená okamžitě ekonomický blahobyt, aniž by bylo vyřešeno, kde ti lidé budou mít práci, když exportovat do Ruska nebudou. Aby bylo sděleno také těm lidem, že byla udělána očekávání, že dostanou evropské vízum, což není blízko ani vzdáleně. Aby ti, kteří mají jasno ve všem a mají to jednoduché, řekli, co tedy ti Ukrajinci mají dělat, jestli mají zůstat na Ukrajině bez práce, nebo se mají dát někam na pochod.

Myslím si, že to jsou všechno věci, které je třeba řešit. Postoj české vlády v této věci je konzistentní a vybalancovaný. A já si myslím, že v této politice bychom měli pokračovat a v tomto smyslu i odsouhlasit usnesení z dnešního zasedání.

Děkuji za pozornost. (Potlesk části přítomných sociálně demokratických poslanců.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu ministru Janu Mládkovi. Nyní mám dvě omluvy. Nejdříve omluvu pana kolegy Humla, který se omlouvá – důvodem zahraniční cesta. A z osobních důvodů od 18.30 paní poslankyně Nina Nováková.

Nyní dvě faktické poznámky. Nejdříve pan předseda Kalousek, poté pan kolega Pavel Blažek. Prosím, pane poslance, máte slovo.

Poslanec Miroslav Kalousek: Děkuji za slovo. Dámy a pánové, vystupuje velmi mnoho řečníků a nejde o nic méně než o bezpečnost a suverenitu České republiky. Takže situace mě nutí k otázce, kterou jsem si nikdy nemyslel, že položím, ale teď ji položit musím poté, co vystoupil pan ministr Mládek.

Prosím, aby pan ministr Mládek Poslanecké sněmovně sdělil, proč nebyl schopen získat bezpečnostní prověrku českých institucí. Na základě jakých informací mu instituce odmítly udělit tuto bezpečnostní prověrku a jaké informace podle informací českých bezpečnostních institucí na pana ministra Mládka vedou ruské zpravodajské služby.

V interním soukromém rozhovoru byl pan ministr Mládek s těmito fakty seznámen, když mu bylo sděleno, že mu nebude udělena bezpečnostní prověrka, zrovna tak jako s těmito fakty byl seznámen pan předseda vlády. Já stále chci věřit, že pan předseda vlády i pan ministr vlády jsou vlastenci, kteří především sledují zájmy České republiky. Ale abychom si to mohli myslet dál, prosím, aby nám jeden nebo druhý řekli důvody, proč pan ministr Mládek nemohl získat bezpečnostní prověrku, jaké informace na něj vedou ruské zpravodajské služby, proč přesto pan předseda vlády Sobotka ho navrhl ke jmenování ministrem vlády České republiky. A možná že to budou důvody tak relevantní, že je přijmeme. Pokud tyto informace neuvedou, na příští schůzi Poslanecké sněmovny to udělám já.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času. Nyní faktická poznámka – pan kolega Blažek nechce. Nyní pan ministr Mládek také s přednostním právem tedy. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jan Mládek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, chtěl bych prostřednictvím pana předsedajícího ujistit pana předsedu poslaneckého klubu TOP 09, pana Kalouska, že jsem český vlastenec, možná významně větší než on sám, ale to je na posouzení jiných. To je první prohlášení a za ním si stojím.

Druhé prohlášení. On položil naprosto demagogický dotaz, protože ví, že na řadu těch věcí se nedá odpovědět v tom systému, jak to funguje. Tak aby to bylo zřejmé, já jsem nedokončil prověrku, protože jsem odešel z veřejné správy a ta prověrka byla přerušena. To je jedna věc. Druhá věc je, že tyto služby zásadně nikdy nesdělují, jaké důvody vedou k tomu přerušení nebo odmítnutí. A ani mně nebyly sděleny. To je všechno.

O těch ruských službách, to je úplně absurdní.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu ministrovi průmyslu a obchodu Janu Mládkovi. Nyní s přednostním právem pan poslanec Kalousek. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Miroslav Kalousek: Nemusíte prostřednictvím předsedajícího, pane ministře, jste člen vlády, můžete se na mě obracet přímo zrovna tak jako já na vás. A znovu opakuji, kdyby v tuto chvíli nešlo o tak vážnou věc, jako je bezpečnost a suverenita České republiky, já bych toto téma nikdy neotevřel, protože jsem nikdy nechtěl pochybovat o vašem vlastenectví. Ale abychom o něm nepochybovali, tak nás

o tom přece jenom musíte přesvědčit. Prověrka byla přerušena, protože nemohla být dokončena. A vy jste byl informován. Vy jste byl informován o důvodech, proč byste tu prověrku nedostal, zrovna tak jako byl o tom informován předseda vlády Sobotka. Já si myslím, že do příští schůze Poslanecké sněmovny je dost času, abyste zvážil, jak nás o tom informovat tak, abychom dál nepochybovali o tom, že jste český vlastenec.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Nyní tedy řádně přihlášená paní poslankyně Dana Váhalová v obecné rozpravě. Jsem rád, že jsme se dostali k řádně přihlášeným kolegům a kolegyním. Paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Dana Váhalová: Stejně tak jsem ráda i já. Děkuji za slovo, pane předsedající. Pane premiére, vážená vládo, kolegové, kolegyně, pěkný večer, téměř. Dovoluji si vrátit se zpět k tématu, k Ukrajině.

Stále se prohlubující krize na Ukrajině představuje velkou hrozbu pro mír v Evropě. Jsme svědky událostí, které nás ohrožují možnou formou válečných operací, které Evropa nezažila od konce druhé světové války. Důvodem k neklidu jsou nepřímá angažmá vojenských velmocí, jako je Rusko, které se cítí ohroženo událostmi na Ukrajině, odstraněním bývalého prezidenta Janukovyče, asociační smlouvou mezi Evropskou unií a Ukrajinou a zejména snahami Ukrajiny o vstup do NATO. Rusko připojilo Krym k Ruské federaci a zapojilo se do podpory hnutí separatistů a nese tím také část viny za eskalaci tohoto konfliktu. Parlamentní shromáždění Rady Evropy i Evropská unie odsoudily připojení Krymu a Sevastopolu k Ruské federaci jako porušení mezinárodního práva.

Na druhé straně se však nedomnívám, že je možné vyřešit situaci na Ukrajině silou, pomocí protiteroristické operace, kterou prováděla ukrajinská vláda. Spíše se domnívám, že měla okamžitě probíhat jednání s ruskými mluvčím obyvatelstvem na Ukrajině. Problém ukrajinské vlády vidím i v tom, že je pod tlakem ultrapravicových uskupení části tzv. euromajdanu, kteří si konfrontaci přejí, i když nemají velkou podporu veřejnosti, ale získali značný vliv na silové struktury. Vyústěním této tragické situace a neochoty vzájemné komunikace je skutečná občanská válka v posledním měsíci, kdy se zapojují i příslušníci ruských ozbrojených sil ve formě dobrovolníků. Vzhledem k eskalaci konfliktu dochází k velkým ztrátám na obou stranách, včetně žen a dětí. Obyčejní občané na Ukrajině i občané sousedních zemí vítají každou zprávu o příměří.

Pokud chceme hovořit o sankcích, jejich smysl by měl být právě v tom, aby nutily obě strany k jednání a hledání kompromisu mírovou cestou. Není možné dopustit, aby uzavřené příměří sloužilo k přípravě dalších válečných operací. Každá strana konfliktu, která se pokusí řešit situaci ozbrojenou cestou, by měla počítat s odsouzením mezinárodního společenství. Sankce by ale neměly zhoršovat už tak dost složitou situaci k jednání, i sociální a ekonomickou, a dopadat na obyčejné občany.

Podívejme se do minulosti na účinnost sankcí a naopak na účinnost dohod na základě diplomatického a politického dialogu. Bezpečnostní prostředí dnešního světa určuje především naše schopnost předcházet krizím a hledat cestu k dohodám a kompromisům v duchu globální odpovědnosti. O státoprávní uspořádání a politické orientaci Ukrajiny musí rozhodovat pouze občané Ukrajiny.

Dámy a pánové, já děkuji za pozornost a v podrobné diskusi bych si dovolila načíst usnesení.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Hezký dobrý večer. Děkuji paní poslankyni Váhalové. S další řádnou přihláškou je přihlášena paní poslankyně Jana Fischerová. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Jana Fischerová: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Vážený pane premiére, částečně vládo, vážené dámy a pánové, už je to vlastně skoro šest hodin, co jsem se přihlásila do rozpravy, takže mnohé zde už bylo řečeno. Já jsem také velmi pozorně sledovala a poslouchala všechny argumenty o tom, jak kdo s kým diskutoval. Padlo zde také jméno Karla Havlíčka. Já znám teda úplně jiné epigramy.

Byla jsem nedávno přímo v místě, kam byl odvezen, v Brixenu, a tam se mě také ptali lidé ze samosprávy a i běžní lidé, jak to vidíme s tou Ukrajinou, protože i je tato situace hodně zneklidňuje. Takže řeknu, že i já nejenom v České republice, ale i v zahraničí jsem měla možnost o této vážnosti situace diskutovat. A protože moji kolegové z Občanské demokratické strany, jak pan předseda Petr Fiala, tak i předseda poslaneckého klubu Zbyněk Stanjura, mnoho těch vážných argumentů zde už sdělili, tak já se spíš dámsky vyjádřím ještě k některým věcem, které vidím já v této situaci, abych neopakovala zcela to, co už zde bylo řečeno.

Mě velmi potěšilo, že jsme dnes opravdu diskusi v této věci k Ukrajině zde otevřeli, i když to byl vlastně klub TOP 09 a ODS, kdy jsme jakoby trochu bavící se vládu k tomu popostrčili, aby to dnes tady bylo probráno na plénu. Touto záležitostí se také zabýval výbor pro evropské záležitosti a 4. září k tomu přijal usnesení, která jsou dle mého soudu legislativně rovnoprávná s přijetím usnesení zde pléna. Nebude-li tomu tak, tak prosím o upozornění a ještě je to možné případně načíst, ale myslím, že tam vážnost této situace byla dobře prodiskutována.

Také bych zdůraznila, že věřím, že prvořadou povinností každé vlády je věnovat se tomu, ať už je pravicová, nebo levicová, aby hájila národní zájmy. Na to myslím a doufám, že se jednoznačně všichni shodneme. A jaké jsou tedy naše národní zájmy na Ukrajině. Je jich celá řada, ale jak jsem se zmínila, mnohé důvody a argumenty zde padly a já se –

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Já se moc omlouvám, paní poslankyně, já si ctěné kolegy dovoluji požádat o klid pro vaše vystoupení i proto, že jste dáma. Děkuji.

Poslankyně Jana Fischerová: Pane místopředsedo, děkuji moc, snad to tedy pomůže, já se snažím zaujmout.

Já nyní řeknu, že taková ta základní otázka, čemu se chci ještě krátce věnovat ve svém vystoupení, v jakém systému mezinárodních vztahů chceme žít. Vidím to na dvě takové roviny. V zásadě existují dva ideální typy. Na jedné straně to je takový koncert velmocí a proti němu systém mezinárodního práva. Koncert velmocí velmi dobře známe z historie, už zde bylo také od některých poslanců toto zmíněno, ale já ještě zmíním trojí dělení Polska, dále pakt Ribbentrop–Molotov, parcelování kolonií a mohla bych pokračovat dál a dál, ale nebudu. Naproti tomu systém mezinárodního práva je systémem, ve kterém platí a dodržují se nějaká pravidla hry, a pro zemi naší geopolitické polohy a reality, či chcete-li významu, je systém mezinárodního práva výhodnější než systém koncertu velmocí. Díky němu totiž můžeme alespoň sedět u stolu a ne se krčit pod stolem a nechat za sebe rozhodovat jiné, jak jsme to už vlastně na vlastní kůži pocítili v Mnichově. Samozřejmě, že realita není černobílá, také se o tom tady dnes už hodně mluvilo, a zpravidla se nachází někde mezi těmito dvěma ideálními typy, což ostatně vychází ze samotné definice ideálních typů. Samozřejmě, že silní budou vždy silnějšími a slabí slabšími. To však nic nemění na prostém faktu, že systém mezinárodního práva je pro nás výhodnější, a tudíž je i v našem národním zájmu.

Nyní k Rusku. Rusko svým počínáním na Ukrajině mezinárodní právo zcela nepochybně porušilo. Anexí Krymu pošlapalo svá vlastní slova obsažená v Budapešťském memorandu, ve kterém garantovalo ukrajinské hranice výměnou za to, že se Ukrajina vzdá jaderných zbraní, mimochodem ve své době třetího nejvyššího jaderného arzenálu na světě. Možná že kdyby si Ukrajinci jaderné zbraně tehdy ponechali, dneska by si na ně Rusko netroufalo, ale pozdě bycha honiti.

Dalším dokladem porušení mezinárodního práva ze strany Ruska jsou právě ruští vojáci, kteří i v dnešních dnech operují na Ukrajině. I o tom jste někteří z vás dnes tady mluvili s otazníky. A já řeknu, jak bylo řečeno, jsou sice neoznačení, přitom bylo řečeno, že od doby příměří od 5. září jich velká část odešla, ruských vojáků, čili konstatuji: Každopádně tam ale jsou a jen blázen by mohl jejich nepřítomnost či přítomnost na Ukrajině popírat.

Chceme-li zabránit, aby kyvadlo mezinárodních vztahů se vychýlilo směrem ke koncertu velmocí, je opravdu naším zájmem pomoci Ukrajině. Velmi dobře to chápe Polsko, Pobaltí a další země bývalého východního bloku. Bohužel se ukazuje, že ne úplně dobře to chápeme my, resp. ne vždy naše vláda. Přitom kdo jiný než my s naší historickou zkušeností bychom měli být schopni pochopit situaci národa, který čelí agresi svého silnějšího a rozpinavě uvažujícího souseda?

Ještě se krátce vyjádřím k panu premiérovi a k chování, které zde dnes bylo rozebíráno z různých pohledů. Politika, mohla bych ji nazvat někdy svým chováním chamberlainovskou, svým nabíháním různým lobbistickým zájmům některých průmyslových odvětví, zradila naše národní zájmy. Opět jsem také pozorně poslouchala pana ministra zahraničí, a teď ho tu nevidím, který citoval: když přestane

dialog, budeme za to těžce platit, jak citoval z New York Times. Na druhé straně jsem ráda slyšela, že dialog bude pokračovat, což je jediné správně, a budu ráda, když dialog bude také pokračovat na území, řeknu, nejenom výboru pro evropské záležitosti, ale i zahraničního výboru. Věřím, že pan ministr zahraničí Zorálek – pořád není – bude chodit na tyto výbory, když si ho pozveme, protože jsou to nyní některá témata, o kterých budeme jistě rádi slyšet, i o jednání OBSE, o kterém nás dnes informoval, tak může být častější.

Dámy a pánové, nejsme velmoc a v dohledné době jí určitě ani nebudeme. Vážená vládo, nic však se nemění na tom, že svým chováním na mezinárodním poli spoluvytváříme systém mezinárodních vztahů. Toto bychom si měli velmi uvědomovat.

Já vám děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců ODS.)

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Já děkuji paní poslankyni Fischerové. S další řádnou přihláškou je přihlášen pan poslanec Radim Holeček. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Radim Holeček: Vážený pane předsedající, vážená vládo, vážené dámy, vážení pánové, také se vrátím k meritů věci. V komentáři premiéra Sobotky k sankcím EU a k vývoji na Ukrajině ze dne 6. 9. 2014 jsem se mj. dočetl, a pan premiér to dnes zde potvrdil, že ČR uspěla se snahou upravit návrh nových sankcí vůči Rusku. Ptám se: opravdu lze považovat za úspěch, že bude, cituji pana premiéra, méně poškozena ekonomika EU a už nehrozí přímé riziko pro český průmyslový export do Ruska? Z čistě ekonomického hlediska asi ano. Je-li ekonomické hledisko tím zásadním parametrem našeho postoje, proč se pan premiér a vláda proti sankcím nevymezí zcela? Zachránili bychom tak možná více než oněch 8 mld. tržeb, kterými se předseda vlády ve svém komentáři chlubí. Připadají vám tyto otázky hloupé? Ano, mně také. Skutečnost je taková, že v tuto chvíli na východní Ukrajině panuje křehké příměří. Opravdu si někdo myslí, že by tomu tak bylo i v případě, kdyby západ proti Rusku sankce neuplatnil? Jaký že to postoj v otázkách zahraniční politiky a bezpečnosti naší republiky a našich občanů vlastně premiér a vláda zastávají? Netuším, po celé této diskusi a vystoupení pana premiéra opravdu netuším.

Jakou jinou alternativu řešení bezpečnosti ČR a bezpečnosti českých občanů než připojit se k sankcím EU, nám premiér a vláda nabízí? Žádnou jsem nezaregistroval. A máme vůbec nějakou koncepci zahraniční politiky? To, že srozumitelná a konzistentní zahraniční politika momentálně není, ještě neznamená, že neexistuje žádné zahraničí. A to, že ignorujeme nebezpečí, ještě neznamená, že kolem nás je bezpečno. Nebezpečí kolem nás je a to nebezpečí je zcela reálné. Naše vláda musí jasně formulovat zahraniční politiku a musí jasně formulovat, jak před tímto nebezpečím ochrání naši republiku a naše občany. Pokud si dnes vyhrazujeme právo nesouhlasit se sankcemi vůči Rusku či jejich částí, neodpovídá-li to našim zájmům, může se nám totiž stát, že v budoucnu někdo jiný si vyhradí právo nestarat se kupříkladu o naši obranu, nebude-li to odpovídat jeho zájmům.

Ve standardních otázkách týkajících se EU a našich postojů v rámci EU jsme si již zvykli na to, že pan premiér takřka vždy zaujme takový postoj, jaký Evropa žádá. Paradoxně ale ve věci, která je zcela zásadní, klíčová, se pan premiér chová zcela opačně. Tady jde o zcela zásadní postoj ovlivňující naši bezpečnost! Není možné veřejně zpochybňovat připravenost evropských zemí přijmout sankce ve chvíli, kdy ještě není zřejmé, o jaké sankce vlastně půjde. Měl-li premiér výhrady, měl je komunikovat především se svými partnery a navenek pak s nimi vystupovat jednotně. Sankce totiž nemají jenom konkrétní ekonomické dopady, ale mají také dopady symbolické a psychologické. A jestliže my jsme už na začátku ukázali, že nejsme dostatečně silní a odhodlaní, že ještě budeme zvažovat, jestli se nás to příliš nedotkne, a budeme zkoumat, jestli je to teď pro nás výhodné, tak jsme zcela zásadně oslabili samotný smysl sankcí. Tím jsme samozřejmě oslabili naši bezpečnost, a to je neakceptovatelné!

Sankce možná nejsou nejlepším řešením, možná jsou i jiná řešení, ale pan premiér se nemůže chovat tak, že žádnou jinou alternativu nenabízí, a zároveň ještě, než jsou konkrétní parametry sankcí na stole, říkat, že s nimi možná nebudeme souhlasit, a pak se ještě chlubit, jak jsme to krásně vyjednali a že se vlastně tak moc neděje. Zahraniční politika a s ní související bezpečnostní otázky, to není jen tak nějaké vyjednávání výjimek z pravidel EU, to není hra o to, kdo si v rámci EU vyjedná lepší podmínky v té či jiné oblasti, a získá tak nějakou výhodu na úkor těch druhých. Konflikt na východní Ukrajině je mimořádně nebezpečný, a to nejen pro Ukrajinu samotnou, ale pro celou Evropu. Nejenom proto, že se může někam přenést. Nemůžeme před ním zavírat oči a tvářit se, že se nic neděje, a vyjednat s i výjimky, aby nás sankce bolely méně než naše partnery. Pro ČR je tento konflikt v mnohém ještě nebezpečnější než pro některé naše partnery v EU. Stačí si vzpomenout na naši poválečnou historii a uvědomit si, jak blízko od nás se ukrajinsko-ruská hranice vlastně nachází. Představme si například tu vlnu uprchlíků, která by v případě eskalace konfliktu na Ukrajině do ČR nepochybně přišla. Jsme na to připraveni? Pokud tomu chceme zabránit, pokud chceme pomoci ten konflikt vyřešit mírovými prostředky, tak musíme být silní, odhodlaní a postupovat jednotně s našimi partnery. Kdykoliv v historii západní demokracie postupovaly jinak, dopadlo to špatně.

Rozhodně nevoláme po eskalaci konfliktu s Ruskem a raději bychom viděli diplomatická řešení, ale k těm se dá dospět jedině tak, že budeme schopni jasně formulovat naše zájmy, cíle, kterých chceme dosáhnout, a že ukážeme sílu je prosadit. Učinit to můžeme společně s našimi západními partnery právě prostřednictvím nekompromisních ekonomických sankcí a tento jasný a silný postoj premiér svým lavírováním a podmiňováním prostě oslabuje. Napadá mě otázka – tohle je ta evropská první liga, kterou v předvolební kampani na billboardech hlásali kandidáti ČSSD? Pokud ano, tak pěkně děkuji, ale takovouhle první ligu, o tu já nemám zájem! A o té naší první lize si už asi myslí své i v Bruselu. Jak jinak si máme vysvětlit portfolio, které nakonec zbylo na paní Jourovou? Je to myslím pěkná, spíše nepěkná ukázka diplomatických schopností, tedy spíše neschopností pana premiéra. A tam lze říci jenom s Cimrmanem: To je taková pěkná tečka za tím našim případem.

Já bych chtěl využít teď chvíle a dát procedurální návrh na závěr, abychom jednali po 19. a 21. hodině. Děkuji. Jednali a hlasovali po 21. hodině.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: To je samozřejmě procedurální návrh, o kterém se dá hlasovat. Přivolám naše kolegy z předsálí. Je tady žádost o odhlášení. Odhlašuji vás všechny. Prosím, abyste se přihlásili svými hlasovacími kartami.

Zahajuji hlasování o procedurálním návrhu pana poslance Holečka, abychom dnes jednali a hlasovali po 19. i po 21. hodině. Kdo je pro, ať zvedne ruku. Kdo je proti?

Je to hlasování číslo 4. Přihlášeno 97 poslankyň a poslanců, pro 20, proti 55. Tento návrh nebyl přijat.

Upozorňuji jenom, že je jednací den, nejedná se o zákon, takže budeme jednat po 19. hodině určitě. Jednací den Sněmovny končí v 21 hodin.

Dalším řádně přihlášeným po panu poslanci Holečkovi je pan poslanec Marek Ženíšek. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Marek Ženíšek: Děkuji, pane předsedající, za slovo. Vážené poslankyně, vážení poslanci, vážení členové vlády, předně chci poděkovat panu premiérovi, že se alespoň pokusil vysvětlit svůj postoj a to, jak to vlastně probíhalo v Bruselu.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Já se omlouvám, pane poslanče. Dovoluji si přítomné kolegy požádat o klid. Ty, kteří hovoří, poprosit, aby šli své hovory vést do kuloárů. Děkuji. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Marek Ženíšek: Děkuji. Obávám se ale, že nejenom mě, ale i ostatní těmi svými výroky nepřesvědčil a že stále nechápe podstatu celého problému, o kterém je zde řeč. Když se zde chlubil tím, že vlastně zachránil český export a že to je hlavní výsledek jednání Rady Evropské unie, tak jsem si vybavil jednoho britského premiéra z minulosti, který když se vracel z Bavorska letadlem nazpět do Londýna, tak na letišti mával takovým papírem a tvrdil, že přináší Velké Británii mír. Šeredně se zmylil.

Je zřejmé, že celá situace na východní Ukrajině je výsledkem agrese jedné země a neochoty Evropanů, resp. jejich vlád, v našem případě vlády Bohuslava Sobotky, zaujmout k situaci mnohem razantnější postoj, a jsem přesvědčen, že tento postoj měl být hlavně definován ihned po anexi Krymu, na který se jaksí velice v tichosti již zapomnělo. A jestli to nechápete, pak jste skutečně onou pátou kolonou, o které zde byla řeč.

K vyřešení celé té situace natrvalo by pochopitelně bohatě stačilo, kdyby Putin vrátil Krym, kdyby se omluvil, kdyby hlídal hranice tak, jak má, aby nebyly

v některých místech děravé jako cedník, a aby neposílal své vojáky na dovolenou na Ukrajinu a ještě jim na cestu přibaloval tanky. To se však nestane, tomu nevěří tady naprosto nikdo. Takže nám zbývá jen jedno a to jsou ony zmiňované sankce. Ale aby tomu alespoň na chvíli prezident Putin uvěřil, že ty sankce myslíme naprosto vážně a že mu to nemusí projít tak snadno, a zastavil se, tak musí Evropa zastávat jednotný a razantní postoj a musí Putina přesvědčit, že to myslí naprosto vážně. Obávám se, že právě naše vláda přispívá k tomu svým postojem, že pan prezident Putin tento postoj nebere vůbec vážně.

Asi se shodneme, že je obrovský rozdíl, a pevně věřím, že se s tím bude souhlasit i pan premiér, mezi tím, když tomu, koho chci o něčem přesvědčit či přinutit ho, vyšlu signál, že případná záchrana části českého exportu není přiměřenou cenou za to, abychom upustili od tvrdšího či razantnějšího postoje, a pak tím, když ihned po skončení summitu křičím na všechny strany, že sankce ano, ale nesmí poškodit část českého exportu a že se vlastně strašně bojíme, aniž bychom věděli, jaké sankce vlastně budou.

Klasické diplomatické řešení zatím nic nepřineslo a Putin se mu svými kroky spíše doposud vysmíval. Ten ozbrojený konflikt Evropy a Ruska si také nikdo nepřeje. Zbývají nám tedy pouze sankce. Pokud někdo zná lepší řešení, sem s ním. Nedělat ale nic za řešení nepovažuji a na tom se snad shodneme.

Premiér Sobotka nadále vítězoslavně vystupuje pouze s tím, že se mu podařilo ochránit český strojírenský export. Tento postoj pokládám za velmi nešťastný, a dokonce za zbabělý, a protože podle mne bychom měli demonstrovat jednotu a rozhodnost, a ne vykřikovat do světa, že se nám něco povedlo vlastně překazit. Neměli bychom hledět pouze na naše vlastní hranice, ale také bychom měli přispět naší troškou k ochraně mezinárodního práva i daleko za hranicemi naší republiky, a jsem přesvědčen, že v tomto případě se to očekává právě od nás, od České republiky, s tou zkušeností sovětské okupace, se zkušeností začlenění do sovětské sféry vlivu než například od Portugalska, Irska nebo Nizozemí, které takovou zkušenost na rozdíl od nás nemají. Rozdíl mezi námi a vládou Vladimíra Putina je totiž v tom, že on dokáže přesvědčit veřejnost, či dokonce jeho oligarchy o tom, že sankce stojí za to vydržet. Ale pokud sankce budou stále více zasahovat do životních nadstandardů jeho oligarchů, jsem přesvědčen, že bude pro něho stále těžší je přesvědčit o správnosti věci. Proto je naprosto důležité, aby se Evropa nenechala ukolébat přiměřím, a proto nesouhlasím se zastavením dalšího kola sankcí, tak jak snad tady pan premiér naznačoval, a velmi mě znepokojuje právě postoj pana premiéra, kdy prohlašuje, že by bylo vhodné ukázat Rusku dobrou vůli, pokud přiměří vydrží. Copak nám už nevadí přítomnost ruských vojáků na Ukrajině, byť oficiálně jsou na dovolené? Nám už tedy nevadí, pane premiére, že Rusko porušuje mezinárodní právo? Nám už vůbec nevadí, že si Putin ukrojil část ukrajinského území, mám na mysli Krym, aniž by za to nesl nějaké následky? Pravděpodobně asi ne.

Celá věc si stojí asi tak, že buď chceme tedy pomoci Ukrajině, pak ale musíme konat a neohlížet se na to, kolik to bude stát, nebo nám to jedno zkrátka není, nechceme být s Ukrajinou solidární. Buď uznáváme ruské nároky na jeho sféru vlivu,

pak rozumím i těm argumentům, že Putin má vlastně na Krym právo i na celou Ukrajinu má právo, anebo neuznáváme, pak je ale nutné konat.

Evropa, a je mi líto, že to musím říct, s přispěním právě českého premiéra se snaží vydat nějakou třetí cestou, která vlastně ani neexistuje, protože nejsme schopni definovat to, čeho chceme dosáhnout. Politika pana předsedy Sobotky směřuje pouze k voličům sociální demokracie, možná k voličům KSČM. Postoj vládní koalice by ale neměl mít čistě stranické hranice, ale měl by především odpovídat postoji České republiky. Pokud ale vláda bude opravdu zastávat dále ten zdrženlivý postoj, tak i já se za ni velmi stydím.

Pan premiér sice se sankcemi souhlasí, ale hned běží k prvnímu mikrofonu, aby svoje voliče ujistil, že ne úplně se všemi. Když už je nakonec shoda, opět při první příležitosti jako jeden z prvních ohlašuje, že by sankce nemusely platit hned. Je to stejně jako s tím, když pan premiér moc dobře věděl a ví, že jsme členy NATO, ale aniž by se ho na to kdokoliv ptal a uvažoval o tom, ujišťuje ihned svoji členskou základnu v médiích, že u nás rozhodně žádné jednotky NATO rozmístěny nebudou. Nebo pokud mám použít nejnovější výrok pana premiéra o tom, že NATO rozhodně nemůže Ukrajině poskytnout žádnou vojenskou pomoc, neb by to vedlo ke třetí světové válce. Myslím, že po tomto výroku si pan prezident Putin udělal jen spokojeně u České republiky jakýsi červený puntík a ujistil se, že žádnou hrozbu čekat nemůže.

Obávám se, že vaše strana, pane premiére, na půdě Evropské unie selhala již podruhé, a to velmi silně. Nejprve to bylo před pěti lety, kdy jste nadřadili právě své stranické zájmy nad ty státní, když jste shodili vládu během probíhajícího předsednictví. A teď podruhé, když nejste schopni zaujmout k ruské agresí nekompromisní postoj a prosazovat jej na půdě Evropské unie.

Bylo to tady řečeno již mnohokrát, i já s tím souhlasím. Ano, sankce jsou pomalou zbrání, a i kdyby sankce nezměnily hned viditelně přístup Kremlu k Ukrajině, mají dopad na ruskou ekonomiku, což je cesta, kterou jsme si zvolili k politickému nátlaku a se kterou jste souhlasil i vy jakožto předseda vlády.

Ochrana části českého exportu nám může být za pár let úplně k ničemu, pokud si někdo v Moskvě například usmyslí, že by mohl po propojení Ruské federace s Krymem přes Ukrajinu propojit například Kaliningradskou oblast s Ruskou federací přes Bělorusko a Polsko. Nebo že dokonce malé pobaltské republiky lze připojit zpět ke svému impériu. Ty náklady pak budou mnohem vyšší než ony zmiňované ztráty českého exportu. Tady přece po celou dobu jde jen o to, abychom všichni společně – a já jsem to očekával od své vlády – vyslali do Moskvy jasný signál, že takhle zkrátka ne. Místo toho slyšíme z úst pana premiéra, že se vlastně bojíme ruské odvety, a že by dokonce bylo lepší, kdybychom nové sankce hned nezaváděli, a od některých představitelů dokonce slyšíme i to, že sankce jsou vlastně blbost a že je důležité, abychom nebyli za blbce my. No jde o to, před kým, pane ministře Mládku, který nejste přítomný.

Pane premiére, podle vás jste v Bruselu uspěl, podle mě nikoliv. Chci proto v podrobné rozpravě navrhnout usnesení Poslanecké sněmovny, které by uspokojilo nás všechny, kteří věříme méně Ruské federaci nežli NATO. Kteří mají zkrátka raději ruské tanky v Ruské federaci nežli na území Ukrajiny. A nás všechny, kteří jsme si vědomi hrozby, které pro nás Vladimir Putin a nerozhodné vlády v Evropě představují.

Děkuji za pozornost. (Potlesk z lavic TOP 09).

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Ženiškovi a teď tu mám smršť faktických poznámek. Nejprve pan poslanec Foldyna, po něm pan poslanec Benešík. Po něm pan poslanec Mackovík a po něm paní poslankyně Zelienková. Prosim, pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Pane předsedající, děkuji za slovo a prostřednictvím vás ke svému kolegovi, který tady hovořil: Kdo to nechápete, jste pátou kolonou. Já to nechápu a za pátou kolonu se nepovažuji. Ani nepovažuji sankce za něco, co by řešily. Kdybych měl jediný důkaz toho, že české sankce nebo sankce Evropské unie nebo sankce celého světa zachrání lidi na Ukrajině, že zachrání lidi, aby mohli žít v míru, že nebude válka, ano, okamžitě bych tady s tím souhlasil! Jenže zkušenosti s těmi sankcemi, kterých jsme byli svědky v historii, nám ukazují, že to je naprostý nesmysl! To je demagogie, kterou tady říkáte! Vám se to, pane kolego, z těchto míst v Poslanecké sněmovně říká o uskromnění. Sedmapadesát tisíc plat, to se to těm lidem dobře radí, aby se uskromnili! Svoboda něco stojí! Tak běžte do Varnsdorfu! Běžte to říct těm lidem z TOSky, co přijdou o práci, že se mají uskromnit, že bojujou o svobodu! Znovu vám říkám: Kdyby to byla pravda, že ty sankce mají nějaký smysl, možná byste pochodil u těch lidí. Ale jsem přesvědčen, že kdybyste šel do té TOSky to dneska říct, tak vás poženou, že nestačíte doběhnout ani do Prahy! (Hovoří hlasitě, emotivně.)

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Foldynovi. Dále pan poslanec Benešík. Prosim, pane poslanče.

Poslanec Ondřej Benešík: Vážený pane místopředsedo, dámy a pánové, vážená vládo, děkuji za slovo. Protože už tady zazněl návrh, respektive avízo, že Sněmovně bude předloženo usnesení, dovolím si vás informovat o tom, že výbor pro evropské záležitosti, který se situací na Ukrajině samozřejmě v rámci svých kompetencí zabývá na rozdíl od zahraničního výboru naprosto systematicky a dlouhodobě, usnesení přijal. Vzhledem k jednacímú řádu výbor pro evropské záležitosti v těchto věcech doplňuje plénum Sněmovny. Já s dovolením jenom pro informaci – nenačítám návrh usnesení – jenom pro vaši informaci toto usnesení přečtu. Byla to usnesení k informaci o pozici vlády České republiky k návrhu druhé vlny sankcí Evropské unie vůči Rusku.

Výbor pro evropské záležitosti 1. odsuzuje pokračující agresivní chování Ruska ve vztahu k Ukrajině; 2. vyzývá vládu ČR, aby ve shodě se západními demokraciemi důsledně hájila bezpečnostní zájmy České republiky.

Dále: Bere na vědomí informaci o pozici vlády České republiky k návrhu druhé vlny sankcí Evropské unie vůči Rusku; 2. považuje nadále za nezbytné diplomatické řešení současné situace na Ukrajině založené na respektování svrchovanosti, územní celistvosti, jednoty a nezávislosti Ukrajiny včetně plného využití možností sankčních nástrojů v souladu se zájmy České republiky; 3. vyzývá předsedu vlády, aby při nadcházejících jednáních o sankcích Evropské unie vůči Rusku postupoval v maximální shodě a jednotě s postojem většiny členských států EU; a konečně žádá vládu, aby ho informovala o dalším průběhu projednávání tohoto návrhu v orgánech Evropské unie.

Čili to jenom pro informaci plénu Sněmovny, že usnesení byla přijata. Přečetl jsem jejich znění. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Benešíkovi. Dalším s faktickou poznámkou je pan poslanec Mackovík. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Stanislav Mackovík: Vážený pane předsedající, vážená vládo, kolegyně a kolegové, my tady slyšíme plejádu výtek, jak se vláda málo ohnula před cizími zájmy a málo běhá kolem totému s hamburgrem v ruce a chová se jinak, než se očekávalo. Myslím si, že není to tak dávno, kdy se před volbami přemítalo, co se bude dělat s Doly Paskov a s množstvím nezaměstnaných, a teď jsme se dozvěděli, že jsme měli přijmout sankce, které by stejně neměly žádný efekt vůči Ruské federaci nebo vůči komukoliv, a nás by to stálo 8 miliard. Já si nemyslím, že účelové je vést politiku tak, jak ji vede ODS a TOP 09, která když chce, tak kritizuje vládu, že tady je schodek za 112 miliard. Pak ji zase kritizuje, když vláda nechce zvýšit schodek o 8 miliard. Já si myslím, že politika suverénního státu nevypadá tak, že se ohýbáme a děláme to, co nám někdo určuje, jenom proto, že máme vypadat esteticky hezky v té politice. Domnívám se, že tohle rozhodnutí vlády, které tady vy cupujete na kousky, bylo rozhodnutím suverénního státu nebo suverénního premiéra.

Ne se vším, co tato vláda dělá, můžu nebo nemusím souhlasit a se vším souhlasím nebo ne. Ale v současné době tohle opatření si myslím, že je přínosem pro českou ekonomiku a mělo by být oproštěno od ideologických postulátů. Neslyšel jsem tady za celou dobu to, že na Ukrajině bojuje jednotka Azov, která používá označení divize SS Das Reich z druhé světové války. Tam bojují fašisti za to, co vy nazýváte demokracií? To se demokracie v Evropské unii takhle ohnula? Takhle pokrivila? Děkuji. (Potlesk poslanců KSČM.)

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Mackovíkovi. Další faktická poznámka, paní poslankyně Zeliénková. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Kristýna Zeliénková: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já bych reagovala tady na předřečníky. Já opravdu nerozumím politikům, kteří mluví o tom, že sankce nepřinesly úspěch. Prosím, aby si tyto lidé uvědomili, že sankce jsou opravdu nejsilnější politický nástroj v současné době, který může západní svět použít. A že tento nástroj vede k cíli. Rusko v tuto chvíli vyčerpalo svoji agresivitu a smířilo se s územím, které dosud obsadilo. A když říkáme v tuto chvíli, znamená to, že tlak na Rusko nesmí polevit.

Prezident Putin nás celý letošní rok přesvědčuje o tom, že o správnosti své agresivní politiky nijak nepochybuje a je na ni pyšný. Jakkoli proto usilujeme o nastolení míru, návrat k mezinárodně platným hranicím a obnovení přátelských vztahů se všemi zúčastněnými státy, Rusko nevyjímaje, musíme být realisty. Ocitli jsme se v ruské vojenské hře, dámy a pánové, která nás neustále nepřijemně překvapuje a uvědomuje z naivity. Musíme tomu čelit všemi politickými prostředky, které máme k dispozici. Musíme být připraveni na další kroky, které budou Rusku ukazovat náš nesouhlas a naše odhodlání. Kromě ochoty znovu myslet na obranu našeho státu a našich spojenců to musí být i ochota v případě nutnosti zavést další sankce a unést ekonomické těžkosti, které nám to přivodí. Protože, bohužel, jinou možnost v tuto chvíli nemáme.

Děkuji za pochopení. (Potlesk zprava.)

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji paní poslankyni Zeliénkové. Tím jsme vyčerpali faktické poznámky a dalším řádně přihlášeným je pan poslanec Ivan Gabal. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Ivan Gabal: Dobrý den, vážený pane předsedající, vážený pane premiére, vládo a kolegové. Jednak jsem chtěl poděkovat panu premiérovi, že spustil debatu obecnou, protože jsem si myslel, že už se nedostaneme ke slovu. A předesílám, že navrhu do usnesení, abychom maximálně podpořili realizaci parlamentních voleb na Ukrajině a také aby Sněmovna dostávala do výborů včas pozice vlády k předjednání, se kterými jezdí na strategické summity. A doufám, že se mi nedostane takové odpovědi, jako když jsem v březnu navrhoval navýšení obranného rozpočtu. To jen na úvod.

Je, myslím, z debaty zřejmé, že diskuse ke konfliktu na Ukrajině a chování nebo postupu demokratického západu vůči tomuto konfliktu je v rozhodující míře debatou o nás samotných. Je to tady ve Sněmovně vidět, je to tady slyšet. Dovolte mi proto, abych se velice krátce zmínil jenom o třech bodech. A protože budu zkracovat, tak mi dovolte trochu přetřítý projev. Za prvé o podstatě konfliktu a války na Ukrajině. Za

druhé o tom, co tento konflikt dělá s námi a jaký má na nás vliv. A za třetí, co my můžeme dělat s konfliktem na Ukrajině.

K povaze války na Ukrajině. Ukrajinský konflikt není konflikt mezi Ukrajinou a Ruskem, ale mezi Ruskem a demokratickou Evropou o principy mezinárodního práva, právo na sebeurčení a právních poměrech. Zda se budou řídit literou práva a respektu k němu, nebo ozbrojenou silou a možností narušovat právo vojensky, anektovat území cizího státu a předělávat hranice. Z toho důvodu je to spor mezi evropskou vládou práva a ruským právem vládce. Tento spor probíhá na teritoriu Ukrajiny a skrze Ukrajinu míří na nás a na celou Evropskou unii. To je třeba si uvědomit. A zároveň platí, tak jak konstatují oficiální jednání Unie i Aliance, z usilovně pěstovaného a dlouhodobého strategického partnerství Evropské unie a NATO s Ruskem se stala strategická hrozba pro podstatu fungování našeho světa v jeho právním smyslu.

A nyní si položíme tři kruciólní otázky. Můžeme mít sebemenší naději, že územní kompromisy a akceptování vojenského anšlusu Krymu a posuny hranic zastaví válku a otevrou cestu k vládě mezinárodního práva namísto další svévole a používání síly? Opravňuje nás k tomu jakákoli naše regionální historická zkušenost? Lze čekat dobrovolnou změnu politiky Kremli a rezignaci na další používání síly? Kdo v dnešní situaci hledá kompromisy a kdo hledá v nabídce kompromisů možnosti další destabilizace souseda a získání kontroly nad jeho hraničním územím? A lze doufat v realizaci férového mezinárodního obchodu v podmínkách destrukce mezinárodního a vnitřního práva? Stalo se konfliktem Rusko obchodně atraktivnější? Předvídatelnější? Důvěryhodnější? Úprk zahraničních investorů, pád rublu a vzestup inflace dávají opačnou odpověď.

Kde je tedy naše pozice a co konflikt dělá s námi? Naše mezinárodní vystupování čitelně odráží a balancuje naši národní názorovou rozkolísanost, pokud ne rozpolcenost české politiky a nelze přehlížet, že se o rozkolísanosti Čechů, o ztrátě geopolitického tahu a naší schopnosti integrovat mluví a spekuluje v zahraničí. Nesoulad nebo složitost utváření této pozice lze dokumentovat i na hlasování ministrů KDU ve vládě. Ano, nejsme v kontinuitě s geopolitikou Václava Havla a celé prvé generace disidentských politiků, kteří v otázkách geopolitické orientace měli jasno, které nabyli v komunisty segregovaném ghettu a v kriminálech. Zato jsme v kontinuitě s iracionálním euroskepticismem a příslovečným kverulantstvím. I v této Sněmovně sedí poslanci, kteří byli ochotni legitimizovat anšlus Krymu. I v této Sněmovně a v jejich lavicích zaznívají kremelské nepravdivé argumenty. I z vládních lavic občas zaznívají pochybnosti o smysluplnosti sankcionování Ruska ze strany Evropské unie nebo o posilování integrity a potřebě posilování integrity a obranných schopností NATO a našich obranných výdajů. Proto i v této Sněmovně si musíme říci, že od doby členství v Evropské unii získala Česká republika z Evropské unie přes tisíc miliard korun strukturální pomoci, ale zejména zajistila své mezinárodní postavení a důvěryhodnost pro investory v násobcích, zejména díky členskému ukotvení v právním prostředí EU. Stojí nám tedy za to toto právní prostředí podporovat a bránit?

Z politiky Kremlu pro nás historicky nevzešlo nic dobrého ani obohacujícího, ani povznášejícího, spíš naopak. Byli jsme čtyřicet let rabováni, zotročováni, zbavováni vládou nad svým osudem a tisíckrát oklamáni Komunistickou stranou Československa, která sloužila všemu, jen ne této zemi a jejím občanům. Chápu, že mnozí mají strach a nechce se jim do rizikového, bolestivého a možná i nákladného souboje o udržení a platnost mezinárodního i našeho práva. Bude vleklý, bude trvat možná dlouho, možná dokud neskončí ruská imperiální doktrína a Vladimír Putin osobně neopustí Kreml. To je ovšem věc samotných Rusů, ne naše

Jaká je tedy alternativa k ekonomickým sankcím? Jaké máme dosud výsledky z hlediska narovnání zpět územních poměrů a odchodu Ruska z okupovaných území v diplomatickém úsilí nebo mírových schůzkách v Minsku? Změnilo se chování Ruska? Poslechlo Rusko výzvy Rady Evropské unie? Zpřístupnili povstalci místo tragického dopadu sestřeleného letadla, aby se tragédie mohla vyšetřit?

Co tedy vlastně chceme my? Cílem našeho unijního postupu by měla být synergie a solidarita, a pokud nechápeme obavy Polska nebo Baltů, raději mlčme.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Já se omlouvám, pane poslanče. Je mně velice líto, ale je to velmi vážná věc, kterou tady pan poslanec přednáší. Poprosím vás o klid. Děkuji.

Poslanec Ivan Gabal: Tedy pokud nechápeme Poláky a Balty, tak raději mlčme. Přesto se domnívám, že obnovení dialogu a spolupráce ve visehradské skupině jako druhého nejexponovanějšího regionu po Pobaltí je i v našem zájmu.

Pokud jde o Ukrajinu, lze považovat za strategickou především úspěšnou realizaci parlamentních voleb na celém ukrajinském území. Obnovení demokratického mandátu ukrajinského parlamentu posílí jeho legitimitu, suverenitu Ukrajiny a mandát vlády. Neúspěch voleb by vážně přiblížil riziko kolapsu státu, který by znamenal ozbrojený chaos a anarchii.

Pokud jde o Kreml, je třeba si uvědomit, že jakékoliv rozklizování společné pozice demokratických států přibližuje Evropu eskalaci vojenského násilí. A v žádném případě nás už nepřiblíží k situaci business as usual. Stejně tak ochota uznat anexi Krymu nebo východní Ukrajiny by Evropu přiblížila k paralele dohody Molotov–Ribbentrop o rozdělení Polska a tam se snad dostat nechceme. Opustit principy mezinárodního práva lze jen jednou a definitivně, protože důvěryhodnost zmizí.

Pokud jde o nás, domnívám se, že rozkolísanost české pozice je vyvolaná dvěma okolnostmi. Za prvé u nás neprobíhá strategický dialog o našem mezinárodním postavení, spíše se hádáme, a pokud se, jak někteří tvrdí, vyčerpala naše dosavadní geopolitická orientace včetně například podpory lidských práv, je třeba se bavit o tom, co je alternativou. Nepředpokládám, že by někoho napadlo po lidských právech opustit i mezinárodní právo.

V důsledku krize výrazně vzrostla váha členských států Evropské unie oproti unijním institucím. Unie je dnes vitálně závislá na vnitřní stabilitě každé členské země, čímž enormně vzrostla odpovědnost i této Sněmovny – a zdůrazňuji této Sněmovny. V takové situaci nepovažuji za vhodné ani za správné, že na oba klíčové summity odjela česká delegace bez projednání pozice a postupu České republiky v odpovídajících výborech nebo se samostatnou rezolucí těchto výborů. Jsme v tomto ohledu do značné míry substandardní a ojedinelí a doplácíme na to chybami v mezinárodním postupu. I tuto praxi by bylo dobré změnit, protože o významu širšího politického parlamentního konsensu v zahraničí a obranné politice se asi nemusíme vzájemně přesvědčovat.

Tedy navrhuji: Podporujeme uskutečnění plánovaných parlamentních voleb na celém teritoriu Ukrajiny s maximální účastí pozorovatelů OBSE a Evropské unie a bez vojenského narušování jejich průběhu a vojenského vměšování Ruska. Považujeme obnovení demokratického mandátu ukrajinského parlamentu a vlády za základní právní předpoklad demokratického sebeurčení a dalšího vývoje Ukrajiny. Za druhé. Poslanecká Sněmovna Parlamentu České republiky doporučuje vládě včasné projednávání klíčových dokumentů, stanovisek a politik v kompetentních výborech Sněmovny, a to zejména v oblastech zahraniční politiky Evropské unie, obranných agend a NATO.

Děkuji vám za pozornost. (Potlesk z řad poslanců KDU-ČSL.)

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Gabalovi. Prosím, aby se k textu usnesení přihlásil v podrobné rozpravě. Dál tu mám dvě faktické poznámky. Nejprve pan poslanec Kalousek, po něm pan poslanec Chalupa. Nejprve faktická poznámka pana poslance Chalupy. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Bohuslav Chalupa: Dobrý večer. Prosím vás, já tady zareaguji na to, co tady padlo. To, že nejsem úplně ztotožněn s udělováním sankcí, neznamená, že mám rád ruské tanky. To za prvé.

Za druhé. Jsem dalek jednoznačného odsouzení sankcí jako takových. Rozhodně jsem pro sankce, které ovlivní vojenské schopnosti Ruska, to zcela jednoznačně. Co se týká běžné obchodní výměny, tam pochyby mám a obávám se, že výsledek sankcí, pokud budou uplatněny v plné míře a v plné tvrdosti, tak bude takzvaným Pyrrhovým vítězstvím. Nakonec nebude vidět, kdo je vítěz a kdo prohrál.

Pokud jde o řešení, tak si myslím, že zejména jde o to, že Aliance a my jako součást Aliance bychom měli opravdu vážně uvažovat o zvýšení obranných schopností Armády České republiky a Aliance jako takové, posílit ekonomickou sílu Evropské unie, skutečně počkat na to, až se Ukrajina vzpamatuje ekonomicky, a umožnit, jak tady bylo řečeno, pod mezinárodním dohledem, aby si na Ukrajině lidé udělali pořádek sami. Hnat se teď do střetu naprosto necitlivým diplomatickým přístupem k Rusku a hnat to do opravdu vojenského konfliktu se mi zdá šílenství. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Chalupovi za jeho faktickou poznámku. Pan poslanec Sklenák faktická poznámka. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Roman Sklenák: Děkuji za slovo. Já si dovoluji dát procedurální návrh, abychom tuto schůzi přerušili do příštího úterý 16. září do 18 hodin. (Hlasy ze sálu.)

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Protinávrh k procedurálnímu návrhu. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Miroslav Kalousek: Ne návrh, připomínka, pane poslanče. Když jsme vám řekli, že souhlasíme s tím, jaký bude pořad dnešní schůze, tak jsme se vás také ptali, jestli budete souhlasit s tím, abychom to dnes doprojednali. Vy jste slíbil, že ano. My jsme se spolehli na vaše slovo. Na to slovo já se teď odvolávám. Hlasujte si jak chcete, ale jestli teď tuto schůzi přeložíte do úterka, budu já osobně jako předseda klubu TOP 09 pokládat vás jako předsedu klubu ČSSD za podrazáka, který porušil dané slovo. (Nesouhlasné hlasy.) Který porušil dané slovo a dal procedurální návrh v rozporu s naší dohodou, aniž mě na to předem upozornil. A tohle myslím, že musí zaznít veřejně.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Pan poslanec Sklenák ke svému procedurálnímu návrhu.

Poslanec Roman Sklenák: Já se velmi důrazně ohrazuji proti takovýmto slovům! Nejsem žádný podrazák a na tomto jsme se nedohodli! Pane předsedo, vy tady lžete opakovaně! (Potlesk z řad poslanců ČSSD.)

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Padl tady procedurální návrh, o kterém... (Hlasy ze sálu: Hlasuje se bez rozpravy.) Pane poslanče, prosím.

Poslanec Miroslav Kalousek: Vaše hysterie, pane kolego, vás usvědčuje z vašeho špatného svědomí. Hlasujte si jak chcete, ale riskujete, že od této chvíle už vám nebudeme věřit ani slovo.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Teď budeme hlasovat o procedurálním návrhu pana poslance Sklenáka, o tom, abychom přerušili jednání této schůze Poslanecké sněmovny do úterka do 18 hodin.

Zahajují hlasování o tomto návrhu. Kdo je pro, ať zvedne ruku a zmáčkne tlačítko. Kdo je proti?

Je to hlasování pořadové číslo 5. Přihlášeno 113 poslankyň a poslanců, pro 81, proti 19. Tento procedurální návrh byl přijat.

Já tedy přerušuji jednání 15. schůze Poslanecké sněmovny do úterý 16. září do 18 hodin. Přeji vám pěkný večer.

(Jednání skončilo v 19.28 hodin.)

Pokračování schůze Poslanecké sněmovny
16. září 2014
Přítomno: 157 poslanců

(Schůze pokračovala v 18.00 hodin.)

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji druhý jednací den přerušené 15. schůze Poslanecké sněmovny, a všechny vás vítám.

Prosím, abyste se všichni přihlásili svými identifikačními kartami. Náhradní karty a jejich čísla platí tak, jak bylo řečeno na 17. schůzi Poslanecké sněmovny. Pokud nechce nikdo nic doplnit? Nechce. Potvrzuji, že omluvy na dnešní jednání jsou shodné s omluvami sdělenými na 17. schůzi Poslanecké sněmovny.

Nyní tedy přistoupíme k projednávání jediného bodu schváleného pořadu 15. schůze, kterým je

1.
Stanovisko vlády České republiky
k sankcím Evropské unie vůči Ruské federaci

Tímto bodem jsme se zabývali již ve středu 10. září, kdy jsme přerušili všeobecnou rozpravu. Prosím, aby místo u stolku zpravodajů zaujal předseda vlády Bohuslav Sobotka, a určený zpravodaj tohoto bodu je pan poslanec Jaroslav Foldyna.

Nyní tedy budeme pokračovat v přerušené všeobecné rozpravě, v níž jsme skončili u pana poslance Ivana Gabala, který se přihlásil o slovo. Pan poslanec Gabal už nebude pokračovat ve své řeči. Dále tedy je přihlášen pan poslanec Jaroslav Holík. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jaroslav Holík: Vážený pane předsedající, vážené dámy, vážení pánové, já vás vítám po přestávce, kdy jste načerpali řadu sil. A dostáváme se k bodu sankce vůči Ruské federaci. Poprosím ještě kolegy, že byste se malinko utišili...

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Já také prosím, pane poslanče, kolegy, aby se malinko utišili, případně své jednání přenesli mimo tento sál, a prosím pana poslance, aby pokračoval.

Poslanec Jaroslav Holík: Děkuji. Jak už jsem řekl, sankce vůči Ruské federaci. Tento bod byl probíraný před týdnem, od té doby se situace částečně změnila. Víte, že dnes Kyjev schválil status povstaleckých oblastí většinou hlasů, a tak vzniká řada otázek. Dobře, ale proč tyto sankce prosazujeme? Podle slov prezidenta Porošenka Rusko stáhlo většinu svých vojáků. Samozřejmě k tomu nejsou žádné fotografie, tak jak nebyly fotografie, že tam ti vojáci byli. A objevují se další otázky. Dobře, Ukrajina řekla, že nebude pouštět do Evropy plyn, ale sankce dáme Rusku.

Takže já to teď malinko uvolním, a povím vám svůj příběh. Vždycky bylo, proč tedy ti utečenci utíkají do Ruska, proč to není do Běloruska, proč to není k nám do Evropy, proč to není do Polska. A tuto otázku jsem si vždycky dával, když jsem poslouchal naše masmédia. Znovu opakuji, když humanitární pomoc byla jenom zástěrka toho, aby mohli Rusi odvézt z Ukrajiny vojenské zařízení, tak jak jsem řekl, stokrát řečená lež se stává pravdou. Ale u mě to nějak neplatí. Takže namísto nějaké exotické dovolené, třeba Seychely nebo Benátky nad Jizerou, že, jsem si vystál frontu, vyřídil jsem si vízum a rozhodl jsem se strávit dovolenou v zemi, kde podle jednoho z našich kolegů zlý agresor si brousí zub a dráp.

V rámci své dovolené jsem veliký čas strávil setkáními s utečenci. Projel jsem trasu od Kavkazu, od Prielbrusí až po hranici Azovského moře. Zastavoval jsem všechna auta, která byla ověčená balíky, měla ukrajinskou poznávací značku, a všem jsem dával stejnou otázku. Prosim vás, proč utikáte zrovna do Ruska, do země vašeho nepřítel? A ty odpovědi byly téměř stejné jako přes kopírák. A kam jinam bychom utíkali? Vždyť toto je jediná země, která se o nás postará. Podotýkám, jednalo se převážně o lidi, kteří byli z Doněcka a z Luhanska. Jak jsem řekl, navštívil jsem oblast Elbrusu, čili města Čeget, Baksan, ale také jsem navštívil Krasnodar, navštívil jsem místo Severnaja, kde jsou uprchlické tábory.

Pokročím teď v tom, kdy, jak jsem řekl, odpovědi byly jako přes kopírák. Vždyť Porošenko nám posílá jenom vojáky, kteří nás okrádají. My mu nevěříme. Jeho vojáci bombardují mateřské školy, bombardují železnice, abychom nemohli vyvážet naši základní surovinu, uhlí. Vypínají elektřinu, takže v Doněcku je v současné době osm šachet, které jsou zalité vodou. Copak my jsme horší lidé jenom proto, že mluvíme rusky? Pro nás ruské už postavili dva takzvané filtrační tábory, abychom věděli, co nás čeká, pokud dojde k nějaké další eskalaci. My prostě chuntě nevěříme. Říkám: Jak chuntě? Vždyť to je oficiální vaše vláda. Ne, pokud vláda posílá vojáky proti svému lidu, je to junta. Dotazoval jsem se také na humanitární pomoc, která přišla. Říkám, ale dobře, přece kyjevská vláda vám slíbila, že vám poslala humanitární pomoc. Odpověď: Ne, odtamtud jsem dostali zatím jenom bomby. Ukrajínští vojáci místo toho, aby pomáhali sklídit úrodu, která je víceméně nejlepší za poslední roky, tak létají s letadly a zapalují pole, abychom pomřeli hladu. Před dvěma lety tady nedaleko Doněcka rozebrali jeden starý závod. A teď to v televizi ukazují, že je to dílo, nebo zlodílo separatistů.

Ptal jsem se také na přítomnost ruských jednotek. Říkali: Ale my nevíme, že by tady ruské jednotky bojovaly. Říkám: Jak nevíte? Vždyť vezměte to tak, že je tam hrstka povstalců, kteří tady zametají regulérní armádou. Říkají: Jsou to rolníci, kteří

bojují za svou vlast. Říkám: Dobře, ale vždyť sakra práce, jak je to možné, že jsou tak dobří? Jedna paní, která nechtěla být jmenována ani fotografována, mi říká: Můj syn byl důstojník a velitel jedné z částí ukrajinské armády. Když viděl zvěrstva, která Azov a Levý blok dělají, tak přeběhl na stranu separatistů včetně techniky. Dobře, přeběhl i s technikou. Ale kde berete vlastně náboje, střelivo? No jo, v Luhansku byla výroba munice, takže toto jsme získali. A oni nebojují za peníze, oni prostě bojují za místa, kde žili, a za své rodiny. Čili takové a podobné odpovědi jsem získal téměř od všech. Lidi mi říkají: My jsme nepodporovali Majdan, my jsme na podzim makali ve fabrikách a události v Kyjevě nám byly víceméně šumafuk, protože my jsme chtěli, abychom se dostali na nějakou solidní úroveň jako vy v Evropě nebo naši sousedé v Rusku.

Podívejte, jak se tady víceméně o nás Rusové starají, protože třeba přijedeme sem, dostáváme práci, i naši 85letou babičku přinesli, starají se o nás i lékaři. My chceme, abychom se mohli zapojit do pracovního procesu.

Samozřejmě moje přítomnost tam nezůstala úplně utajená. Podotýkám, že jsem tam jel sám, za své peníze, na normální cestovní pas, ale velice brzy si mě tam také všimli, takže jsem měl možnost pak ke konci setkání i přímo mluvit s místními představiteli. Podle oficiálních zpráv uteklo do Ruska 750 tisíc lidí. Podotýkám, že podle oficiálních. Ve skutečnosti je to asi dvojnásobek, protože ti, kteří tam mají příbuzné, tak tito lidé nežádají po Rusku pomoc a víceméně žijí díky pomoci těchto svých možná švagrů, možná bratranců atd.

Vedení města Krasnodar, které je v současné době centrum, kam lidí nejvíce utíká, protože minule to byla oblast Rostova na Donu, jenže v současné době, tedy před dvěma týdny, se boje přenesly na jih, tam se utíkat nedalo, takže současná cesta je utéct na Krym, v Simferopolu, tam čekají autobusy, odvezou je do přístavu Kerč, z Kerče lodí do Port Kavkaz a odsud autobusem do Rostova na Donu. Radnice v Rostovu na Donu vyčlenila část přízemí, kde jsou už připraveni místní úředníci, každý z utečenců víceméně vyplňuje dotazník, převádí se to okamžitě do elektronické formy, u každého se píše jméno, popř. prochází lékařskou prohlídkou, jestli je někdo nemocný, má diabetes nebo hepatitidu nebo cokoli jiného, odchází do nemocnice, rozdělují si je podle profesí a okamžitě zařazují tam, kde je možné, aby tito lidé mohli být něco platní. Když jsem tam byl, byl to konec srpna, školáky: Ano, ty půjdeš do té školy, máš střední školu, půjdeš tam a tam, studuješ vysokou školu, půjdeš tam a tam. Sám jsem byl překvapený, říkám tomu představiteli: Vždyť to stojí hromadu peněz. Platíme asi 10 milionů rublů denně. A říkám: Ale proč to děláte? Vy vlastně omezujete vlastní lidi a dáváte přednost utečencům. On se na mě podíval jako na pitomce a říkal: Ale vždyť jsou to lidé, kteří potřebují pomoc.

Takže já řeknu asi následně: Je mi jasné, že všichni jste asi tak překvapeni, jak jsem byl překvapený já, že se vám to nebude chtít věřit. Podotýkám, já se nepovažuji za povoláního, abych tuto situaci hodnotil. Já jsem prostě řekl to, co jsem viděl a co jsem slyšel. A podotýkám, že všechna tato slova mohu doložit natočeným filmovým záznamem a řadou fotografií. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Holíkovi. Další řádně přihlášený je pan poslanec Milan Šarapatka. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Milan Šarapatka: Dobré odpoledne, dámy a pánové. Děkuji za slovo, pane předsedající. Nebudu mít tak emocionální proslov jako můj předřečník, ale přesto bych se chtěl k průběhu této schůze alespoň několika slovy vyjádřit.

Já jsem si na tragicko-komickou estrádu naší Sněmovny už za ten rok skoro zvykl. Ale to, co se odehrávalo a pravděpodobně ještě bude odehrávat při této mimořádné schůzi, to je opravdu moc. Teatrální výstupy některých poslanců k ožehavému tématu ukrajinské války nabývají stále více na dramatickosti. Pozoroval jsem a poslouchal jsem tady žonglování s čísly, kolik vojáků, kolik techniky bychom měli na Ukrajinu poslat, a čím dál více se mi zdá, že vůbec nechápeme, co ta válka obnáší, co asi cítí lidé, na které dopadají granáty, ať je to z kterékoli strany. Proto mi dovoluji, abych zde vyjádřil své hluboké přesvědčení, že místo zbraní a vojáků bychom na Ukrajinu měli poslat maximum pomoci a místo harašení zbraněmi usilovat o co nejrychlejší dosažení míru. Mnohem užitečnější by bylo, kdybychom vytvořili systém efektivní pomoci potřebným a například místo kritiky Rusů vyslali třeba vlastní humanitární konvoj do Luhanska. Nebo slyšel někdo z vás o tom, že se něco takového chystá nebo pojedou konvoj z Evropské unie? Já tedy aspoň ne. A třeba kdybychom nabídli studentům z Ukrajiny, aby u nás mohli studovat, nebo lidem, kteří tam dnes žijí, aby tady mohli přečkat nejhorské chvíle. Ne, my budeme posílat zbraně a vojáky.

Zajímá mě se o možnosti studia a byl jsem opravdu ohromen číslem. Prostřednictvím Nadace Václava Havla posíláme ukrajinským studentům celých 40 stipendií ročně. A přitom podle mého by jich dnes bylo zapotřebí několik tisíc, aby tu mohli jejich studenti v klidu studovat. Existuje samozřejmě řada dalších možností, jak pomáhat, ale my se jich vědomě vzdáváme. Místo toho umanutě prosazujeme přístup, který nikomu nepomůže a situaci jen zhorší. Představa, že lidem pomůžeme tím, že jim uděláme ještě hůř, tak tu opravdu nechápu. Ta je hodně svérázná. Děkuji vám.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Šarapatkovi. Dále s faktickou poznámkou... pan poslanec ji už stáhl. Takže do obecné rozpravy je dále přihlášen pan poslanec František Laudát. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec František Laudát: Děkuji, pane místopředsedo. Dámy a pánové, hezký večer. Jen několik poznámek k diskusi, nebudu dlouho zdržovat.

Situace na Ukrajině vyvolává množství spekulací, křivě propagandy, emocí a vede k chybným závěrům. Asi čelíme největší krizi od konce studené války, včetně rozpadu bývalé Jugoslávie. Je mi líto, že někteří naši politici, před chvílí jste to tu mimochodem slyšeli, předpředřečníka, politologové a novináři vnucují svoji pravdu v zemi, která si před 46 lety přátelství Sovětského svazu zakusila na vlastní kůži.

Nejsem zastáncem názoru, že současné Rusko a Sovětský svaz nelze vůbec ztotožňovat. Už jen hlavní ruský protagonistu krize Vladimir Vladimirovič Putin sloužil přece v rozvředných strukturách Sovětského svazu. Nechtěně tuto tezi podporují i naši současní komunisté. Ještě bych pochopil, že budou podporovat země, které naplňují jejich ideologii, se kterou hluboce nesouhlasím, ale je to jakási ideologie. Rusko ale už socialistická země není, přesto komunisté většinou postup Ruska schvalují a nejenom v této záležitosti, ale prakticky ve všech dalších. Z jejich úst jsem nikdy zrovna kritiku příliš neslyšel.

Než každý začne sdělovat svůj postoj k ukrajinské krizi, doporučoval bych, aby si odpověděl, a já jsem si také odpověděl, na tyto otázky.

Za prvé... Nevím – pan premiér tu není? Je tady. Děkuji. Možná jeho chování by bylo jasné a předvidatelné, pokud by i tady on případně se alespoň k něčemu vyjádřil.

Za prvé: Do kterého kulturního okruhu Ukrajina patří, nebo spíše ve kterém ji chceme vidět?

Za druhé: Mají Ukrajinci nárok na svobodu a demokracii?

Za třetí: Mají Ukrajinci nárok na naději na prosperitu?

Za čtvrté: Jak moc se nás konflikt na Ukrajině týká? Padlo tady, proč se tímto způsobem babráme nebo vměšujeme do krize nebo do problému, který není náš.

Za páté: Jaká je reálná evropská politika pana premiéra, resp. vládní koalice? Sami víte, že zní naprosto protipólně od černé k bílé. Něco řekl v Bruselu pan Telička, nějak vystupuje pan Sobotka. Lapsy, nejenom některých poslanců a ministrů, žehlí ministr zahraničí. Musím říct, že celkem úspěšně. Takže jaká je vlastně ta reálná politika?

Za šesté: Kdo má nést riziko investování a obchodování v privátních společnostech v nestabilních regionech a státech? Tady bych byl rád, kdyby tady byl pan ministr Mládek, který tady to, co předvedl minule, bych neměl jiné označení než energetický anšlus České republiky.

Za sedmé: Jakou cenu jsme ochotni platit či zaplatit za svobodu a demokracii naší a jiných národů? Že téměř žádnou, předvedla naše politická reprezentace pod pláštěm velkého byznysu s Čínou nedávno, aby se nakonec ukázalo, že Čína tady nabízí stavění dálnic, které zkrachovalo v Polsku. A stavění železnice. Zřejmě nemáme stavební firmy, které jsou to schopny postavit. Skutečně dobré východisko pro zvýšení zaměstnanosti.

Za osmé: Na koho vsadíme? Na Ukrajinu, nebo na Rusko? U části i vás tady mně připadá, že chcete vsázet na Rusko, jako byste byli nepoučitelní, co se v této zemi stalo. Nejenom v 50. letech, ale zejména v roce 1968.

A za deváté: Jsme, nebo nejsme v konfliktu? Znělo tady, že to není náš konflikt. To už se opakují. Jaká je vlastně naše vnitřní sounáležitost s Evropskou unií a NATO? Domnívám se, že naši partneři budou schopni chápat, tolerovat a nebudou asi

příliš rozhození z toho, když nebudeme poklonkovat u ohýbání banánů a podobně. Ale jestli někdo v zásadních věcech se chová divně, obojace a jestli se chceme přidávat k různým Orbánům a Ficům, tak musím bít na poplach, protože to je přesně to, v čem vidím obrovské riziko už i pro naši bezpečnost v následujících letech.

V podrobné rozpravě, pokud to neudělá z naší strany někdo jiný, vám tady dám návrh usnesení, který bude reflektovat tyto body. A moc vás budu prosit, aby aspoň rozumnější politici s horizontálním výhledem do příštích let toto usnesení podpořili.

Děkuji za pozornost. (Potlesk z lavic TOP 09.)

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Laudátovi. S faktickou poznámkou pan poslanec Holík, po něm pan poslanec Sed'a. Prosím, pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Jaroslav Holík: Dámy a pánové, nezlobte se, že opět vystupuji. Já jsem čekal, kdo přijde a vzpomene rok 1968. Ano, bylo to jedno z nejhorších období a já tuto invazi zásadně odsuzuji! Tvrdě ji odsuzuji! Ale musíme si uvědomit taky jednu věc. V roce 1968 jsme byli napadeni vojsky Varšavského paktu. Čili byli to Němci, Poláci, Maďaři, Bulhaři a Sovětský svaz. Beru jedno, že v té době jsem měl 15 let, takže s některými z nich jsem mluvil. Z bývalého Sovětského svazu to byli převážně vojáci ze zemí, které k nám byly nejbliž. Byli to převážně Bělorusové a Ukrajinci. Ale já tyto kluky neviním. Oni za nic nemohli, oni nevěděli, kam vůbec přijeli. Oni přijeli bojovat proti kontrarevoluci.

Ale koho viním, tak to byl tehdejší velitel, který jim ten příkaz dal! To byl Ukrajinec Leonid Iljič Brežněv! A jediný, kdo nás tohoto zbavil, byl Rus Michail Sergejevič Gorbačov, který dal příkaz ke stažení těchto vojsk! Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Holíkovi. Omlouvám se panu poslanci Sed'ovi, ale mám tady další dvě faktické poznámky – pan poslanec Laudát a pan poslanec Adam. Takže nejprve pan poslanec Laudát. Prosím, pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec František Laudát: Děkuji. Za prvé k panu poslanci Holíkovi. Nemyslím si, že Brežněv byl Ukrajinec, mám pocit, že byl Moldavan. Ale to není vůbec podstatné. Přeci hybnou silou Sovětského svazu byl ruský národ. A co to tady chcete vykládat, pro boha živýho! A za další –

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Pane poslanče, já se omlouvám, dovolím si požádat o klid v sále a vás o to, abyste mluvil nahlas. Děkuji.

Poslanec František Laudát: Děkuji. Takže já proti tomuto příměru se zásadně ohrazuji a vidím velké paralely v chování. Já neobviňuji ruský národ, ale ruské

politické elity. Dá-li se ještě v 21. století při takovémto chování mluvit o politických elitách. A to je prostě realita. A já si myslím, že naopak, že ten přírůstek velice sedí. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Laudátovi. S další faktickou poznámkou pan poslanec Petr Adam. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Petr Adam: Dobrý den. Já se pokusím trochu bez emocí – ale k panu Laudátovi prostřednictvím pana předsedajícího. Uplatňování historické odpovědnosti prostě nedává smysl. Chceme-li Putina nebo současné Rusko obviňovat z roku 1968, tak budeme obviňovat Merkelovou za holocaust, budeme obviňovat současnou francouzskou a britskou reprezentaci za Mnichov? Mně to nedává smysl. Pojdme se bavit o tom, co je teď, co se děje teď na Ukrajině. Lidé tam trpí a nepodporujeme to. Tečka. Děkuji. (Potlesk části poslanců.)

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Děkuji panu poslanci Adamovi. Teď už konečně pan poslanec Sed'a s řádnou přihláškou. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Antonín Sed'a: Děkuji, pane místopředsedo. Vážené kolegyně, kolegové, vážený pane premiére, já jsem pozorně naslouchal představitelům pravice a pokusím se na dvou konkrétních příkladech odpovědět na dva dotazy, které tady položili minulou středu. Příklad ohrožení zájmů České republiky. Je to podnik Let Kunovice. Let Kunovice letos slavil 45 let od prvního vzletu velice úspěšného letounu L-410, který právě byl dodáván do země bývalého Sovětského svazu. Tehdy měl 5 000 zaměstnanců a po listopadu 1989 ztratil tyto trhy a skončil na nějakých 400 zaměstnancích. Dnes je tato firma s názvem Aircraft Industries se značkou Let v lepší kondici. Již má tisíc zaměstnanců a vyváží letouny do celého světa, ale především do Ruské federace. Protože má – ejhle! – ruské vlastníky. Můžete mně říct, když se přijmou tyto sankce, jak tato firma dopadne? To už bude třetí konkurs?

Příklad druhý, případ ohrožení bezpečnosti. Opět se tady lamentovalo, a já trochu zopakuji to, co jsem říkal ráno nebo vlastně odpoledne. Rok 2003, byla zahájena reforma Armády České republiky v rámci profesionalizace. Tehdy se počítalo s 35 tisíci osobami, z toho 26 200 vojáků z povolání a rozpočet armády 2 % HDP. Dnes je to 28 200 osob, z toho vojáků z povolání, podotýkám tabulkových, nikoliv skutečných, 20 700 a rozpočet 1,08 % HDP. Takže o čem tady chcete prosím vás mluvit? (Potlesk z lavic ČSSD.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Ano, děkuji panu kolegovi Sed'ovi. Nyní pan poslanec Martin Komárek do rozpravy. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Martin Komárek: Děkuji za slovo. Pane předsedající, dámy a pánové, já se chci ještě omluvit za tu minulou schůzi. Mně je líto, že jsem zmátl pana poslance

Kalouska natolik, že si musel vzít přestávku na klub. Ale chci upozornit v této souvislosti, že vedle přednostního práva zneužívání přestávek na klub je dalším velkým nešvarem této Sněmovny. Ale to je jen na úvod. Já se chci vyjádřit samozřejmě k bodu, o kterém jednáme.

Dámy a pánové, ta rozprava je taková hodně polarizovaná. Jako by jedna strana říkala – já to řeknu s nadsázkou – chudák Putin, on za nic nemůže, jen mu všichni nasazují psí hlavu. A druhá strana jako by chtěla, aby už Martin Stropnický na bílém koni vedl útok na Doněck a srážel hlavy separatistům. Já myslím, že oboje je tak trošku ideologie, protože my všichni víme, že pravda je kdesi uprostřed. Ale pozor, jsou věci, které jsou jisté a naprosto neoddiskutovatelné podle morálky, svědomí i podle mezinárodního práva. Je naprosto jisté a nezpochybnitelné, že Rusko je agresorem. Je naprosto jisté a nezpochybnitelné, že Rusko ukradlo brutálním znásilněním část svobodného státu Ukrajina. O tom prostě není sebemenších pochyb. O tom nemůže pochybovat vůbec nikdo. To, že si to na Krymu legitimizovali potom referendem, dobrá. Já pevně věřím, že kdyby Hitler po ukradení Sudet uspořádal referendum mezi tanními Němci, tak by měl ještě lepší výsledek. A možná ani ne pod tlakem bajonetů a tanků, protože ti lidé to opravdu chtěli. (Hluk v sále, ruší zejména dva hlasitě se bavící poslanci nedaleko řečnické.)

Jasně, chyby udělali diplomati, chyby udělaly zkorumpované ukrajinské vlády – a teď řeknu prozápadní i provýchodní, jedna horší než druhá. Ale to nám nesmí dát zapomenout na to, že Rusko je jednoznačně agresorem. Jednoznačně. Neexistuje žádný jiný výklad. To, že trpí možná teď víc lidí v oblastech, které jsou obývané proruskými obyvateli, to je možné. Jedni říkají to, druzí ono. Ale opakují znovu, je tu jeden agresor a jeden napadený. To prostě tak je. A Evropská unie a NATO nemají žádný jiný prostředek než sankce, pokud nechtějí bojovat, a to zatím nechceme a doufám, že nebudeme. My buď můžeme přihlížet, nebo se pokusit aspoň uvalit nějaké hospodářské sankce. Dobře, že to děláme, a dobře, že Česká republika se k sankcím připojuje. Doufám, že tomu tak bude i nadále, a že když řekneme, že chceme aby ten dopad na nás byl co nejmenší, což je legitimní právo každé země Evropské unie, což není jeden stát, ale spolek sobeckých států, že to řekneme pod čarou, ale předtím řekněme nad čarou velkými písmeny – ano, my chceme sankce proti Rusku, protože jsme a navždy budeme proti agresí, máme s tím své zkušenosti, tak já myslím, že to je úplně jasné, že tady není co řešit.

Ale na druhou stranu bychom to neměli používat k tomu, abychom se fackovali navzájem, ale jednak k tomu, abychom se k sankcím připojili, a jednak k tomu – a já jsem moc rád, že tu je pan premiér, takže já to možná nebudu navrhopvat ani do usnesení, ale říkám mu to, protože vím, že to je určitě uvážlivý předseda vlády. My už jsme udělali určitou humanitární pomoc raněným na Majdanu. Já si fakt myslím, že co může Česká republika krom toho, že se připojí k sankcím, udělat, je pokusit se poskytnout humanitární pomoc a zmírnit trápení prostých lidí na Ukrajině – teď neříkám, jestli je to Ukrajina prozápadní, nebo Ukrajina provýchodní – zmírnit utrpení lidí na Ukrajině, které vyvolala ruská agrese. Čili prosím pana premiéra, aby vláda tento návrh zvažila a v součinnosti s humanitárními organizacemi pokud možno provedla.

Děkuji vám za pozornost. (Potlesk ze střední a pravé části sálu.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Martinovi Komárkovi. Nyní se slova ujme pan ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek, který se hlásil do rozpravy. Prosim, pane ministře.

Ministr zahraničních věcí ČR Lubomír Zaorálek: Děkuji. Přeji vám pěkný večer. Rád bych zareagoval na probíhající rozpravu. Omlouvám se, že tady tak pobíhám, ale snažíme se, protože asi jste sledovali, že v posledních hodinách došlo k tomu, že byl unesen a zadržen redaktor Českého rozhlasu pan Pohanka právě separatisty, kteří ho zadrželi, když se šel podívat, co se děje na našem konzulátu v Doněcku, který byl navštíven právě tou skupinou separatistů. Na našem konzulátu nezůstali, ale zůstali na polském, kde si vytvořili nějaké stanoviště. Takže já samozřejmě nejsem spokojen s tím, že se takto porušují vídeňské úmluvy o respektování onoho prostoru, který mají zastupitelské úřady k dispozici, ale asi chápu, že to stěžování daleko nedojde.

Nicméně to, co bylo ještě vážnější než to obsazení našeho prostoru konzulátu v Doněcku, který si pronajímáme, není to naše budova, je to, že zmizel v průběhu dne právě pan redaktor Pohanka. My jsme se obrátili na misi OBSE v Charkově, ta na Červený kříž a vyvíjeli jsme v posledních hodinách aktivity, abychom zjistili, co se děje. Já mohu v této chvíli říci, že mám úplně čerstvou zprávu, že pan Pohanka je na svobodě, jak asi víte. V této chvíli už s ním dokonce mluvila zástupkyně Ministerstva zahraničí. Takže já tím vysvětluji, proč jsem se nemohl plně soustředit na probíhající debatu.

Ale chtěl bych k ní říci jenom velmi konkrétní poznámku. Tady bylo řečeno, že důležité jsou fakta. Tak mi dovolu, abych vám sdělil, že to, co mně připadá jako teď úplně nejzásadnější pro vývoj situace na Ukrajině, je to, že 16. září ukrajinský parlament schválil tříletý zvláštní status s rozšířenou samosprávou pro oblast kontrolovanou proruskými ozbrojenci. Ukrajinský parlament schválil zvláštní status ruštiny a amnestii pro členy povstaleckých oddílů. Bylo to schváleno na základě návrhu prezidenta Petra Porošenka. Tento návrh, tento krok, který schválil ukrajinský parlament, je vlastně součástí onoho tzv. mírového plánu Petra Porošenka, který byl dohodnut v té tzv. Minské skupině. Já vám řeknu její složení, je to teď docela klíčové těleso. Členem této Minské skupiny je jednak pan bývalý prezident Kučma, který v ní zastupuje Porošenka, pak je tam ruský velvyslanec Zurabov, je tam zástupce OBSE paní Talyavini a je tam zástupce Doněcké republiky a Luhanské republiky. V tomto vyjednávacím týmu se vlastně dohodl postup, jehož součástí je právě ono schválení zákona, které má určitě velký význam pro současné příměří, které panuje navzdory tomu, že, jak víte, kolem letiště v Doněcku se bojuje. Na politické úrovni v této chvíli to příměří není nikým zpochybňováno.

To je podle mě úplně zásadní zpráva z jihovýchodu Ukrajiny. A já bych to rád spojil s tím, co tady zaznělo ve vystoupení pana poslance Komárka, že nás má zajímat, co jsme schopni udělat pro Ukrajinu. Tak bych vám jenom rád řekl, že zítra

ráno odlétám do Kyjeva. Mám tam toho víc, ale mimo jiné budu jednat s představiteli politické reprezentace a kyjevské vlády právě na tohle téma. Blíží se zima. Je jasné, že ta zima bude těžká, protože infrastruktura na jihovýchodě Ukrajiny je zcela rozbitá. Je evidentní, že bude velmi těžké zimu nějak zvládnout. Dokonce i když, zaplat' pánbůh, by se podařilo, aby průměr vydrželo, i pak jsou prakticky neschopni situaci tam znormlizovat tak, aby tam bylo všeho dost, myslím vodu, elektřinu apod. A moje otázka na ukrajinské partnery bude, co v této chvíli oni zřejmě budou nejvíc potřebovat. Třeba máme v hmotných rezervách leccos, od trvalých potravin po deky nebo stany, co v této chvíli máme v poměrně hojném množství a co bychom mohli na Ukrajinu dopravit. Takže myslím, že bylo docela věcné to, co tady řekl pan poslanec Komárek, že tohle je to, co by nás mělo zajímat. A já vás ujišťuji, že to jsou otázky, které budu zítra klást na ukrajinskou stranu, a budu chtít vědět, co by Česká republika právě z hlediska blížící se zimy mohla udělat pro ty především nejvíce postižené oblasti, kde žije, odhaduji, zhruba 5 milionů obyvatel, což je poměrně značná masa lidí. Tak abyste věděli, že vláda v tomhle dělá, že zítra o tom budu jednat.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Dále se v rozpravě hlásil pan kolega Benešik. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Ondřej Benešik: Vážený pane místopředsedo, dámy a pánové, děkuji za slovo. Velmi stručně s faktickou. Zazněly tady možnosti humanitární pomoci. Chtěl jsem říct, že jsou organizace, které na nic nečekají, jako například Charita České republiky, která již dávno humanitární akce organizuje. Čili dámy a pánové, všichni už máme tu možnost. Myslím si, že Charita České republiky není úplně jediná. Pokud byste chtěli pomoci Ukrajincům, můžeme. A nemusí to být jenom přes charitu, ale samozřejmě charita je ověřená značka. Takže do toho. Děkuji. (Potlesk z řad poslanců KDU-ČSL.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu kolegovi Benešikovi. Nyní pan poslanec Karel Schwarzenberg. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Karel Schwarzenberg: Pane předsedající, dámy a pánové poslanci. Děkuji mnohokrát panu ministru zahraničí za jeho vysvětlování situace na Ukrajině a vývoj, co se týká zatčeného novináře, tak i jiných problémů, které tam máme.

Snad k závěru debaty o Ukrajině by bylo nutné říct jednu věc. Nikdy nešlo o to, jestli straníme Rusům, nebo Ukrajincům. Mě nezajímá, jestli Gorbačov byl Rus, nebo Ukrajinec nebo Brežněv byl Rus, nebo Ukrajinec. Nám jde o porušení mezinárodního práva. Kdyby zabralo kus území Ukrajiny Bělorusko či Turecko nebo Polsko, byli bychom se proti tomu museli stejně postavit. Jde o to, abychom zachovali řád a mezinárodní právo a aby nebylo v Evropě možné, že jedna mocnost, byť je sebesilnější, obsadila území sousední země. O tom celá debata je. A bohužel se toto stalo. Je mi naprosto jasné, že běžný Rus, ať je v Moskvě, Novosibirsku nebo v Petrohradě, za to nemůže, tak jako běžný Ukrajinec nemůže za nešťastné vlády,

kteří měli v posledních dvaceti letech a tuto zemi ničili. Musíme si uvědomit, že zde opravdu nejde o nacionální otázky – aspoň pro nás ne. Že ve střetu tam na té či oné straně existuje nesmyslný nacionalismus a šovinismus, je mi jasno, ale pro nás to není otázka národnostní, nýbrž otázka práva, řádu a zachování smluv, které byly porušeny. Je nutné, abychom se na problém podívali střízlivě, o co opravdu jde.

Děkuji mnohokrát za pozornost. (Potlesk z řad poslanců TOP-09.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Karlu Schwarzenbergovi. Nyní máme dvě faktické poznámky a potom ještě další dvě přihlášky do rozpravy. Nejdříve s faktickou poznámkou pan poslanec Tomáš Podivínský, poté poslanec Karel Fiedler. Prosím, pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Tomáš Jan Podivínský: Děkuji. Vážený pane místopředsedo, vládo, kolegyně, kolegové, vedeme tady dlouhé hodiny debaty o Ukrajině, o humanitární krizi, o tom, co bychom měli a jak bychom měli, ale v podstatě jsou to debaty bez ničeho praktického a konkrétního. Tak si dovoluji navrhnout jeden praktický konkrétní krok. Je nás tady ve Sněmovně 200. Pojďme každý ze svého platu dát 2 500 korun. To je půl milionu korun dohromady. A podle dispozice Ministerstva zahraničních věcí, které asi nejvíce bude vědět, kde je potřeba humanitární pomoci, můžeme za půl milionu korun do Ukrajiny konkrétní humanitární pomoc poskytnout. Děkuji. (Potlesk z řad poslanců KDU-ČSL.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Tomáši Podivínskému. A nyní pan poslanec Karel Fiedler, také k faktické poznámce. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Karel Fiedler: Dobrý večer, pane předsedající, dobrý večer, kolegyně a kolegové.

Jenom velmi málo odbočím, protože téma se také týká Ukrajiny. Využil bych toho, že tady máme dnes tuto schůzi a že je zde momentálně přítomen i ministr zahraničí pan Lubomír Zaorálek. Chtěl bych se zeptat na to, jak je to tedy vlastně – říkám mírně odbočím, ale mírně – s volyňskými Čechy, protože jsme zaregistrovali, že proběhla informace, že se do toho vložil prezident Zeman, že na žádost, kterou podali, jak jsem se dočetl v médiích už v březnu, nebylo dosud reagováno.

Dovolím si, pane ministře, připomenout, že 7. května jsem se vás tady v této Poslanecké sněmovně dotazoval na to, jak je to s volyňskými Čechy, jestli odpověděli, jestli mají, nebo nemají zájem na návratu do naší vlasti. Přečtu vám s dovolením doslova vaši odpověď ze stenozáznamu. Cituji pana ministra zahraničí Luboše Zaorálka ze 7. května tohoto roku: "Já vám prostě říkám, že to, co jsme slyšeli od Čechů žijících na Ukrajině a co mi připadá důležité, je, že nám všichni dokonce velmi hlasitě říkají, že nemají pocit, že by jim cokoliv hrozilo od Ukrajinců,

mezi kterými žijí. A to říkají velmi hlasitě a velmi jednoznačně, že se necítí být ohrožováni tím prostředím, Ukrajinci, mezi kterými jsou. Tam není napětí mezi Čechy a Ukrajinci."

Já bych tedy velmi rád od vás, pane ministře, slyšel odpověď, jak je možné, že dnes řešíme to, jestli naše vláda vyhoví těmto Ukrajincům, když podali, jak mi tedy vyplývá časová posloupnost, měli údajně požádat o repatriaci do České republiky, a rád bych znal odpověď, jestli jich je tedy opravdu 40, jak bylo uváděno, a proč vy jste v květnu sdělil, že jste o ničem takovém neslyšel. Jestli je to nějaký vládní šum.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Pane poslanče, přihlásil jste se k faktické poznámce. Musím vás vést k pořádku. Vypršel vám čas. Děkuji.

S faktickou poznámkou nebo přednostním právem? Mám dva přihlášené do rozpravy. Pane ministře, budou vám stačit dvě minuty k faktické poznámce? (Ano.) Tak s faktickou poznámkou ministr zahraničí.

Ministr zahraničních věcí ČR Lubomír Zaorálek: Mohu jenom ujistit, že si myslím, že máme dokonalé informace o tom, co se děje mezi volyňskými Čechy. Mohu vás ujistit, že zítra nejenom že jedu do Kyjeva, ale také pojedou autem do Žitomiru, setkám se se zástupci volyňských Čechů. Lidé, kteří se tomu věnují na ministerstvu, jsou s nimi v kontaktu permanentně. Včera jste mohl vidět v televizi možná nejreprezentativnější zástupkyni volyňských Čechů, která dokonce mluvila o tom, jak situace vypadá, veřejně.

Chci vás ujistit, že především musí být jasné, že kdokoliv z volyňských Čechů má dneska usnadněný přístup k tomu, že může poměrně velmi lehce požádat o trvalý pobyt. Dostane ho v tomto zjednodušeném zkráceném řízení a může se na základě toho přesídlit do České republiky. Využívají toho jednotlivci, proud jednotlivců se prostě nezvětšuje. Pokud někdo chce, tak může. Tomu nikdo nebrání. A já vás mohu ujistit, že zítra o tom s nimi budu mluvit, jestli se situace změnila. Pokud vím, je tam klid a nevím o tom, že by se tam něco dělo. Ale nejlépe je přesvědčit se na místě. Až se vrátím, tak to probereme znovu.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu ministrovi za využití faktické poznámky. Nyní řádně přihlášený pan poslanec Marek Benda. Připraví se pan poslanec Pavel Blažek. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážené dámy, vážení pánové, já jsem se přihlásil zejména po dnešních úvodních vystoupeních některých poslanců za Úsvit přímé demokracie, která mi přišla úplně hraničně nesrozumitelná, mluvící o tom, jako by se tady odsud někdo chystal posílat vojáky nebo zbraně na Ukrajinu nebo podobné věci. Chtěl jsem se vrátit k původnímu tématu, tak jak bylo stanovisko vlády České republiky k sankcím Evropské unie vůči Ruské federaci.

Dovolím si jeden citát a na závěr vám řeknu, či citát to je. Doufám, že vás nezdržím příliš, ale nedělám to často, ale tentokrát to udělám.

Citát: "Ruská politika je nezměnitelná. Měnit se mohou pouze ruské metody, taktika, způsob manévrování, ale polární hvězdou ruské politiky zůstává podmanění světa. Polárka je na hvězdném nebi stálíci. V politice Ruska není žádný rys nápadnější než onen, který sleduje nejen své tradiční cíle, ale také způsob, jak jich dosáhnout. Neexistuje tah v současné politice, který by nebylo možné najít už v historii. Ruský medvěd bude schopný všeho, dokud ví, že ostatní zvířata se mu nebudou bránit. Existuje pouze jediný způsob, jak se chovat k mocnosti, jako je Rusko – neukázat strach. Jestliže se Evropa dá na ústup, nebude to znamenat pouze porážku, ale bude to trvalé ujařmení!" Těmito slovy komentoval expanzivní ruskou politiku v roce 1856 londýnský zpravodaj listu New York Tribune v době krymské války. Zpravodaj se jmenoval Karel Marx. Necituji Marxe příliš často, ale vzal jsem si dneska tento citát zcela záměrně.

Debata, kterou jsme tady zahájili, byla o tom, jestli se česká vláda a speciálně český premiér chovali odpovědně, když v okamžiku, kdy se Evropská unie shodla na sankcích, tak my, možná ještě vedle Fica, vylezeme ven a začneme říkat: Ale my jsme si vyhradili proti tomu, na čem se všichni dohodli, my jsme si vyhradili právo veta. My si budeme zvažovat. Opravdu stojíme proti mocnosti, která porušila všechna pravidla mezinárodního práva, zabavila Krym a možná se chystá zabavit další část Ukrajiny, a my si tady hrajeme nesmyslnou vnitřní válku, nesmyslné podbíhání a nadbíhání voličům, které místo toho, abychom – dobře vyjednávejte v Evropské unii, jakkoliv tvrdě chcete, ale v okamžiku, když se na něčem tam dohodneme, tak ten tým přece musí vyjít ven a jako jeden muž promluvit: řekli jsme sankce, nebo jsme řekli ne sankce. Ale ne že děláme české Švejky, že všichni řeknou sankce a český premiér vyjde ven a řekne: všichni jsme se na sankcích shodli, ale já si z nich vyhrazuji výjimku. To je to, co vám, pane premiére, vyčítáme. To je to, co pokládáme za velmi nešťastné a co pokládáme za ukazování slabosti Evropské unie vůči expanzivní politice Ruska, kterou nám předvádí. A já si myslím, že tohle bychom se měli do budoucna velmi výrazně vyvarovat.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Marku Bendovi. Nyní pan kolega Blažek – pan předseda klubu s přednostním právem? Ne. tak prosím, pan poslanec Blažek, poté pan kolega Stanjura. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Pavel Blažek: Dobrý večer. Děkuji za slovo. Já na úvod řeknu něco kritického k nám všem. Samozřejmě ne ke všem, ale k některým.

Tohle je vážné téma, které se bohužel v tom, jak tu diskusi vedeme, nesmí odrazit tím, že se blíží nějaké volby. Problém je v tom, že situace je natolik vážná, naše postavení v Evropě, a vysvětlím to za chvíli také, že to nemůžeme tak zjednodušovat, že ten, kdo ví, že jeho voliči třeba nemají rádi Rusko nebo Sovětský

svaz, tak musí být za každou cenu protiruští, ti, kteří se zase domnívají, že jeho voliči jsou zase spíše proručští, tak má schválně proruskou rétoriku nebo nějakou jinou apod. To není věc, která je jenom nemravná, to se dá přežít. Ale problém je v tom, a tady bych vládu politoval, takové to rozhodování nebo přístup k těmto věcem potom vede i vládu k tomu, že musí strašně vyvažovat vnitrostranickou, vnitropolitickou situaci, aby dávala nějaká stanoviska.

Jestli něco vyčítám já vládě, tak to možná nejsou ty okrajové věci, že pan Sobotka, pan premiér, někde něco řekne a možná to mohl říct lépe nebo hůř. Ten problém je v tom – a teď to trochu rozšířím.

Moderní státy zkrátka a dobře vznikají jenom třemi způsoby. Nebojte, budu velmi krátký. Buď je to na základě nějakého národního principu, historických tradic, nebo na základě mezinárodní smlouvy. Ukrajina vznikla bohužel tím nejslabším, a to je tím třetím způsobem, to znamená mezinárodní dohodou různých sil včetně Ukrajiny. Dovolte mi jen připomenout, že národnostní princip, jak se ukazuje, tady neplatí, nebo národní, pro vznik toho státu, protože oni sami, tam je vidět, že se navzájem neuznávají jazykově, kulturně a nevím jak. Pokud jde o ten druhý způsob vzniku, tak si jenom uvědomme, že hranice Ukrajiny, tak jak je dnes vyznáváme, namaloval Josef Visarionovič Stalin a posléze je doplnil, tak jak my je dnes uznáváme, Nikita Chruščov. To je prostě realita. Takže zbývá jediná možnost a to jsou mezinárodní dohody. Ty mají ale vždy jednu strašnou nevýhodu, že jakmile se někomu z těch silných hráčů do takovéto dohody uzavře a je to tak po každé v dějinách, není to vůbec poprvé a obávám se, že ani ne naposled, tak se prostě začne něco dít s tím, aby se tato dohoda nějakým způsobem změnila.

Náš problém v tuto chvíli ale je, jestli ten mezinárodní systém, který vznikl na základě těchto dohod, hodláme nějakým způsobem bránit a trvat na tom, že platí, anebo ne. Pokud na tom ale budeme trvat, tak se dostáváme do sféry čistě politického rozhodnutí, kde – a tihle už vládě vyčítám – se nedá kupčit a počítat, kolik vyvážíme nebo dovážíme do Ruska. To prostě v takové to situaci nejde a ani to není možné. Anebo je druhá varianta, to znamená, budeme počítat naše vlastní ztráty, ale pak prostě automaticky bez dalšího rezignujeme na to, že trváme na zachování nějakého mezinárodního systému. Je mi líto, není nic mezi tím. A vláda a tady pan premiér je v té situaci takové, že lavíruje mezi těmito dvěma věcmi, a to nejde. Bohužel, to je velký omyl, a teď prosím vás, opravdu nejsem ani osobní ani konkrétní, některých lidí, kteří přicházejí čistě z ekonomiky do politiky, teď fakt nejsem konkrétní, že si myslí, že to je totéž. Ale to není totéž. Jsou politická rozhodnutí, kde se prostě nepočítá i proto, že se to spočítat nedá. A my jako opozice jenom voláme, ať to rozhodnutí od vlády víme, a my ho neznáme. Prostě jeden týden se to počítá, pak jsme zase zásadoví, pak se to zase nepočítá.

Dovolte mi říci ještě jednu věc, která mně na té debatě vadí. Podívejme se na tu situaci, která se dneska odehrává, nikoliv z pohledu Vladimíra Putina a pana Medveděva a podobně, ale z pohledu obyčejného Rusa. A teď, co je to ten obyčejný Rus, který žije třeba v Moskvě, v Petrohradě anebo i dál, ale lépe budu říkat v evropské části Ruska. Jaký je jeho vztah k Západu. Téměř nenajdete Rusa, který

v zásadě v posledních válkách, které byly, nepřišel o nějakého příbuzného ve válce se Západem. To je potřeba si říkat. Nedivme se tomu, že obyčejný Rus, a tady já vyčítám strašně Evropské unii, že se vůbec neposilají žádné vysvětlovací signály vůči obyčejným Rusům, že to, co z toho Západu tentokrát přichází, je možná – a ono určitě je – pozitivní. Dovolte mi, a znovu říkám z pozice normálního Rusa, a jestliže chceme být kritičtí k druhým, musíme začínat u sebe. Opakuji u sebe. Co prosím vás ruský národ zažil ze Západu za posledních 200 let? Napoleonskou armádu, první světová válka byla o Ukrajinu mimo jiné, kdy německá vojska obsadila Ukrajinu, druhá světová válka byla mimo jiné zase o tu Ukrajinu. A marxismus není výtvar ruský, ale vznikl v Německu a za peníze německé vlády Lenin nastolil bolševický režim v Rusku.

Proč to všechno opakuji? Nemysleme si, že Rus, který sedí doma, a nám jde o to, aby nechtěl s námi válčit, aby neměl pocit ohrožení, má mnoho důvodů pro to si myslet, že jestliže je něco ze Západu, tak my si vždycky říkáme: je to určitě pozitivní a každý Rus to musí chápat. Historickou zkušenost takovouto nemá. Já bych velmi prosil, abychom neměli různé výroky obecné typu Rusko, Rusové a podobně. Bavme se o stávajících představitelích Ruska – ale pozor zase! Neměříme Rusko našimi měřítky. To, co je demokracie nebo jiné systémy vládnutí, je nepřenosné. Tam ta tradice není a my nemůžeme, a nesmíme dokonce, pokud nechceme s Ruskem vyvolávat další konflikty, měřit našimi měřítky, protože to je nepraktické a naprosto nesprávné. Má-li být v Rusku nějaká demokracie, bude to prostě nějakou dobu trvat, ale ti Rusové na to musí přijít sami.

Z moderních dějin – a teď budu opravdu kritický k Západu a vím, že to nebylo jednoduché. Rus si pamatuje posledního představitele Ruska, který byl podporován Západem. Jmenoval se Boris Jelcin. Za vlády Borise Jelcina, a to je paměť Rusa, s podporou Západu došlo kromě jiného k tomu, že ruský majetek získalo několik oligarchů, zbytek národa, ať už to bylo jakkoliv, přicházel o spoustu jistot a má to v hlavě jako západní věc. To si musíme uvědomit. A byl to Boris Jelcin, který rozstřílel parlament s podporou Západu. To je prostě realita. A teď si představme, jak asi ten Rus, když je momentální ruskou vládou, a ta už to dělá velmi mazaně a my jsme mazaní méně v tomto smyslu, teď myslím s prací s obyčejným Rusem, tak mu prostě říká: blíží se něco podobného, blíží se pohroma a něco, jak byla kdysi vlastenecká válka, pak byla velká vlastenecká válka, kdo ví, co na tom Západě zase vznikne, a kdo ví, co se k nám zase přihrne. Ale znovu opakuji. V paměti Rusa není, že jsme tam vyvázeli chytré knížky. My jsme tam vozili Einsatzgruppen SS. To si ten Rus prostě pamatuje.

V Rusku jsem byl, není to tak dávno, a tam jsem zjistil třeba jednu věc, která mě fascinuje, a tohle vyčítám třeba vládě i Evropské unii. Tam se nemluví. S Ruskem je napětí a žádný náš představitel nejezdí do Ruska. Teď je přece ta doba, kdy by se mělo mluvit s Rusy, ale nejenom s Vladimírem Putinem, ale s ostatními. K čemu platí Evropská unie tolik lidí na zahraniční politiku, k čemu platí náš stát tolik na zahraniční politiku, když se nekomunikuje?

Já chápu, že může být taktika, že se nebavíme, že to je možná nějaká taktika. Ale jestliže hrozí reálná válka, tak jediné, co může být, jsou pokusy o dialogy a vysvětlování. A ty se nekonají. Já se ani neptám, kdy byl pan premiér, kdy byl pan ministr zahraničních věcí v Rusku. Teď tam mají být podle mého názoru. To je ta moje výčitka. A snažit se přesvědčovat Rusko o našich postojích, ruské představitele, a snažit se je přesvědčovat o hodnotách, které zastáváme. Rád tady řeknu, myslím si, že tentokrát opravdu nabízíme Rusku velmi pozitivní hodnoty, zatímco u té minulosti bych si to tak úplně, zejména pokud jde o Wehrmacht, tedy nemyslel. Ale pro ně je to totéž, pro ně je to něco, co přišlo ze Západu.

Já bych vládu vyzval, aby kromě nějakého vnitřního vyvažování toho, co je vhodné z hlediska vnitřní politiky a našich voličů, začala politicky konat, aby se politicky rozhodla, jestli tedy chráníme mezinárodní systém – pak už se nemůže kupčit a počítat, to prostě jiná možnost není. A myslím si, že je potřeba, aby diplomacie fungovala a nespala, protože koneckonců od toho tu je.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu kolegovi Pavlu Blažkovi. Nyní pan poslanec Zbyněk Stanjura, který ale tady momentálně není, takže mu propadá pořadí. To byl poslední přihlášený do rozpravy. Pokud se nikdo nehlásí do rozpravy, obecnou rozpravu končím.

Zahajují rozpravu podrobnou. V podrobné rozpravě máme přihlášenou paní kolegyni Danu Váhalovou jako první a připraví se pan kolega Ivan Galab. Požádám ještě, paní kolegyně, než vám dám slovo, o klid, protože se budeme bavit o návrzích usnesení. Prosim, poslouchejte jednotlivé návrhy, ať nemusíme mnohokrát opakovat.

Prosim, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Dana Váhalová: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, kolegové, pěkný podvečer.

Dovolím si shrnout to, co tady zaznělo v diskusi na minulém zasedání i na tomto zasedání, do čtyř bodů usnesení. Takže dovoluji mi načíst:

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky po diskusi o aktuální situaci na Ukrajině

1. odmítá další eskalaci konfliktu na východní Ukrajině a podporuje snahy o udržení příměří, vyřešení konfliktu a stabilizaci Ukrajiny jako suverénního státu,
2. považuje za nezbytné diplomatické řešení současné situace na Ukrajině dohodou mezi Ukrajinou, Ruskem, EU a USA založené na respektování svrchovanosti a teritoriální integrity Ukrajiny,
3. vyzývá vládu České republiky, aby při nadcházejících jednáních o dalším postupu Evropské unie vůči Rusku udělala maximum pro ochranění hospodářských a bezpečnostních zájmů České republiky v maximální shodě s postojem členských zemí Evropské unie,

4. žádá vládu, aby ji informovala o dalším průběhu projednávání, implementace a efektivitě sankcí směrem k Rusku v orgánech Evropské unie.

Děkuji za pozornost i za podporu.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji paní kolegyni Váhalové. Nyní pan poslanec Ivan Gabal, připraví se pan poslanec František Laudát. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Ivan Gabal: Dobrý den. Děkuji, vážený pane předsedající.

Vážení kolegové a kolegyně, vážený pane premiére a vládo, já bych jenom znovu sformuloval to, co jsem načítal během svého vystoupení. Řeknu k tomu jenom důvody, protože se zabýváme nejenom řešením situace na Ukrajině, ale zabýváme se také tím, jak bychom se doma měli dobírat hlubšího konsensu v tak zásadních otázkách, jako je vojenský konflikt v našem sousedství, a v přístupu k němu.

Takže návrh usnesení 15. schůze – přednesu dva body a chtěl bych, aby se hlasovaly samostatně.

1. Poslanecká sněmovna podporuje uskutečnění plánovaných parlamentních voleb na celém teritoriu Ukrajiny s maximální účastí pozorovatelů OBSE a Evropské unie a bez vojenského narušování jejich průběhu. Obnovení demokratického mandátu ukrajinského parlamentu a vlády je základním předpokladem demokratického sebeurčení a dalšího vývoje Ukrajiny.

2. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky žádá vládu o včasné projednávání klíčových dokumentů a stanovisek a politik v oblasti zahraniční politiky, Evropské unie, obranných agend a NATO v zahraničním výboru, ve výboru pro evropské záležitosti a ve výboru pro obranu Poslanecké sněmovny Parlamentu.

Předpokládám, že pokud se tyto otázky budou včas projednávat v příslušných výborech, že potom také při debatě na plénu se budeme dobírat jakéhosi společného stanoviska. Pro kolegy z koaličních klubů jen dodávám, že projednávání těchto otázek ve výborech máme v koaliční smlouvě o zahraniční politice.

Děkuji vám za pozornost. Předám znění. (Předává znění usnesení.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu Ivanu Gabalovi. Požádám Sněmovnu o klid, abychom mohli vyslechnout třetí návrh na usnesení.

Připraví se pan poslanec Radim Fiala. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec František Laudát: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Předkládám následující návrh usnesení. Tento návrh reflektuje vlastně původní důvod, proč jsme společně s ODS požádali o svolání této schůze.

Poslanecká sněmovna České republiky po diskusi o aktuální situaci na východní Ukrajině

1. považuje nejednoznačné stanovisko předsedy vlády k další vlně sankcí za nešťastné a poškozující dobré jméno České republiky,

2. konstatuje, že nejednoznačné postoje v takto zásadních věcech škodí důvěryhodnosti České republiky u partnerů v Evropské unii a ohrožuje předvídatelnost našeho rozhodování v rámci struktur NATO,

3. žádá vládu, aby napříště byl postoj české vlády jednoznačný a nekompromisní vůči jakémukoliv agresorovi proti evropské zemi.

Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Františku Laudátovi. Nyní pan poslanec Radim Fiala, zatím poslední přihlášený do podrobné rozpravy. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji vám za slovo. Vážené kolegyně, kolegové, počkal jsem až na podrobnou rozpravu. Taky jsem k Ukrajině chtěl říct ještě několik slov, ale do té doby mě velmi příjemně překvapila některá usnesení, která tady teď byla načtena a která jsem měl možnost si přečíst například od paní poslankyně Váhalové nebo od pana poslance Gabala, která jsou v podstatě tou samou rétorikou, kterou kontinuálně a už velmi dlouho razí hnutí Úsvit. Jenom mi dovoluňte, abych řekl několik vět k těm sankcím.

Dneska byly sankce – nechci to už znovu rozpoutávat, jenom řeknu, že hnutí Úsvit je proti sankcím zvláště v době, kdy panuje jakési mírové příměří. Říkáme: Pojdme se dohodnout, tlačme na obě dvě strany konfliktu, aby si sedly k jednacímu stolu, tedy kyjevskou vládu i povstalce, a snažme se, abychom dospěli k mírovému řešení, protože mír je to, co asi všichni čekáme, že by mělo být výsledkem celého ukrajinského konfliktu.

Ale přesto, že pravděpodobně hnutí Úsvit po velmi krátké poradě bude hlasovat i pro některá další usnesení, načtu usnesení hnutí Úsvit, které je velmi obecné a v podstatě odráží to, co jsem tady dnes chtěl říct: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky žádá mírové řešení konfliktu na Ukrajině. Občanskou válku je nutné ukončit jednáním.

Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Nyní pan kolega Soukup a poté pan kolega Benešík. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Zdeněk Soukup: Dámy a pánové, vrátím se k tomu, o čem tady mluvil kolega Komárek. Chtěl bych podat takový doplňující návrh na usnesení, které předložila paní Váhalová, a to: Poslanecká sněmovna pověřuje, nebo vyzývá vládu, aby neprodleně zahájila se zákonnou vládou Ukrajiny jednání o možné humanitární pomoci České republiky na územích postižených vojenskými operacemi.

Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Zdeňku Soukupovi. Nyní pan kolega Benešik. Prosim, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Ondřej Benešik: Vážený pane místopředsedo, dámy a pánové, velmi stručně. V první části této schůze minulý týden jsem vás informoval o tom, že výbor pro evropské záležitosti přijal usnesení, které do velké míry reflektuje to, co tady zaznívá. Mám informaci, že snad usnesení našeho výboru se stane základem pro další sadu usnesení, která tady dnes zazní.

A ještě poslední poznámka ohledně projednávání nejrůznějších záležitostí ve výborech a informování členů vlády České republiky o těchto záležitostech ve výborech. Základním předpokladem pro to, aby člen vlády přišel referovat a diskutovat do výboru cokoli, je to, aby ten výbor byl za prvé svolaný a za druhé, aby tam byl pozvaný. Výbor pro evropské záležitosti pravidelně zve členy vlády a až na výjimky, které jsou vždy omluvitelné a omluveny, členové vlády přijdou, a to včetně pana premiéra.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji kolegovi Benešikovi. Mám vyčerpané všechny přihlášky do podrobné rozpravy. Pan kolega Stanjura. Prosim, pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Já se chci jenom ujistit, jestli je to ve shodě, to, co přednesl pan předseda výboru pro evropské záležitosti, nebo není. Já mám informaci, že to tady nikdo takhle explicitně nenačetl na mikrofon, tak já se chci jenom ujistit, tam bylo celkem šest usnesení, která přijal výbor pro evropské záležitosti, že o nich budeme hlasovat. Pro jistotu je tedy načtu.

V pořádku. Takže to jsou usnesení číslo 87 a usnesení číslo 88, které schválil výbor pro evropské záležitosti. Já je modifikuji s tím, že místo výbor tam dám Sněmovna.

Takže nejprve tak, aby to mělo nějakou logiku, to trošku zkombinuji:

1. Poslanecká sněmovna bere na vědomí informaci o pozici vlády České republiky k návrhu druhé vlny sankcí EU vůči Rusku.

Poslanecká sněmovna odsuzuje pokračující agresivní chování Ruska ve vztahu k Ukrajině. – To je usnesení číslo 88.

Poslanecká sněmovna vyzývá vládu České republiky, aby ve shodě se západními demokraciemi důsledně hájila bezpečnostní zájmy České republiky.

4. Poslanecká sněmovna považuje nadále za nezbytné diplomatické řešení současné situace na Ukrajině, založené na respektování svrchovanosti, územní celistvosti, jednoty a nezávislosti Ukrajiny, včetně plného využití možností sankčních nástrojů v souladu se zájmy České republiky.

5. Poslanecká sněmovna vyzývá předsedu vlády, aby při následujících jednáních o sankcích EU vůči Rusku postupoval v maximální shodě a jednotě s postojem většiny členských států Evropské unie.

6. Poslanecká sněmovna žádá vládu, aby informovala o dalším průběhu projednání tohoto návrhu.

Pan zpravodaj tady ruší. Říká, abych to dodal v písemné podobě, nicméně je povinností zpravodaje, aby znal usnesení výboru, a ta usnesení jsou publikovaná na stránkách Poslanecké sněmovny. Já jsem jenom pro jistotu, aby nevznikl chaos při tom hlasování, je tady znovu přečetl. Nejsou to nové návrhy, jsou to návrhy, které výbor pro evropské záležitosti většinově už přijal. Děkuji.

Navrhuji potom v rámci hlasování, aby se o těchto návrzích, které už výbor, který jsme si zřídili, aby posuzoval evropské záležitosti, přijal, aby se o nich hlasovalo jako o prvních, o těchto šesti bodech. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu kolegovi Stanjurovi. Konstatuji tedy, že jsme vyčerpali podrobnou rozpravu. Nikoho nevidím, podrobnou rozpravu končím.

Ptám se, jestli je zájem o závěrečné slovo od pana premiéra. Není tomu tak. Pan zpravodaj? Ano. Prosím, pane zpravodaji.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Já bych chtěl požádat kolegy, kteří předkládali návrhy, aby je předložili písemně, abychom je mohli připravit, a navrhuji dvacetiminutovou přestávku, abychom mohli ten proces hlasování připravit. Jistě vidíte, že je celá řada návrhů. Prosím, předložte písemné návrhy a doporučoval bych dvacetiminutovou přestávku.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Dobře. Ano, já vyhovím zpravodaji, protože budeme muset pravděpodobně stanovit způsob hlasování, resp. pořadí, protože pan předseda klubu ODS navrhl, aby hlasování o návrzích výboru bylo předloženo jako první, nikoliv v pořadí od kolegyně Váhalové přes kolegu Gabala, Laudáta a Fialu.

Vyhlašuji přestávku do 19.35 hodin. To bude postačovat. Předkladatele návrhů a zpravodaje žádám, aby se shodli na tom, jak bychom pokračovali. Prosím.

(Jednání přerušeno v 19.14 hodin.)

(Jednání pokračovalo v 19.35 hodin.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Vážené paní kolegyně, vážení páni kolegové, budeme pokračovat. Prosím, zaujměte svá místa a vzhledem k tomu, že nás čeká jenom hlasování, tak bych prosil, abyste ukončili své diskuse, abych mohl požádat zpravodaje, aby přednesl nejdříve návrh procedury. Vzhledem k tomu, že celkem v podrobné rozpravě vystoupilo šest kolegů s pěti návrhy, s pěti různými typy návrhů – těch návrhů je více, ale pět typů návrhů –, bude třeba nejdříve schválit proceduru. Jakmile se situace ve sněmovně uklidní, dám slovo panu zpravodaji.

Prosím, pane zpravodaji, máte slovo.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji vám, pane předsedající. Vážení kolegové, vážené kolegyně, navrhuji proceduru, abychom hlasovali o jednotlivých návrzích v pořadí tak, jak byly návrhy předneseny, to znamená pořadí jedna tuším až šest, a v jednotlivých návrzích abychom hlasovali po bodech. Ale teď abychom rozhodli hlasováním, aby pořadí bylo určeno tak, jak přicházely návrhy na plénu.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Do rozpravy se hlásí pan kolega Stanjura. Prosím. Máte slovo, pane předsedo.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Mám protinávrh. Myslím, že je logické, abychom nejdřív hlasovali o usnesení, které přijal výbor, a poté o těch ostatních, klidně v tom pořadí, jak navrhl pan zpravodaj. Souhlasím s tím, abychom i o tom výborovém usnesení hlasovali o každém bodu zvlášť, je tam celkem šest bodů, s tím naprostý souhlas. Jenom si myslím, že logický je postup nejdřív se vypořádat s usnesením výboru a poté s ostatními, která zazněla v průběhu podrobné rozpravy. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Dobře, i to je možné, ale o tom rozhodneme hlasováním. Nejdřív tedy budeme hlasovat, jestli bude pořadí tak jak přednesl... O protinávru, to znamená, jestli obrátíme pořadí, čili budeme hlasovat o tom, co řekl pan poslanec Stanjura. Pokud to neprojde, budeme hlasovat o návrhu zpravodaje a podle toho ať jednoho, nebo druhého návrhu se rozhodneme o postupu hlasování. Všechny vás odhlásím, požádám vás o novou registraci.

Prosím, přihlaste se svými identifikačními kartami, a jakmile se počet ustálí, dám hlasovat o návrhu, který přednesl pan kolega Stanjura, tedy nejdřív výbor a potom to ostatní.

Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 6 a ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

V hlasování pořadové číslo 6 z přítomných 157 pro 40, proti 78. Návrh nebyl přijat.

Budeme tedy hlasovat o návrhu – hlasovat návrh pana zpravodaje, protože zatím žádný návrh odhlasován nebyl.

Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 7 a ptám se, kdo je pro návrh postupu, jak ho přednesl zpravodaj. Kdo je proti? Děkuji vám.

V hlasování číslo 7 z přítomných 157 pro 96, proti 18. Návrh byl přijat.

Budeme tedy postupovat způsobem, který schválila Sněmovna, jak ho přednesl zpravodaj. Pane zpravodaji, přednášejte návrhy.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji. Tak já tady mám návrh paní poslankyně Váhalové, která ve svém návrhu říká a doporučuje, abychom tedy hlasovali – jsou to čtyři odstavce – odstavec po odstavci. Nebo paní předkládající chce, abychom hlasovali...?

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Ne, pane zpravodaji, paní kolegyně říkala en bloc, ale ptáme se tedy, jestli chce po jednotlivých, protože to jsme říkali, že budeme v těch... Tak jak říkal kolega Gabal. A někteří chtějí jednotlivě. Tady ale paní kolegyně říkala en bloc. En bloc, dobře.

Ještě tedy pan kolega Stanjura.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Pan zpravodaj navrhl, že budeme o každém bodu hlasovat zvlášť, a Sněmovna to odsouhlasila. Takže buď zrevokujete návrh, který přednesl pan zpravodaj – nedá se to takhle dělat. Jasně to řekl zpravodaj, ty naše návrhy se lišily jenom postupem, ale bylo jasné, že o každém bodu zvlášť. Takže pokud chcete en bloc, musíte změnit proceduru.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Pane předsedo, já se nebudu dohadovat o proceduře, ale já jsem to bral tak, jak byly návrhy předloženy. Jestliže paní kolegyně Váhalová říká návrh en bloc, pan kolega Gabal návrh jednotlivě, jednotlivé body, pan kolega Laudát také jednotlivé body, dobře, ale jednodušší bude, když budeme hlasovat jednotlivé body i u toho, co bylo řečeno u kolegyně Váhalové, protože to bude rychlejší, než abych tady dvakrát nechal hlasovat.

Prosím, pane zpravodaji.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji za slovo. Takže návrh paní poslankyně Váhalové: "Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR po diskusi o aktuální situaci na Ukrajině odmítá další eskalaci konfliktu na východní Ukrajině a podporuje snahy o udržení příměří, vyřešení konfliktu a stabilizaci Ukrajiny jako suverénního státu."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Všichni rozuměli. Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 8. Ptám se, kdo je pro tento návrh. Kdo je proti? Děkuji vám.

V hlasování číslo 8 z přítomných 156 pro 144, proti 1, návrh byl přijat. Další návrh.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Další návrh je: "Považuje za nezbytné diplomatické řešení současné situace na Ukrajině, dohodu mezi Ukrajinou, Ruskem, Evropskou unií a Spojenými státy americkými, založené na respektování svrchovanosti a teritoriální integrity Ukrajiny."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Ano. Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 9. Kdo je pro? Kdo je proti? Děkuji vám.

V hlasování pořadové číslo 9 z přítomných 156 pro 117, proti 2. Návrh byl přijat. Můžeme další návrh.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji. Třetí návrh je: "Vyzývá vládu České republiky, aby při nadcházejících jednáních o dalším postupu Evropské unie vůči Rusku udělala maximum pro ochránění hospodářských a bezpečnostních zájmů České republiky a v maximální shodě s postojem členských zemí Evropské unie."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Ano. Hlasování číslo 10, které jsem zahájil. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 10. Z přítomných 157 pro 90, proti 3. Návrh byl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Další, čtvrtý návrh je: "Žádá vládu, aby informovala o dalším průběhu projednávání, implementace a efektivitě sankcí směrem k Rusku v orgánech Evropské unie."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Ano. Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 11. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 11. Z přítomných 156 pro 115, proti nikdo. Návrh byl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Další návrh je návrh pana poslance Ivana Gabala za KDU-ČSL, a po částech. První část je: "Poslanecká sněmovna podporuje uskutečnění plánovaných parlamentních voleb na celém teritoriu Ukrajiny s maximální účastí pozorovatelů OBSE a Evropské unie a bez vojenského narušování jejich průběhu,

obnovení demokratického mandátu ukrajinského parlamentu a vlády jako základního předpokladu demokratického sebeurčení a dalšího vývoje na Ukrajině."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Ano. Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 12. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 12. Z přítomných 157 pro 101 poslanec, proti nikdo. I tento návrh byl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Další návrh pana poslance Gabala je: "Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky žádá vládu o včasné projednání klíčových dokumentů a stanovisek a politik v oblasti zahraniční politiky Evropské unie, obranných agend a NATO v zahraničním výboru, výboru pro evropské záležitosti a ve výboru pro obranu Parlamentu České republiky."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Ano, zahájil jsem hlasování pořadové číslo 13. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 13. Z přítomných 157 pro 58, proti 21. Návrh nebyl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Další návrh je návrh pana poslance Soukupa z hnutí ANO: "Poslanecká sněmovna pověřuje vládu, aby neprodleně zahájila se zákonnou vládou Ukrajiny jednání o možné humanitární pomoci České republiky na územích zasažených bojovými operacemi."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 14. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 14. Z přítomných 156 pro 110, proti 7. Návrh byl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Další návrh je z poslaneckého klubu Úsvit: "Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky žádá mírové řešení konfliktu na Ukrajině. Občanskou válku je nutno ukončit jednáním."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 15. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 15. Z přítomných 157 pro 40, proti 24. Návrh nebyl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Další návrh je návrh poslaneckého klubu TOP 09: "Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky po diskusi o aktuální situaci na východní Ukrajině považuje nejednoznačné stanovisko předsedy vlády k další vlně sankcí na nešťastné a poškozující dobré jméno České republiky."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 16. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 16. Z přítomných 157 poslanců pro 29, proti 116. Návrh nebyl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Další návrh: "Konstatuje, že nejednoznačné postoje v těchto základních věcech škodí důvěryhodnosti České republiky u partnerů v Evropské unii a ohrožují předvídatelnost možného rozhodování v rámci struktur NATO."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 17. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 17. Z přítomných 157 pro 27, proti 104. Ani tento návrh nebyl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Další návrh: "Žádá vládu, aby napříště byl postoj české vlády jednoznačný, nekompromisní vůči jakémukoliv agresorovi proti evropské zemi."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Ano. Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 18. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 18. Z přítomných 157 pro 31, proti 71. Návrh nebyl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji. Další návrh je návrh klubu ODS, který vychází z usnesení výboru pro evropské záležitosti, a tady je, že Poslanecká sněmovna... (Hlas mimo mikrofon.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Aha, tak jenom ukončíme hlasování. Už je to v pořádku. Prosím, pokračujte, pane zpravodaji.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Přednáším návrh klubu ODS, který vychází, znovu opakuji, z návrhu výboru pro evropské záležitosti. Ten má tyto odstavce:

"Poslanecká sněmovna bere na vědomí informaci o pozici vlády České republiky k návrhu druhé vlny sankcí Evropské unie vůči Rusku."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 19. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 19. Z přítomných 156 pro 47, proti 35. Návrh nebyl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Další návrh je: "Považuje nadále za nezbytné diplomatické řešení současné situace na Ukrajině založené na respektování svrchovanosti, územní celistvosti, jednoty a nezávislosti Ukrajiny, včetně plného využití možnost i sankčních nástrojů v souladu se zájmy České republiky."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 20. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 20. Z přítomných 156 pro 45, proti 32. Návrh nebyl přijat. Další návrh?

Poslanec Jaroslav Foldyna: Třetí v pořadí je: "Vyzývá předsedu vlády, aby při nadcházejících jednáních o sankcích Evropské unie vůči Rusku postupoval v maximální shodě a jednotě s postojem většiny členských států Evropské unie."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 21. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 21. Z přítomných 156 pro 44, proti 62. Návrh nebyl přijat.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Čtvrtý je: "Žádá vládu, aby informovala o dalším průběhu jednání tohoto návrhu v orgánech Evropské unie."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 22. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 22. Z přítomných 156 pro 41, proti 34. Také návrh nebyl přijat.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Máme tady poslední dva odstavce, poslední dva návrhy, které budeme hlasovat, a to je: "Poslanecká sněmovna odsuzuje pokračující agresivní chování Ruska ve vztahu k Ukrajině."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 23 a ptám se, kdo je pro. Kdo je proti?

Děkuji vám. Hlasování pořadové číslo 23. Z přítomných 156 pro 47, proti 54. Návrh nebyl přijat.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Je tu poslední návrh: "Vyzývá vládu České republiky, aby ve shodě se západními demokraciemi důsledně hájila bezpečnostní zájmy České republiky."

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Zahájil jsem hlasování pořadové číslo 24. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti?

Děkuji vám. Hlasování pořadové číslo 24. Z přítomných 156 pro 73, proti 7. Návrh nebyl přijat.

Ptám se, pane zpravodaji, jestli byly všechny návrhy vyčerpány. Ano, byly. Nikdo nezpochybnil, že jsme hlasovali o všech návrzích, proto děkuji panu zpravodaji, děkuji panu předsedovi vlády, a ještě než skončím, hlásí se v zastoupení předsedy poslaneckého klubu TOP 09 pan kolega František Laudát. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec František Laudát: Děkuji za slovo. Dámy a pánové, na jedné straně vítám to, že nám koalice umožnila, aby se vůbec o tomto bodu jednalo, na druhou stranu s politováním konstatuji, že věci, které byly bazální a kterých se držela česká demokracie po roce 1989, jste minimálně v posledním bodě hlasování zpochybnili a že jste vedle premiéra vyslali další hrozně špatný signál směrem k Evropské unii a k Severoatlantické alianci. Je mi to líto. Ještě chtějte něco občanům této země vykládat. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Protože byl vyčerpán program 15. schůze Poslanecké sněmovny, schůzi končím, těším se na vás zítra. Bude pokračovat schůze 18. (správně 17.) podle schváleného pořadu schůze v 9 hodin, tak jak ji kolega přerušil. Hezký večer a těším se na shledanou.

(Schůze skončila v 19.56 hodin.)